TOPLUMSAL ÖZGÜRLÜK

AYLIK SİYASİ GAZETE | www.toplumsalozgurluk.com | SAYI: 16/44 Mart 2012 FİYATI: 1.5 TL

YENİ REJİMİN DENGE KAYBI

Sivas katliamının üstünü örtme girişimine Erdoğan'ın yanıtı: "Hayırlı Olsun." Milyonlarca Alevi yurttaşımızın acısıyla alay etmek dengesizlik değil midir? Katiller korunarak olayın ustu örtülecek mi sanılıyor?

AKP, milyonlarca Aleviyi sokağa dökebilecek ve yeni rejimden koparacak böyle bir basiretsizliği neden ve nasıl yapabiliyor?

Yoksa Suriye'nin işgalinin ilk hamleleri mi yapılıyor? Yeni Alevi katliamları mı planlanıyor?

* * *

İktidar bloğu, AKP ve Cemaat olarak çatladı. O çatlak gün geçtikçe genişliyor. Evet, iktidarı kaybetme korkusu şimdilik çatlağın üstünü kapatma sonucunu doğurabilir, ancak gerginliğin yükseldiği dönemlerde, o çatlak gene ortaya çıkacaktır.

Üstelik, başka konularda ve AKP içindeki farklı odaklar arasında yeni çatlaklar da oluşabilir.

Büyü bozuldu.

* * *

Yeni rejim, yasal güvence kazanacağı yeni bir Anayasa yapamıyor.

Bu durum, yeni rejimin ülkenin temel sorunlarıyla ilgili çözüm üretemediği veya ürettiği çözümlerin kabul görmediği anlamına geliyor. Ya da, üstüne yerleşeceği güç dengesi henüz yeterli değil.

Yeni rejim henüz kurulma aşamasında ve dış etkilere karşı kırılgan.

Sürekli toplumsal meşruiyet üretmeye ve toplumun tümüne yaymaya acil ihtiyacı var.

Anayasasız yeni rejimin, yüksek gerginlikle yüklü önümüzdeki dönemde meşruiyet sorunları yaşaması yüksek olasılık.

* * *

Kürt halkının özgürlük arayışı, giderek bölgesel ve küresel boyut kazanan bir mücadeleye dönüştü. AKP, yangına dönüşen sorunun üstüne körükle gidiyor ve ülkeyi bir ateş çemberinin içine sokuyor.

Kapitalizmin küresel krizi, simdi Avrupa'da ülkeleri iflasa sürüklerken AKP'nin dış finansmanının altını boşaltıyor. İşsizlik ve yoksulluğun artacağı günler içindeyiz.

ABD'nin kışkırttığı bir bölgesel savaş hazırlığı hepimizin gözleri önünde yapılıyor. Irak'ta başına gelenlerden ders alan ABD, Türkiye'yi savaşın önüne itiyor. AKP, Hatay'ı savaşın lojistik üssü yaparak savaşa katılmanın ilk adımını attı. Savaşın şiddetli gerilimlerinin Türkiye'yi de sarsacağı açık.

* * *

Üstüne yüklenen gerilimler sürekli artan AKP'nin ufku kararıyor.

O gerilimler güçlendikçe yeni rejimin iktidar koalisyonunun denge kaybına uğrayacağı ve dikiş yerlerinden sökületeceği anlaşılıyor.

Simdi, işçi sınıfının ve tüm halk güçlerinin birleşik politik alanını oluşturma ve çıkarlarını sonuna dek savunma zamanıdır.

Anayasası Olmayan Yeni Rejim Zorlanıyor

Oğuzhan Kayserilioğlu - S.6

>> Erdoğan Aydın ile söyleşi

"Aleviler CHP'ye Mahkum Değil"

Söyleşi: AHMET SAYMADİ - S.8

Saya İşçileri Direnek Kazandı

Birçok işçinin yaşamında ilk defa direnişe katılması ve direnişin büyük oranda başarılı olması önemli bir sonuç.

17. SAYFA SERKAN NAR

4+4+4= 0

Düzenleme sadece 8 yıllık eğitimi hedef almıyor. Bunun yanında dinselleştirme ticarileştirme ve özelleştirme uygulamalarını yaygınlaştırmayı da amaçlıyor.

28. SAYFA B. AKPOLAT

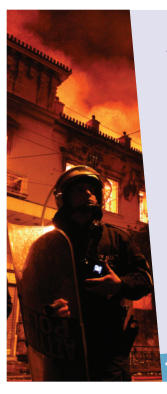

Yeni Sömürge Yunanistan

Küresel kapitalist sistem kendi iç ilişkilerini düzenlerken, egemenlik ilişkilerini de yeniden planlamaktadır.

13. SAYFA MUSTAFA PEKÖZ

Occupy Patriarka

Patriarka reformlarla geriletilse bile bu kazanımlar kapitalist sistem içinde kadınların kalıcı kazanımları mıdır?

22. SAYFA HİKMET SARIOĞLU

Bu Sayıdakiler

Direnişleri Birleştirme Zamanı
B. Akpolat 3

AKP Her Yönden Saldırıyor
Oğuzhan Kayserilioğlu 4

Pas Lekesi
Tuncay Yılmaz 5

Anayasası Olmayan Yeni Rejim Zorlanıyor
Oğuzhan Kayserilioğlu 6

Erdoğan Aydın ile Söyleşi
"Aleviler CHP'ye Mahkum Değildir"
Söyleşi: Ahmet Saymadi 8

Krizin Ayak Sesleri
Volkan Yaraşır 10

Devletin Zor Aracı Hukuk
Ahmet Saymadi 11

Suriye'de Küresel Güçler Patinaj Yapıyor
M. Ramazan 12

Küresel Sistemin Yeni Sömürgecilik Politikası: Yunanistan
Dr. Mustafa Peköz 13

İsviçre'de Köklü Bir Siyasi Gelenek: PDA
Murat Düzgör 14

ABD'nin Yeni Stratejisinde Ortadoğu
Halit Elçi 15

Sendika Yasaları: Özgürlükler Başka Bahara
İrfan Kaygısız 16

Saya İşçileri Direnerek Kazandı
Serkan Nar 17

Kaz Dağları Direniyor
H. Durkal 18

Çevreyi Kirletmemeliyiz Öğretmenim
E. Yılmaz 19

Öğrenci Gençlik Mücadelesinin İçinden Bakabilmek
Barış Özer 20

Kimliğimiz Tarihimizde Gizlidir
Yiğithan Kavukçu 21

Occupy Patriarka
Hikmet Sarıoğlu 22

Zorunluluktan Değil Olasılıktan Olanak Yaratmak!
Filiz Ç. 23

Tiyatronun "Boyalı Kuş"ları
Reha Keskin 24

Kılıçtan Keskin Kalem; Terör Delili!
Göksel Ilgın 25

HABERLER 26

Önüm Arkam Sağım Solum TOKİ
Perihan K. 27

4+4+4= 0
B. Akpolat 28

TOPLUMSAL ÖZGÜRLÜK

TOPLUMSAL ÖZGÜRLÜK GAZETESİ

Yerel Süreli Yayın Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü: **Ulaş Taştekin**
Adres: **Hüseyinağa Mah. Süslü Saksı Sk. No: 18 K. 3 Beyoğlu/İstanbul** Tel.&Faks: **(0212) 243 37 60**

Baskı: EZGİ Matbaacılık Sanayi Caddesi Altay Sok. No:10 Çobançeşme YENİBOSNA-İSTANBUL (0212) 452 23 02

EDİTÖRDEN

SERMAYE YENİ REJİMİNİ KURUYOR İŞÇİLER VE EZİLENLER DİRENİYOR

Uzun ve zorlu süren kış son demlerini yaşıyor. Tıpkı emekçilerin, ezilenlerin üzerinde katliam, tutuklamalar ve tecavüzlerle egemenliğini sürdürmeye çalışan iktidar sahipleri gibi.

Uludere katliamıyla birlikte Kürt Halkına yapabileceklerini gösteren devlet, Pozantı'da sınırlarının ne kadar geniş olduğunu tekrar gösterdi. Kamuoyunda taş atan çocuklar olarak bilinen tutuklu çocuklara yetkililerin bilgisi ve yetkisi dahilinde taciz ve tecavüz edildiği ortaya çıktı.

Yapılan araştırma sonucunda çocukların 2011 Temmuz'undan beri Cezaevi yönetimine şikayetlerini bildirdikleri fakat hiçbir işlem yapılmadığı, üstelik cezaevi Müdürü'nün terfi ettirildiği ortaya çıktı. Nitekim Başbakan'ın her konuşmasında iki gözü iki çeşme olan Bülent Arınç da taciz ve tecavüz iddialarını doğrulayıcı tespitlerin bulunamadığını söyledi! Çocuklar ise evleri yerine Sincan Cezaevi'ne gönderildi. Kürtlerin payına yine zulüm düştü.

Sadece Kürtlerin değil Alevilerin payına da zulüm düştü. 13 Mart'ta Ankara'da görülen Sivas Katliamı davasında mahkeme zamanaşımından dolayı davanın düşmesine karar verdi. Bununla da yetinmeyen devlet mahkeme sonrası adliye önünde bekleyen kitleye saldırdı. Başbakan ise bu olayları "Hayırlı olsun" sözleriyle değerlendirerek yetiştirmek istedikleri kindar ve dindar nesle ne yapmaları gerektiğini göstermiş oldu.

Devletin saldırısından devrimci-demokrat güçler de payını almaya devam ediyor. 12 Haziran seçimlerinden sonra emek, barış ve demokrasi mücadelesi veren güçlerin, emekçilerin, kadınların, Kürtlerin, Alevilerin, doğa ve yaşam savunucularının, aydın ve sanatçıların bir araya gelmesiyle oluşan, Ekim ayında Ankara'da 900 delegenin katılımıyla kurulan Halkların Demokratik Kongresi (HDK), iktidarın basın tetikçileri tarafından KCK'nin Kandil'de kurulan yedeği ilan edildi.

Emekçilerin ve ezilenlerin örgütlü mücadelesinden korkan egemenlerin provokasyonları boşa çıkartılacaktır.

AKP diğer yandan sermayenin istekleri doğrultusunda sistemi dizayn etmeye devam ediyor. Kamuoyuna sunulan 12 yıllık kesintili (4+4+4) yeni eğitim sistemiyle çocuk işçiler yaratarak ülkeyi sermaye için ucuz emek cennetine çevirmeye çalışan AKP, diğer yandan kamu emekçileriyle toplu sözleşme imzalamaktan kaçınarak, kıdem tazminatına, sendikal örgütlenme hakkına yönelik saldırılarına hazırlanarak emekçileri hak mücadelesine davet ediyor.

Buna karşılık işçi sınıfı ekmeğine uzanan ellere izin vermeyeceğini direnişleriyle gösteriyor. Hey Tekstil'de, Çapa'da, Savranoğlu'nda, Kampana'da işçiler hakları için kar kış demeden direniyor.

Erkek ve devlet şiddetine, tacize ve tecavüze karşı kadınların mücadelesi devam ediyor. 8 Mart için alanları dolduran kadınlar patriyarkal kapitalizme karşı direnişlerine devam edeceklerini gösterdiler.

Mart ayı devrimci mücadele tarihimiz açısından acı olaylarla dolu bir ay. Bu vesileyle 12 Mart'ta Gazi'de, 16 Mart'ta Beyazıt ve Halepçe'de, 30 Mart'ta Kızıldere'de kaybettiklerimizi saygıyla anıyoruz. Ayrıca başta Kürt Halkı olmak üzere bütün halkların Nevruz'unu kutluyoruz. Newroz Piroz Be!

Baharla birlikte egemenlerin kara kışını bitirecek, emekçilerin ve ezilenlerin güneşli günlerinin yakında olması umuduyla.

Gelecek sayımızda buluşmak üzere...

kanadı kırık bir akşam

gün bitti lambayı hazırla;
ışık kalmadı girecek odamıza
çek perdeleri sevdiceğim;
kanadı kırık bir akşam
zonkluyor durmadan dışarda.

sen bugünden yarına
birazcık umut sakla

yarın farklıdır bugünden,
adı değişir hiç olmazsa,
kara bir suyu
geçiyoruz şimdilerde
basarak yosunlu taşlara.

sen bugünden yarına
birazcık umut sakla

gün bitti sevdiceğim;
geriye kalan posa.
bu serin güz akşamında
geç otur karşıma sessizce,
devam et ördüğün hırkaya.

Metin Altıok

Newroz Coşkusunu 1 Mayıs'a Taşıyalım

Direnişleri Birleştirme Zamanı

B. AKPOLAT

Şimdi görev; son yılların en büyük kitlesel ve canlılıklarıyla kutlanacağı şimdiden belli olan Newroz coşkusunu 1 Mayıs'a taşımaktır. Son 1 Mayısındaki devrimci kararlılığı süreklileştirmektir. Devrimci hareket gençliğin devrimci coşkusunu, yoksulların, işçilerin, kadınların, Kürt-lerin, Alevilerin öfkesini arkasına alarak direnişi yaymalı ve derinleştirmelidir.

3 Mart 1992 tarihi size ne hatırlatıyor. Bu tarih "önemli" işleri olan medyada kendine hiç yer bulamadı. Zonguldak Kozlu'da 263 maden işçisinin ölümüyle sonuçlanan bir iş cinayetinin yaşandığı gün, ne yazık ki hiç hatırlanmıyor.

Günümüzde Türkiye tam olarak bir işçi cehennemine dönüşmüş görünüyor. Bir seri katil sürekli olarak işçileri katlediyor. İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi verilerine göre Ocak ayında 62 işçi hayatını kaybetti. Şubat ayında 42 işçi hayatını kaybetti. İstanbul Esenyurt'ta otel inşaatında çalışan 11 işçi kâr hırsı sonucunda yanarak yaşamını kaybetti.

Bu seri katilin adı kapitalizm. AKP iktidarı da sürekli olarak seri katilin daha rahat hareket etmesi için yasalar çıkartıyor. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın, işletmelerin sağlık ve güvenlik kurallarına uygun çalışıp çalışmadığını denetlemesi gerekiyor.

Bakanlık'ın denetlemesi gereken 750 bin iş yeri var ancak teftiş örgütünde 600'e yakın insan çalışıyor. Anlaşılan Bakanlık'ın bu denetlemeleri yapmaktan daha önemli işleri var. Bazı liberallerimizin demokratikleşme misyonu biçtikleri AKP'ye, işçi sınıfının bütün kazanımları batıyor. Attığı her adım, çıkardığı yeni yasa ve yönetmeliklerle yeni işçi katliamlarının yolunu hazırlıyor.

Kıdem tazminatı ve istihdam büroları saldırısının kapıda olduğu bu dönemde, işçilerin siyasal ve sendikal örgütleriyle Türkiye siyasetine bütün varlığıyla el koymasının tam zamanıdır. Komünistlerin de işçi sınıfının siyasal ve sendikal arayışlarının içinde olma, öncü eylemlerle bu mücadeleye yol gösterme görevlerini yerine getirmesi, kendini yeniden kurabilmesinin yegâne koşulu olarak öne çıkıyor.

Emekçi Düşmanı AKP

Murat Belge, liberal görüşün resmi gazetesi Taraf'ta yazdığı bir yazıda yaptığı bir benzetmeyle, AKP'den bağımsız bir siyasal hat kurulması gerektiğini söyleyenleri şöyle uyarıyordu. "Sokakta yürürken iri kıyım bir adamın, cılız bir adamı öldüresiye dövdüğünü gördünüz. Ne yaparsınız? Tabii ki cılız adamın yanına geçersiniz. Bana ne bana karışan yok, şuradan geçip gidivereyim diyemezsiniz. Bu anlamda evet, benim müdahalem AKP'yi kayırmaya yöneliktir". Bu örnekte iri kıyım adam güçlü devleti ve özelde de orduyu ifade ederken cılız adam da AKP ya da seçilmişler oluyor.

Bu kadar açık söylemeseler de, bazı sosyalist dostlarımız da bu görüşü savunmakta hiçbir sakınca görmediler. Zalimden dayak yiyen bir mazlum AKP görmek için insanın tam anlamıyla Türkiye'ye liberalizmin at gözlüğüyle bakması gerekiyordu.

Neo-liberal, Türkiye'nin en fazla grev erteleyen hükümeti olan, 1 Mayıs'ta ezilenlere ve işçilere karşı açıktan savaş ilan eden, Polis Vazife ve Salahiyetleri Kanunu'nda yaptığı anti-demokratik değişiklikle onlarca kişinin polis tarafından öldürülmesinin önünü açan AKP mi mazlum? Murat Belge'nin cılız adamı iktidar olanaklarıyla her geçen gün obezleştikçe, cılız demokrasi her geçen gün daha da zayıflıyor. Ancak AKP bütün bu uygulamalarıyla karşısındaki güçlerin daha fazla artmasına yol açıyor.

İşçi-Botan El Ele

Oligarşik-totaliter Türkiye Cumhuriyeti'ni yönetenler, tarihin her döneminde işçi sınıfı ve ezilenlerin mücadelesinin birleşme olasılığından bile yarasanın ışıktan korkması gibi korkmuştur.

90'ların başında, Kürt Halkının mücadelesinin, Bahar Eylemleri ve Mengen yürüyüşü ile 12 Eylül'ün reel ücret kayıplarına ve hak gasplarına karşı direnen işçilerin mücadelesi ile birleşmesi, rejim için en korkulacak durumdu. O dönem sosyalistlerin şiar haline getirdiği "İşçi-Botan El Ele" başarılabilmiş olsaydı, bugün başka bir ülke gerçekliğinde yaşıyor olurduk. İşçilerin 12 Eylül'den sonraki yaklaşık on yıllık süreçte yaşadıkları reel ücret kayıplarını giderecek düzeyde bir zammı kazanmış olmalarında, kendi mücadeleleri kadar işçi-Botan buluşmasının engellenmesi amacı da büyük rol oynadı.

Kürt halkı ayaklanmışken rejim, Anadolu'da gerçekleşecek bir işçi emekçi kalkışmasını engelleyebilmek için kesenin ağzını açtı. Sadece kesenin ağzını açmakla kalmadı. Özel savaş aygıtıyla Kürt halkına her türlü terörü uyguladı. Aynı anda devlet dairesine dönüşmüş sendikaları ve medyayı kullanarak işçileri de şovenizmle zehirledi. Böylelikle işçilerin bir kısmını kendi inkâr politikalarının arkasına dizmiş oldu.

Günümüzde Türkiye tam olarak bir işçi cehennemine dönüşmüş görünüyor. Bir seri katil sürekli olarak işçileri katlediyor. İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi verilerine göre Ocak ayında 62 işçi hayatını kaybetti. Şubat ayında 42 işçi hayatını kaybetti. İstanbul Esenyurt'ta otel inşaatında çalışan 11 işçi kâr hırsı sonucunda yanarak yaşamını kaybetti. Bu seri katilin adı kapitalizm.

Newroz'dan 1 Mayıs'a

Türkiye'nin oligarşik-totaliter rejimi ezilenlerin özellikle de Kürt halkının meşru direnişleriyle krize sürükleniyor, hırpalanıyor. Hükümetin Kürt sorununda açılım, çözüm söylemlerinin karşılıklarının olmadığını, Kürt illerinde karşısında başarısız olduğu BDP'yi kitlesel tutuklamalarla baskı altına almaya çalışmasından anlamak mümkündür. Kürt Özgürlük Hareketini hesaba katmayan, tasfiyeyi planlayan ya da bu hareketi Amerikancı bir çözümün parçası haline getirmeyi hedefleyen her türlü girişim Kürt gençlerinin, kadınlarının, yoksullarının serhıldanlarıyla karşılaşıyor.

Neredeyse iki gençten birine iş bulamayan, emekçi halkı kötü konutlarda yaşamaya mahkûm eden açlık ve yoksulluk düzeni kapitalizm, sistemini sürdürebilmek için polisiye ve sivil-faşist şiddetin dozunu her geçen gün arttırmaktan başka çözüm bulamaz hale geliyor. Şiddeti arttırdıkça da kapitalizmin, AKP'nin demokrasiye düşmanlığı, karşıtlığı her geçen gün daha fazla açığa çıkarken; halkın her türlü örgütlülüğüyle, aracıyla kendini savunma meşruluğu da artıyor.

Şimdi görev; son yılların en büyük kitlesel ve canlılıklarıyla kutlanacağı şimdiden belli olan Newroz coşkusunu 1 Mayıs'a taşımaktır. Son 1 Mayıslardaki devrimci kararlılığı süreklileştirmektir.

Devrimci hareket gençliğin devrimci coşkusunu, yoksulların, işçilerin, kadınların, Kürtlerin, Alevilerin öfkesini arkasına alarak direnişi yaymalı ve derinleştirmelidir.

İç ve Dış Gerilimlerin Altında Yeni Rejimi İçin Acele Ediyor

AKP HER YÖNDEN SALDIRIYOR

OĞUZHAN KAYSERİLİOĞLU

Evet, AKP her yönden saldırıyor. Şiddeti arttırarak, alan genişleterek ve derinleşerek.

"Ustalık" döneminin, bildiğimiz AKP'nin daha kendine güvenli, saldırgan, yayılmacı ve gizlediği kimi hedeflerini de açığa çıkartıp uyguladığı bir dönem olacağı, herkesçe görülebilecek açıklıkta netleşti.

3. iktidar döneminde, AKP, kendisinin kurucu önderi olduğu bir "yeni rejim" tarafından güvenceye alınıyor ve bu durum ona kendi takvimini daha hızlı, yaygın ve şiddetle uygulama imkanını veriyor.

Sermaye birikiminin önünü açan ve onun daha hızlı ve yoğun bir tarzda yaşanabilmesi için gereken bütün ekonomik, politik, kültürel önlemler, inanılmaz bir hızla ama aynı zamanda bir dağınıklık ve karmaşa içinde devreye sokuluyor.

En temel sorunlarda ise, hiç bir çözüm iradesi, yeteneği ve aslında niyetinin olmadığı, herkesçe görülebilecek netlikte ortaya çıkıyor.

Kürt sorunundaki çözümsüzlük her an patlamaya gebe bir bombayı AKP'nin kucağına yerleştiriyor. Ve, her geçen gün o bombanın tahrip gücünü artırıyor.

Şimdi Suriye üzerinde odaklanan emperyalist saldırganlığın yerel taşeronu olmakla görevli AKP, gün be gün kendini dayatan bölgesel gerilimler tarafından zorlanıyor. Herkes biliyor ki, esas gerilimler henüz yaşanmadı ve şimdiki gerginliklerin süreklileşmesi ya da her an yaşanabilecek bir sıcak çatışma/savaş, başka türden ve oldukça şiddetli/sarsıcı gerginlikleri AKP ve yeni rejiminin üstüne yükleyecektir.

Öte yandan, 2011'in son çeyreğinde başlayan ve halen devam eden ekonomik verilerdeki kötüleşme, Avrupa'da kangrenleşen kriz tarafından besleniyor ve daha dibe doğru çekiliyor. İşte, bitmeyen yasa paketleriyle her gün yenisi devreye sokulan neo-liberal uygulamaların sebebi de, krizin tıkadığı sermaye birikim kanallarını emeğin daha yoğun sömürüsüyle açma arzusu.

Birbiri ardı sıra gündemleştirilen kıdem tazminatları ve sendikalarla ilgili yeni düzenleme girişimleri; "dindar gençlik" yetiştirme hedefli yeni bir eğitim sistemi ve aslında "dindar toplum" yaratmaya yönelik kültürel sınırlamalar/dışlamalar ve ön açmalar/şişirmeler-köpürtmelerle bezenmiş yönelimler; kadınların sürekli aşağılanması ve kadına yönelik şiddetin hoş görülerek önünün açılması; doğanın sermaye tarafından açgözlü talanının teşvik edilmesi ve karşı çıkanların "terörist" olarak damgalanarak hedef gösterilmesi; sağlıkta halka dayatılan zorunlu ödeme; "kentsel dönüşüm", "2B" ve "Yabancılara Mülk Edinme Hakkı" yasalarıyla yoksulların kentlerin kenarlarına itilmesi ve yeni rejimin destekçisi sermaye gruplarının milyarlarca dolarlık ve yıllar sürecek bir sermaye birikim kanalına yerleştirilmesi; ve, bu yazının yazılmasıyla basılması arasında çıkabilecek yenilerini kim bilebilir.

Devlet, merkezi bir iradenin (Erdoğan-AKP; geçmişte aynı rolü Ordu oynuyordu) etrafında eskisinden daha sıkı, hiyerarşik ve monolitik/yekpare biçimde toplanıyor, yoğunlaştırılıyor, hareket ve hızlı refleks gösterme yeteneği ve vuruş gücü arttırılmaya çalışılıyor. Bakışımlı bir süreç içinde, kazanılmış özgürlükler alanı daraltılıyor ve demokratik kurumlar polisiye operasyonlarla terörize edilerek fiilen tasfiyeye zorlanıyor.

Evet, sırf son 1-2 ayda gündemleştirilen ve hızla yasalaştırılmaya çalışılan yönelimler bile, AKP'nin "usta"lığının nasıl olacağını gösteriyor.

AKP Devleti Dönüştürerek Restore Ediyor

Yeni rejim ve onun mimarları, bir hırsız telaşıyla hızlı davranıp emrivakiler yaratarak yol alırken, üstlerine binen gerilimlerin ve olası daha şiddetli yeni gerilimlerin farkındalar. İşte, 12 Eylül referandumu sonrasında devletin temel kurumlarında gerçekleştirilen dönüşümler tam da o farkındalığın ürünü.

Devlet, merkezi bir iradenin (ki, bunun görünür hali günümüzde Erdoğan-AKP oluyor, geçmişte aynı rolü Ordu oynuyordu) etrafında eskisinden daha sıkı, hiyerarşik ve monolitik/yekpare biçimde toplanıyor, yoğunlaştırılıyor, hareket ve hızlı refleks gösterme yeteneği ve vuruş gücü arttırılmaya çalışılıyor. Bakışımlı bir süreç içinde, kazanılmış özgürlükler alanı daraltılıyor ve demokratik kurumlar polisiye operasyonlarla terörize edilerek fiilen tasfiyeye zorlanıyor.

Devlet, en derininde ve çekirdeğinde o şekilde bir yapıya dönüştürülmek isteniyor ki, AKP ve arkasındaki güçler (ABD ve sermaye) açısından, istedikleri yöne doğru ve istedikleri hızda hiç bir engelle karşılaşmadan hareket ettirebildikleri bir monolitik örgüt olsun. İç denetim mekanizmaları ve dengeleyici kurumlar işlevsizleştiriliyor ya da büsbütün tasfiye edilmek isteniyor.

Tek başına Kanun Hükmünde Kararname olgusu bile, Hükümet'i kendisinin çoğunluğunda olduğu Meclis'in denetiminden kaçırarak,

Gidilmek istenen yön ve bilinçli irade açıkça ortada: Şimdi "İslam" maskesini takarak yerel ve bölgesel "Bonapart"lık yapmaya çalışan Erdoğan/AKP, direnişçi güçler tarafından zorlandıkça, yeni tercihlere zorlanmaya yazgılı görünüyor. "İleri demokrasi" söylemiyle yürütülen politik/ekonomik dönüşüm süreçlerinin, ucu karanlık bir tünelde hareket ettiklerini saptayabiliriz.

iktidar öznesinin telaşını ve demokrasi düşmanlığını gösteriyor.

Evet, yürütme (şimdi AKP Hükümeti), yasama (AKP'nin kontrolündeki Meclis) ve tümüyle ele geçirilmiş yargıyı kendisinin onay makamı ve vuruş gücüne dönüştürerek, iktidar alanını tümüyle ele geçiriyor. O alan "emir ve komuta zinciri içinde ve emirle" idare edilecek bir engelsiz düzlüğe/buz pistine dönüştürülmek isteniyor. Kürt gerillalarla yürütülen savaş da, devletin iç geriliminin/"asabiyet"inin güçlendirilmesinin aracı olarak kullanılıyor.

Siyasal alanda yaşanan bu dönüşüm, aslında, sermaye birikimine engel olarak görülen emek yanlısı birçok demokratik kazanımların tasfiyesi ve sermayenin birikiminin önündeki diğer bütün pürüzlerin temizlenmesini sağlayan dönüşümlerle birlikte gerçek anlamını ve zeminini bulur.

Bölgesel ve küresel "açılım"larla da, o dönüşümlerle "kendi evinde" güçlenen sermayenin, kendi birikim sürecini/somut-tarihsel hareketini, şimdiki ulusal pazardan daha geniş bir mekanda/coğrafi alanda yapması sağlanmaya çalışılıyor.

İşte, yeni rejim siyasal alanda ve sermaye birikim süreçlerinde ciddi dönüşümleri hayata geçirmeye çalışıyor. Henüz istediklerinin hepsini yapabilmiş değil, yapabildikleri de henüz kalıcılık kazanmış değil ve hatta önündeki kimi engeller, yarattıkları sürtünmeler ve dayattıkları iradeleriyle yeni rejimin yerleşmesini ve net olarak kendisi olmasını engelliyor.

Ama, gidilmek istenen yön ve bilinçli irade açıkça ortada: Şimdi "İslam" maskesini takarak yerel ve bölgesel "Bonapart"lık yapmaya çalışan Erdoğan/AKP, direnişçi güçler tarafından zorlandıkça, yeni tercihlere zorlanmaya yazgılı görünüyor. "İleri demokrasi" söylemiyle yürütülen politik/ekonomik dönüşüm süreçlerinin, ucu karanlık bir tünelde hareket ettiklerini saptayabiliriz.

Nereye gidileceğini, yerel ve bölgesel direnişçi halk güçlerinin irade ve yetenekleri belirleyecek. Kürtler, kendi üzerlerine oynanan oyunu gördü ve Erdoğan'ın maskesini düşürdü; diğer direnişçi güçlerse, henüz böylesi bir konumlanmadan epey uzaklar.

10.3.2012

TÜSİAD Yönetim Kurulu

Sermaye Yeni Pazarlar İstiyor

PAS LEKESİ

TUNCAY YILMAZ

AKP iktidarıyla tarihinin en büyük ekonomik ve siyasal atağına kalkan sermaye yaşanan bütün gelişmelerin bir numaralı müsebbibidir. Analizine bu tespitten başlamayan, gömleğini yanlış düğmeden iliklemeye başlayacaktır. Üstelik öyle "metropol sermayesi şöyle de, İslami sermaye böyle" dehlizlerinde dolanıp durmaya da hiç mahal yok.

Sermayenin keyfi yerinde. Utanmasalar, bir de kendilerini ele vermeyecek olsalar zil takıp oynayacaklar. Halkın çoğunluğu yoksulluk sınırının, önemli bir kısmı açlık sınırının altında yaşıyormuş, işsizlik almış başını gitmiş, haklar ve özgürlükler daha da kısıtlanmaktaymış ne gam! Beyefendilerin ve hanımefendilerin işleri tıkırında.

Üstelik bir yandan servetlerini, sermayelerini ikiye üçe katlarken diğer yandan da her türlü melanetten azade, sütten çıkmış ak kaşık gibi gerine gerine geziniyorlar orta yerde. Hatta utanmadan demokrasi, özgürlük nutuklukları bile çekiyorlar fırsatını buldukça.

Memleket MİT kriziyle, Cemaat-AKP kapışmasıyla, KCK operasyonlarıyla, HES davalarıyla, emekçilere dönük yeni saldırılarla, Suriye'ye yönelik emperyalist saldırılarla çalkalanırken bunların dağına hiç kar yağmıyor. Uzaktan bakan da bunları memleketin ekonomi-politikasını elinde tutan finans-kapital zümresi değil de, günlük nafakasını çıkarmanın derdine düşmüş pazarcı esnafı sanacak.

Kıdem tazminatlarını gasp etme hazırlığıyla, sendikaların barajını indiriyorum derken daha da yükseltilmesiyle, yeni pazarlardan pay kapabilmek için emperyalist saldırganlığın parçası olmakla, ekonomik istikrar için uygulanan siyasi istibdatla hiçbir alakası yok bizim TÜSİAD'cıların, MÜSİAD'cıların! Allah için onlar üretim faaliyetleri dışında yalnızca sanat ve hayır işleriyle uğraşıyorlar! Her biri neredeyse kanatlı birer melek! Tabii yerseniz!

Sermaye Atakta

Sermayenin tüm kendini gizleme çabalarına rağmen meseleye doğru pencereden bakabilen için hal, durum, vaziyet gayet ortadadır. AKP iktidarıyla tarihinin en büyük ekonomik ve siyasal atağına kalkan sermaye yaşanan bütün gelişmelerin bir numaralı müsebbibidir. Analizine bu tespitten başlamayan, gömleğini yanlış düğmeden iliklemeye başlayacaktır. Üstelik öyle "metropol sermayesi şöyle de, İslami sermaye böyle" dehlizlerinde dolanıp durmaya da hiç mahal yok. TÜSİAD'ın ve MÜSİAD'ın iribaşları yaşanan tüm gelişmelerin planlayıcıları ve destekleyicileridir. Bakmayın siz birbirlerinden pazar kapma dalaşmalarına. Söz konusu yıkım politikalarının hayata geçirilmesi noktasından Hikmet Kıvılcımlı'nın deyimiyle "domuz topu" gibidirler. Kıvılcımlı'nın (hiç huyu değildir ama) kibarca "domuz topu" diye tariflediği durum, birbirine düğümlenmiş domuz bokudur. Bizim sermaye kesimlerimiz de aynı biçimde birbirlerine kenetlenmişlerdir. Husumet yapıyor durumuna düşmemek için (kaldı ki bu durumdan hiç rahatsızlığım yok) bu iddiamızı birkaç örnekle destekleyelim.

Dış politikadan başlayalım. Komşularla "sıfır sorun" politikasından Suriye sınırında savaş hazırlıkları başlatır hale gelmemizde, Koç'un, Sabancı'nın her fırsatta "Pazarımızı çeşitlendirmemiz, yeni pazarlar bulmamız lazım" direktiflerinin etkisi/belirleyiciliği yok mu?

Ordu Göreve, Suriye'ye!

Koç Holding Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa V. Koç 2012 için şirket stratejilerini açıklarken bakın ne diyor: "Türkiye'nin önemli bir aktör olduğu Ortadoğu coğrafyası son yılların en hareketli dönemlerinden birini yaşıyor… ABD'nin Irak'tan çekilmesi, Suriye'de demokrasiye geçişi sağlayamayan rejimin baskı altına alınması gibi bölgenin yeniden yapılanma sürecini temsil eden gelişmelere Türkiye kayıtsız kalamaz… Bu noktada, Türkiye olarak dengeli bir yaklaşım benimsemeli, küresel satrancın hamlelerini iyi okumalı ve geleceği izleyen değil, belirleyen bir aktör olmak üzere kendimizi konumlandırmalıyız." Daha ne kadar açık bir istikamet verebilirdi ki! "Süngü tak, siper al" diyecek hali yok ya.

İç politikadan bir örnek olarak da Toplu İş İlişkileri Yasası'ndaki değişikliği ele alabiliriz. Yasa tasarısının hazırlanması sürecinde hükümet sendikalarla görüşürken mevcut hali yüzde 10 olan, aslında hiç olmaması gereken sendikal barajı değişiklik çerçevesinde binde bire düşüreceğini söylüyor. Sonrasında işveren örgütlerinin (TÜSİAD, MÜSİAD, TİSK vs) müdahalesiyle tasarı meclise yüzde 3 sendikal baraj olarak geliverdi. Hem de ne yüzde 3! Mevcut iş kollarının birleştirilmesi ve azaltılması yoluyla yüzde 24'e denk gelen bir yüzde 3.

Tüm bunlar olup biterken TÜSİAD'ın "yumuşak yüzü", vitrin Başkanı Ümit Boyner Diyarbakır'da Kürt düğününde, STK toplantılarında, gazetelerde demokrasicilik oynamaya devam ediyor. En inandırıcı ses tonunu ve surat ifadesini takınarak "Yasalar değişsin, pas lekesi kalksın" diyor. Boyner, TÜSİAD Yüksek İstişare Konseyi toplantısında kürsüden bu konuşmayı yaparken, kamera dinleyicilere doğru dönüyor ve büyük patronların semirmiş sırıtmaları dolduruveriyor kadrajı alay edercesine.

Oysa bu memleketin en büyük pas lekesi bizzat kendileri…

27.02.2012, Tekirdağ

Uzaktan bakan da bunları memleketin ekonomi-politikasını elinde tutan finans-kapital zümresi değil de, günlük nafakasını çıkarmanın derdine düşmüş pazarcı esnafı sanacak.

AKP Toplumsal Muhalefet ve Kendi İç Çelişkilerinin Gerilimi Altında

ANAYASASI OLMAYAN YENİ REJİM ZORLANIYOR

OĞUZHAN KAYSERİLİOĞLU

"2023'e kadar iktidar olma" hayallerini pompalayarak etki alanını besleyen ve karşı güçlerin moralini bozmaya çalışan iktidar, henüz 2012'de sendeledi. O sendelemeyi basit bir iktidar hesaplaşmasına indirgemek, sadece iç itişmelere umut bağlamaya ya da tersine, iktidar alanının merkezinde olup bitenle ilgilenmeme apolitizmine yol açabilir. Ancak, o çatlamanın aynı zamanda bir sendeleme olduğu görülürse, mücadeleyi yükseltme iradesi güçlenecektir.

Üstüne birbiri ardı sıra yüklenen karmaşık ve sert gerilimler, aslında bir ittifak alanı olan yeni rejimin iktidar alanını dikiş yerlerinden zorlamaya ve ayrıştırmaya başladı. Aynı gerilimlerin ikinci bir ürünü de, iktidarın, "güç sarhoşluğu" ya da keyfilik/telaş/korku gibi kaynaklardan da beslenen, bolca ve kimisinde ciddi konularda "hata yapma" eğilimi.

İlkin, malum "çatlama"yı ele alırsak; yakın zamana kadar AKP olarak bilinen iktidar öznesi, artık AKP-Cemaat olarak değişti.

Evet, bilenler böyle olduğunu zaten biliyordu; ama, artık herkes biliyor.

İktidarın merkezileşip yoğunlaşması konusunda bu kadar hassas olan ve siyasal geleceğini buna dayandıran bir iktidar öznesinin, böyle herkesin gözü önünde ve birbirlerine karşı sert ithamlarda bulunarak "çatlaması", o öznenin güvenilirliğini sarsar, sarstı da.

Sadece iktidar öznesinin değil, bizzat yeni ve kırılgan iktidar alanının ve onun etrafında var olmaya çalışan yeni rejimin de fiyakası bozuldu.

Bu çatlamanın, Cemaat'in fiili durumlar yaratarak ve özellikle güçlü olduğu yargı ve polisi kullanarak kendi özel iktidar alanını genişletme yönelimine AKP'nin set çekmesi; ve daha genelinde, ABD'ye doğrudan bağlı bir büro gibi çalışan Cemaat'in, kimi zamanlarda özerk alanlar yaratma yoklamaları yapan AKP'yi ABD adına zorlaması sonucunda olduğu iddia ediliyor.

Ancak, üstü kapatılan ve hiç dillendirilmeyen bir etkeni özellikle vurgulamalıyız: İktidar öznesi üstüne yüklenen gerilimlerin zorlamasıyla da çatladı. Başka sebepler de vardır ancak, zorlanmanın çatlaktaki payı ve o payın zorlanmanın şiddetine bağlı olarak artması, AKP-Cemaat iktidarının yorulduğunun ve direnme kapasitesinin zayıfladığının işareti olacaktır.

İşte, "2023'e kadar iktidar olma" hayallerini pompalayarak etki alanını besleyen ve karşı güçlerin moralini bozmaya çalışan iktidar, henüz 2012'de sendeledi.

O sendelemeyi basit bir iktidar hesaplaşmasına indirgemek, sadece iç itişmelere umut bağlamaya ya da tersine, iktidar alanının merkezinde olup bitenle ilgilenmeme apolitizmine yol açabilir.

Ancak, o çatlamanın aynı zamanda bir sendeleme olduğu görülürse, mücadeleyi yükseltme iradesi güçlenecektir.

Evet, özellikle vurgulamalıyız ki, iktidarın üstüne yüklenen gerilimler arttıkça, hem henüz yerleşmeye çalışan yeni rejimin zayıf noktalarında patlaklar oluşacak hem de sadece AKP-Cemaat ilişkisinde değil, iktidar öznesinin başka iç dengelerinde de zayıflıklar ya da çatlamalar olacaktır.

Söz gelimi, üstünde en çok oynanan ve neredeyse en önemli meşruiyet kaynağı haline dönüştürülen İslam olgusu bile, bir bumerang gibi dönüp AKP'yi vurma potansiyelini taşıyor. AKP, neo-liberal soygunu derinleştirdikçe, yoksulların tepkisini İslami biçimlerde dillendiren politik güçler tarafından zorlanabilir. Zaten var olan bu güçler politik etki alanlarını AKP'yi gerileterek genişletebilirler.

Keza, AKP kendi gerçek kimliğini açığa çıkardıkça, hala AKP'den umutlu olan liberalleri kendisinden uzaklaştıracak ve önemli bir meşruiyet kaynağını kaybetmiş olacaktır.

Devam eden KCK tutuklamaları, Van ve Uludere'de uygulanan devlet şiddeti ve en son Pozantı şokunun, devam eden askeri çatışmalarla birlikte, AKP'nin Kürt Halkı içindeki desteğini hızla erittiği ve eriteceği bellidir.

Ve nihayet, neo-liberal soygunun hayatın tüm alanlarına yayılarak ve derinleşerek sürmesi, şimdiki sessizliğiyle politik güç dengelerinde pek hesaba katılmayan işçi sınıfını, harekete geçmeye zorluyor. Ülkedeki gelişmeleri temelden etkileyecek olası bir sınıf hareketi, komünistler açısından geniş politik inisiyatif alma imkanı yaratırken, AKP'nin kitle desteğinde çözülmeye yol açabilecektir.

AKP Fazla Hata Yapıyor

İkinci olarak, özellikle öne çıkarılması gereken bir olgu da, iktidarın hata yapma eğilimindeki yükselme.

KCK tutuklamaları, Devrimci Karargah operasyonu, gazeteciler, aydınlar ve öğrencilere yönelen devlet terörü, iktidarın yeni rejime yüklemek istediği kimlik acısından anlamlı olabilir; ancak, açık ki, çoğunda istenen sonuca ulaşılamadığı gibi tersine, iktidarı zayıflatan ve karşıtlarını güçlendiren sonuçlar ortaya çıktı, çıkıyor.

Bu faşizan yönelimler "yanlışlanan istihbaratçı kuşkusu" değil. Tersine, yeni rejim, özgürlükler alanını daraltmak istediği için, ne yaptığını bilerek ve alçakça provokasyonlar düzenleyerek kendisini kuruyor.

Ancak, bu coğrafyada başka toplumsal ya da politik güçler de var ve onlar da kendi çıkarları yönünde hareket halindeler.

Onlarca yıl suren mücadeleler ve binlerce şehit verilerek kazanılan özgürlükler alanı içinde konumlanan toplumsal/politik güçler, hem kazanılmış haklarını korumak hem de o alanı genişletmek için mücadele ediyorlar.

Kürt Halkının sömürgeci statüyü sarsan meşru ve kitlesel hareketliliğinin yanı sıra, doğanın talanına karşı çıkan köylüler ve aydınlar, patriyarkaya tepkilerini her fırsatta dillendiren kadınlar, birer kışlaya çevrilerek gericiliğin üslerine dönüştürülmek istenen üniversiteler ve liselerdeki öğrenciler, inançlarını özgürce yaşamak isteyen Aleviler, "kentsel dönüşüm" maskesiyle sermayenin yerlerinden ettiği yoksul kentliler, ulaşım-eğitim-barınma ve sağlık alanındaki

AKP iktidarı içindeki çatlamanın, Cemaat'in fiili durumlar yaratarak ve özellikle güçlü olduğu yargı ve polisi kullanarak kendi özel iktidar alanını genişletme yönelimine AKP'nin set çekmesi; ve daha genelinde, ABD'ye doğrudan bağlı bir büro gibi çalışan Cemaat'in, kimi zamanlarda özerk alanlar yaratma yoklamaları yapan AKP'yi ABD adına zorlaması sonucunda olduğu iddia ediliyor. Ancak, iktidar öznesi, üstüne yüklenen gerilimlerin zorlamasıyla da çatladı.

neo-liberal soygunla yaşam koşulları harap olan emekçiler, Hrant Dink'in alçakça katledilmesiyle "yetti artık" diyerek sokaklara dökülen demokratlar...

Evet, hareket halinde olan, hedefine yürüyen sadece AKP değil; onun daraltmak ve giderek tasfiye etmek istediği özgürlükler ve demokrasi alanını daha da genişletmek isteyen ve hatta sistemin bütününü hedefine koyan halk güçleri de var.

Üstelik, kapitalizmin küresel krizi koşullarında politik atmosfer, tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de sistem karşıtı güçlerin meşruiyet kanallarını güçlendiriyor.

Şimdi, Irak işgalinden ve 2008'de başlayan küresel krizden sonra, ileriye doğru yapılan her politik hamlenin, varlığını sürdürme ve güçlenme imkanı eskisinden daha fazla. Ve, özellikle vurgulamalıyız ki, meşruiyet kazanmış halk hareketlerine yönelik polisiye yönelimler, çoğunlukla yangına körükle gitme sonucunu doğurur.

Yeni rejimin iktidar alanı öyle düşündü ki, biz binlerce KCK'liyi tutuklarsak Kürt Halkını ezeriz; olmadı mı, o zaman Uludere'de onların tümüne bir güçlü mesaj veririz; yine mi olmadı, Pozantı'da onlara şok yaşatırız. Peki, ne oluyor? Sonuç alabiliyorlar mı? Kamuoyu yoklamaları BDP'nin oylarının sürekli yükseldiğini gösteriyor. Ve, onun ötesinde, Kürt Halkının birlikte yaşama iradesi zedeleniyor ve bağımsızlık yönelimi yeniden tartışılıyor.

Üstünde en çok oynanan ve neredeyse iktidarın en önemli meşruiyet kaynağı haline dönüştürülen İslam olgusu bile, bir bumerang gibi dönüp AKP'yi vurma potansiyelini taşıyor. AKP, neo-liberal soygunu derinleştirdikçe, yoksulların tepkisini İslami biçimlerde dillendiren politik güçler tarafından zorlanabilir. Zaten var olan bu güçler politik etki alanlarını AKP'yi gerileterek genişletebilirler.

Yine, sokaklara dökülen yüz binlerce demokratla adeta alay ederek, Hrant Dink'in katledilmesinin arkasındaki esas güçler aklanmaya çalışıldı. Peki, ne oldu? Alanlar daha büyük öfkeyle yine doldu. AKP'den hala umudu olan kimi liberaller de kopuşma sürecine girdiler.

Büşra Ersanlı ve Nuray Mert/Ece Temelkuran'a yönelik faşizan tutuklama ve dışlama politikasının amacı açık ki, onların simgelediği toplumsal güçlere gözdağı vermek. Her iki yönelim de amacına ulaşamadığı gibi, pasifize olması hedeflenen toplumsal güçleri daha politik bir konuma sıçratıyor.

Doğanın talanındaki gözü dönmüşlük, başta Karadeniz olmak üzere bütün Anadolu'ya yayılma eğiliminde olan köylü/aydın hareketi yaratıyor; yüzlerce öğrencinin tutuklanması üniversite ve lise öğrencilerinin politikleşmesinin önünü kesemiyor; korkunç boyutlara sıçrayan ve iktidarın körüklediği ırkçı şovenizm ve kadın düşmanlığından beslenen kadın cinayetleri, kurtuluşçu kadın hareketinin etki alanını genişletiyor; neredeyse her gün yenisi devreye sokulan neoliberal soygun hamleleri, yaşama hakkı zorlanan yoksullarda direnme eğilimlerini besliyor.

Korku yok mu? Elbette, var. Ama, halk güçleri korkuya rağmen/iktidarın hışmını göze alarak hareketleniyorsa, işte, bu çok önemlidir ve büyük politik sonuçlar yaratma potansiyelini taşır.

Şimdi, medya kanalıyla kamuoyu yeni bir operasyona hazırlanmaya çalışılıyor; HDK hedefe koyulmuş durumda. Şayet böyle bir ahmaklık yapılırsa, HDK'nin ana muhalefet olmasının önü açılmış olacaktır.

CHP, bir politik gücün nasıl daha dibe doğru sürükleneceğinin denemeleriyle meşgulken ve gittikçe anlam/değer/meşruiyet kaybına uğrarken; halk güçlerinin dağınık direnişlerini toplamak açısından uygun bir politik zemine yerleşmiş olan HDK, kendisine yönelik her polisiye komplodan daha güçlenmiş olarak çıkabilir. Yeter ki, gerekli soğukkanlılık, basiret ve cüret gösterilebilsin.

10.3.2012

AKP ve yeni rejimi, oligarşik-totaliter rejimin restorasyonu zemininde yol alırken ve aslında, kendisine yönelik muhalefete, sürekli provokatif-düzmece-hukuk dışı polisiye operasyonlarla cevap vermekle yetinerek o restorasyonun da gerisine düşme ve faşizme sürüklenmeyi göze aldıkça; aynı zaman ve mekan içinde, komünist, devrimci ve demokrat halk güçleri de, fiili-meşru zeminde özgürlükçü-demokratik politik ve toplumsal alanlar inşa ediyorlar.

Anayasasız Yeni Rejim ve Meşru Özgürlükler Alanı

Eylül referandumu ve Haziran seçimlerinden sonra bir "güç sarhoşluğu"na kapılarak ve sola/direnişçi güçlere daha geniş meşruiyet kanalları açma yönünde değişen politik atmosferi göremeyerek, her muhalif gücü polisiye komplolarla ezebileceğini sanan AKP, kendi hamleleriyle kendisini sürekli daha gergin ve daha riskli konumlara itiyor.

AKP riski göze alıp hamle yaptıkça, karşısındaki muhalif güçlerin de, kendilerini sürekli daha gergin ve karmaşık politik zeminlere sıçratması ve daha riskli hamleler yapmaları gerekiyor.

Evet, AKP ve yeni rejimi, oligarşik-totaliter rejimin restorasyonu zemininde yol alırken ve aslında, kendisine yönelik muhalefete, sürekli provokatif-düzmece-hukuk dışı polisiye operasyonlarla cevap vermekle yetinerek o restorasyonun da gerisine düşme ve faşizme sürüklenmeyi göze aldıkça; aynı zaman ve mekan içinde, komünist, devrimci ve demokrat halk güçleri de, kendi çıkarları yönünde hareket ederek ve sağlam toplumsal meşruiyet kaynaklarından beslenerek, fiili-meşru zeminde özgürlükçü-demokratik politik ve toplumsal alanlar inşa ediyorlar.

İşte, her ikisi de sürekli hareket halinde olan ve hamle yapan bu karşıt güçler, sadece politik alanda değil daha geniş bir toplumsal alanda da birbirleriyle sürekli mücadele ediyorlar.

Bu mücadele, geçmişte esas olarak Ordu-Hükümet çatışmasından beslenen rejim krizini, şimdi, yeni rejimin kurucu güçleriyle buna muhalefet eden halk güçlerinin çatışmasının üstüne doğru sürüklüyor. Sürekli gündeme gelip sonra sönümlenen yeni Anayasa tartışmalarını da, bu çatışmanın ürünü olarak görebiliriz.

Yeni rejim, kendisine kalıcı bir güvence olacak yeni bir Anayasa hamlesini bir türlü beceremiyor. Başta Kürt Halkı olmak üzere bütün muhalif halk güçleri de, kendi talepleriyle devredeler ve sonuç almak istiyorlar.

Yeni rejim, kendisini Anayasal güvence altına alınmış bir kalıcı statü içine yerleştiremiyor; ama, muhalif ya da direnişçi güçler de, bir biçimde kendilerini var etseler de yeni rejimin zamana yayılarak ve oldukça sancılı yaşanan kurumsallaşmasını engelleyemiyor.

Yeni rejimin sancıları/krizi, sadece AKP ve muhalif halk güçlerinin çatışmasının bir kalıcı dengeye oturamamış olmasından kaynaklanmıyor. Bölgede bir şiddetli savaşa sıçrama potansiyeli taşıyan gerilimler ve şimdi Avrupa'da odaklanan kapitalizmin küresel krizi de, yeni rejimin güçlü ve kalıcı konumlanışının önünü kesiyor.

Önümüzdeki aylar oldukça gergin politik çatışmalara gebe. Ve, şayet AKP şimdiye kadar sürdürdüğü politikalarda ısrar ederse, bu çatışmaların toplumsal alana sıçrama potansiyeli oldukça güçlü. Olası bir işçi hareketinin bütün dengeleri değiştirme kapasitesine sahip olacağı anlaşılıyor.

Yazar ERDOĞAN AYDIN ile Alevilik Üzerine Söyleşi*

"ALEVİLER CHP'YE MAHKUM DEĞİLDİR"

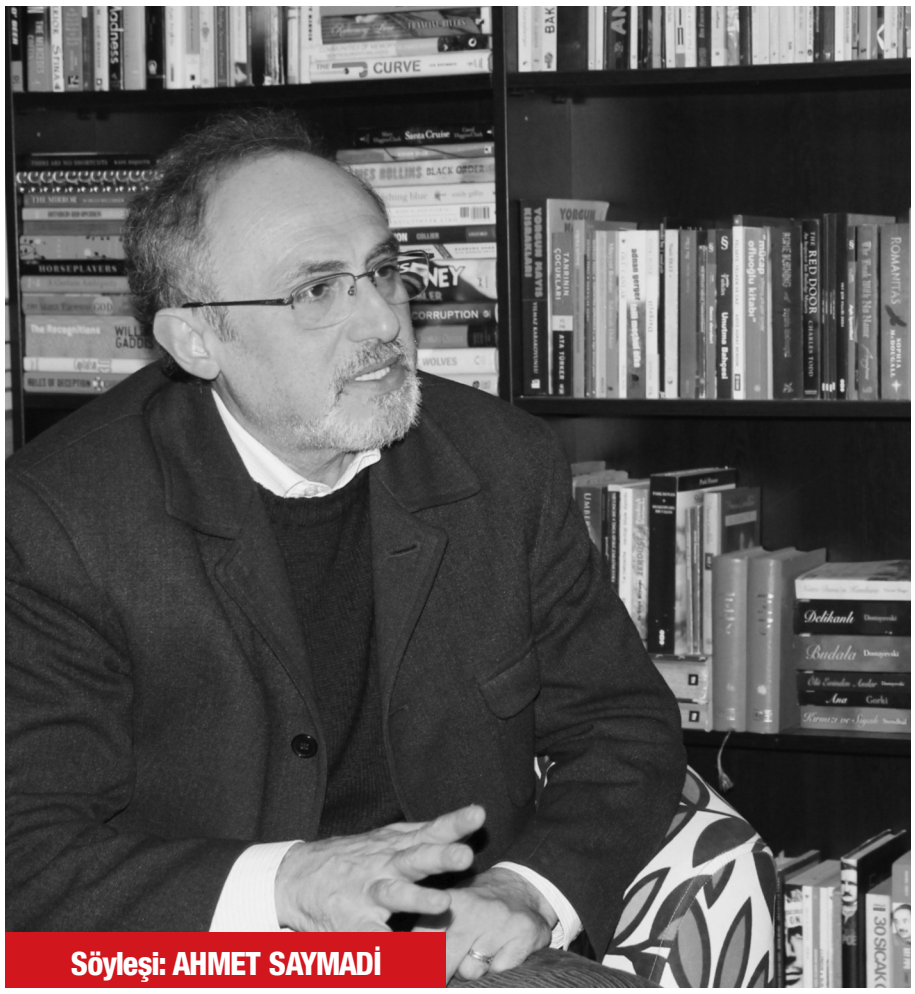

Söyleşi: AHMET SAYMADİ

Çok kimlikli ve eşit yurttaşlık eksenli, Demokratik Cumhuriyet'in altını çizen ve bu talep ekseninde de; Alevileri, kadınları, Kürtleri kucaklama şansı olan yeni bir program çerçevesinde (elbette sosyalizm programından vazgeçmek gerekmiyor) Alevilerin tekrar olmaları gereken yere, sosyalistlerin yanına gönül rahatlığıyla korkusuz bir şekilde gelmelerini sağlayan bir dile, bir programatik yapıya ihtiyaç var.

Toplumsal Özgürlük: ***Cumhuriyet tarihinde Alevilerin politik tercihleri genelde hangi yöndeydi? Bir blok olarak mı davranıyorlardı?***

Erdoğan Aydın: Genel bir değerlendirme yapacak olursak, Aleviler ağırlıkla Mustafa Kemal'in belirlediği Cumhuriyet konseptinden yanaydılar. Başlangıç döneminde Milli Mücadeleye doğrudan destekleri söz konusu. Cumhuriyet'in ilanı ve laikliğin ilanı süreçlerinde bu destekler daha da güçlendi. Orada tabii birebir bütün Aleviler böyle davranmıştır diyemeyiz. Alevi kitlesinin Kürt ve Türk kimliklerine bağlı olarak da farklı tavır takındığını görüyoruz. Yani Kürt Aleviler, Cumhuriyet'i desteklemekle birlikte belli rezervler koymuştur. Ve 1921-22 Koçgiri, 1937 Dersim'de Cumhuriyet'le Kürt Aleviler arasındaki mesafeyi açmıştır.

Cumhuriyet'in kuruluşuna sadece Kürtler veya Kürt Aleviler rezerv koymuş diyebilir miyiz?

Kürtler koymuş, ama Kürtleri de bir blok olarak düşünmemek gerek. Çünkü mesela 1935'te Şeyh Sait ayaklanması gerçekleştiğinde, Dersim'in Kürtleri ve diğer Alevi Kürtler onların, Şeyh Sait'in yanında tavır almamışlar; aksine bu dönemde kâh tarafsız kalmış, kâh Cumhuriyet'ten yana tavır takınmışlardır. Şimdi dolayısıyla burada iki tür Alevi ve iki tür Kürt'le karşı karşıyayız. Aleviler kendi içinde Türk ve Kürt olmaya bağlı olarak görece farklı tavır sergiliyorlar. Kürtler de kendi içlerinde Sünni ve Alevi olmaya bağlı olarak görece farklı tavırlar sergiliyorlar.

Bunu neye bağlıyorsunuz? Muhtemelen tarihsel kökenleri var bunların.

Tabii ki. Öncelikle Alevi kimliği açısından yaklaşırsak şunu anlamak lazım; Aleviler açısından tarihsel düşman, tarihsel korku şeriatçı gelenek tarafından şekillenmiştir. Osmanlı, şeriatçı geleneğin siyasal ve fiziki karşılığıdır ve dolayısıyla Osmanlı'nın ve Osmanlı şeriatının tasfiye edilmesine yardımcı olacak her şey Aleviler için iyidir. Bu açıdan baktığımızda Alevilerin politik tercihlerinden ötürü yapılan "Stokholm Sendromu" benzetmesinin bu tarihsel gerçekliği, bu sosyolojik gerçekliği yeterince anlamayan bir yaklaşım olduğu kanaatindeyim.

"Stockholm Sendromu" tehlikeli bir kavram ama...

Tehlikeli, yanlış, hem de durumu anlatmayan bir kavram! Alevi belleği açısından korkunun, haksızlığın, zulmün anlamı öncelikle şeriatta ve son 500 yıllık süreç açısından baktığımızda da Osmanlı iktidarında şekillenmiştir. Bu açıdan baktığımızda ortalama Alevi bireyinin ve Alevi toplumunun, Cumhuriyet karşısında görece daha hayırhah bir tutum takınmasını anlamak lazım. Yani bunu değiştirmek için bile önce anlamak lazım! Bunu anlamayan bir yerden Alevi toplumunun davranışını daha iyiye doğruya doğru değiştirmek mümkün değildir.

Cumhuriyet'in kurulmasıyla beraber, Alevilerin genel sosyal yaşamları açısından ya da inançlarını özgür yaşamaları açısından bir değişimin veya rahatlamanın söz konusu olduğunu söyleyebilir miyiz peki?

Değişim ve görece bir rahatlama ile birlikte; tek tipleştirmenin bir devlet politikası haline gelmesiyle bir olumsuzlanma da söz konusudur. Aleviler adeta "kırk katır, kırk satır" arasında kalmış, ama bunlardan bir tanesini, ehveni şer gördüklerini tercih etmişlerdir.

Öyleyse, Cumhuriyet'i tercih etmeleri politik ve hayati bir karar aslında?

Evet, öncekini tercih etmeleri mümkün değil. Çünkü öncekinin içinde nefes alabilmelerinin hiçbir koşulu yok. Ama Cumhuriyet döneminde de başlarına bir dizi katliam, bir dizi yasaklama gelmiş olmasına rağmen, bu yeni dönemin içinde nefes alabilmeleri ve bu aldıkları nefes alanını genişletme şansları söz konusuydu. Bu nedenle mevcut durumu kaybetmeden ama bu mevcut durumu da ileriye doğru değiştirme çabası sergilemişlerdir. Nitekim şunu çok net görüyoruz: Alevi topluluğu en çok sol kimlikli insan çıkartan, en çok sol refleks gösteren topluluk olmuştur.

Ama yine Cumhuriyet döneminde çeşitli itirazları da var. Örneğin bir süre sonra sadece CHP'ye yedeklenmek yerine kendi örgütlenmelerini kurmaya dönük hamleler yaptıklarını da görüyoruz.

Kesinlikle. Önce mesela Demokrat Parti ilk kuruluş yıllarında, 46-50 arasında ilerici bazı davranışlarda ve tahlillerde bulunduğu zaman, Alevi topluluğunun Demokrat Parti'ye doğru yöneldiklerini görüyoruz. Fakat Demokrat Parti çok kısa bir zamanda sağcı ve işbirlikçi bir tabana oturunca, ondan uzaklaşıp yeniden Cumhuriyet Halk Partisi'ne yaklaştıklarını görüyoruz. Ama özellikle 60'lardan itibaren, genel olarak sosyalist hareket içinde çok yoğun miktarda Alevi şahsiyet ile karşı karşıyayız. Sendikal hareketin örgütlenmesinde, sosyalist örgütlenmelerde, diğer toplumsal itirazlarda yoğun bir Alevi davranışı söz konusu.

Alevi belleği açısından korkunun, haksızlığın, zulmün anlamı öncelikle şeriatta ve son 500 yıllık süreç açısından baktığımızda da Osmanlı iktidarında şekillenmiştir. Bu açıdan baktığımızda ortalama Alevi bireyinin ve Alevi toplumunun, Cumhuriyet karşısında görece daha hayırhah bir tutum takınmasını anlamak lazım. Yani bunu değiştirmek için bile önce anlamak lazım! Bunu anlamayan bir yerden Alevi toplumunun davranışını daha iyiye doğruya doğru değiştirmek mümkün değildir.

Özellikle 60'lardan itibaren, genel olarak sosyalist hareket içinde çok yoğun miktarda Alevi şahsiyet ile karşı karşıyayız. Sendikal hareketin örgütlenmesinde, sosyalist örgütlenmelerde, diğer toplumsal itirazlarda yoğun bir Alevi davranışı söz konusu. Bu da gösteriyor ki, aslında Aleviler kendilerine güvendikleri zaman asla Kemalizm'le veya CHP ile yetinebilir bir durumda değillerdir. Son dönemki durum bu açıdan yeterli ölçüt değildir.

Bu da gösteriyor ki, aslında Aleviler kendilerine güvendikleri zaman asla Kemalizm'le veya CHP ile yetinebilir bir durumda değillerdir. Son dönemki durum bu açıdan yeterli ölçüt değildir.

Peki Alevilerin bu ehveni şer tercihlerinin CHP'den, Kemalizm'den yana olmasının ardından; Alevilerin Cemevi açmaları, inançlarını özgürce yaşamaları mümkün oldu mu?

Cumhuriyet önüne Alevileri Sünnileştirme, Kürtleri Türkleştirme ve aynı zamanda da burjuva bir Cumhuriyet dışındaki seçenekleri ezme şeklinde çok net bir program koydu. Cumhuriyet tek tipleştirilmiş bir toplum istiyordu. Burada, Alevileri çok büyük bir hayal kırıklığına uğrattığını hemen saptamak lazım! Alevilerin de Alevi olarak yaşama hak ve özgürlüklerine izin vermedi. Alevilerin öncelikle dergâhlarını, tekkelerini kapatarak kendi bağımsız örgütlenmelerini yaratmalarını yasakladı.

İkincisi eğer dinsel bir sorunları varsa Diyanet'e gelip sormalarını, bir ibadet mekânı istiyorlarsa camiye gitmelerini dayattı! Dolayısıyla Cumhuriyet aslında Alevileri geriye çekti. Binlerce yıldır uğraşıp didinip kendi bağımsızlıklarını, kendi inançlarını, kendi özgürlükçü ve hoşgörülü davranışlarını, yaşama olanaklarını yeni koşullarda tekrar ortadan kaldırdı.

Başta Hacı Bektaş-ı Veli Dergâhı olmak üzere, 1925 yılı itibariyle tekke ve zaviyeleri kapatarak, Alevilerin o ana kadarki birikimlerini dağıttı. Bu açıdan baktığımızda aslında Cumhuriyet modernleşmeci, ilerlemeci ama yine de özgürlükçü olmayan, temel hak ve özgürlükleri ezen bir devlet yapısı olarak Alevilerin de karşısına çıktı. Tıpkı; Kürtlerin, sosyalistlerin, sendikacıların, köylülerin karşısına çıktığı gibi. Alevilere Sünnileşmeyi, modern bir Sünni ekol içinde erimeyi dayattı.

Alevilerin CHP'ye yedeklenmiş olmalarının bir devletçi bakış yarattığını konuştuk! Örneğin Kürt meselesine bakışta şöyle bir durum var: Birçok Aleviyle konuştuğumuzda "Kürt müsün?" sorusuna "Hayır Aleviyim!" diye cevap veriyorlar. Bunu neye bağlıyorsunuz?

Alevilerin önemli bir çoğunluğunda buna Kürt, Zaza Aleviler de dâhil olmak üzere, önemli bir çoğunluğunda hala Kürt kimliğinin esas olarak Sünni, Şafii Kürtlere özgü bir durum olduğu şeklinde bir yaklaşım var. Veya bunu biliyorlarsa da, aslında bilmelerine rağmen Şafii gelenekle, Sünni gelenekle, Osmanlı Devleti döneminden beri yaşamış oldukları ve her seferinde kendilerinin mağdur oldukları o bilinç nedeniyle, kendilerini Kürtlerle özdeşleştirememe hali söz konusu. Bu durum onları, örneğin Kürtlükle ilgili soru sorulduğunda veya davranış sergilemeleri gerektiğinde; kendileriyle onların arasına mesafe koyma ve Alevi kimliğini ön plana çıkartma veya kendini sadece Alevi kimliğiyle tanımlayıp sınırlama gibi, aslında bilimsel olarak da doğru olmayan, gerçekliğe uymayan bir davranışa doğru çekti. Buna CHP'den ümitvar olma durumu da eklenince, gerçekten Alevi özgürlükçülüğüne ve Alevilerin tarihsel duruşuna uymayan kötü bir davranış tarzı Aleviler arasında yaygınlaştı.

Ama burada, yine Alevi toplumuna haksızlık yapmamak için şunu da belirtmek lazım. Örneğin 60'lı, 70'li yıllarda böylesi bir davranış söz konusu değildi. Özellikle 70'li yıllardaki Aleviler, kendilerini sosyalistlerin yanında ifade ediyorlardı. Kürt halkı ile ilişkileri de bugünkü gibi değildi.

Son dönemde, Alevilerin örgütlü olduğu kurumların, seçimlerden önce CHP'den talep ettiği parlamentoda temsil talebinin reddedildiğini görüyoruz. Ayrıca CHP'li Bornova ve Avcılar belediyeleri tarafından Cemevlerine baskı yapıldığı, yıkıldığı görülüyor. Bunu neye bağlıyorsunuz?

CHP'nin seçmen tabanının neredeyse yüzde 70'i Alevilerden oluşuyor. CHP'ye çok büyük ağırlıkla, sosyolojik olarak bir Alevi partisi diyebiliriz. CHP'nin iki sıkıntısı var. Birincisi hala devlet vesayetinden kurtulamamış olmaları. Tek tipleştirici bir yerde durarak, Alevi taleplerini reddeden, Cemevlerini yıkan bir davranış sergiliyorlar.

İkinci bir mesele ise şu; CHP, giderek Alevi tabanına geri çekildikçe bu gerçeği saklayarak bu durumdan kurtulmaya çalışıyor. Özellikle Sünni muhafazakâr kesim nezdinde ve Alevilerle bir bağı olmadığını ispatlamak için Alevilerin Cemevleri başta olmak üzere temel taleplerine sırtını dönen, parlamentoda yeteri kadar sahiplenmeyen bir davranış tarzı sergiliyorlar.

* *Sosyalist yazar. Çok sayıda kitabının yanı sıra "Kimlik Mücadelesinde Alevilik" adlı bir kitabı bulunuyor.*

Cumhuriyet, başta Hacı Bektaş-ı Veli Dergâhı olmak üzere 1925 yılı itibariyle tekke ve zaviyeleri kapatarak Alevilerin o ana kadarki birikimlerini dağıttı. Bu açıdan baktığımızda aslında Cumhuriyet modernleşmeci, ilerlemeci ama yine de özgürlükçü olmayan, temel hak ve özgürlükleri ezen bir devlet yapısı olarak Alevilerin de karşısına çıktı. Alevilere Sünnileşmeyi, modern bir Sünni ekol içinde erimeyi dayattı.

Yeni Bir Dil ve Programla Aleviler Yeniden Sosyalistlerle Buluşabilir

Bugün itibariyle; Kürtler, Aleviler ve sosyalistler ezcümle ezilenler nasıl bir zeminde buluşur?

Öncelikle; her ne kadar şu anda toplumsal zemini yeteri kadar güçlü olmasa da, gelecek tasarımları açısından Kürtlerden de, Alevilerden de daha şanslı ve sorumlu olan kesim sosyalistlerdir. Bu noktada sosyalistlerin kuracağı dil; Alevilerin inanç özgürlükleri, Kürt sorununun çözümü ve Türkiye'de gerçek anlamda demokratik bir muhalefet örmek için kilit bir noktada duruyor. Çünkü tek başına Kürtlerin yapacağı bir şey kaçınılmaz olarak, karşılarına bütün Türkleri almalarını getirir. Tek başına Alevilerin yapacağı bir şey kaçınılmaz olarak karşılarına bütün Sünnileri almalarını getirir. Oysa sınıf eksenli mümkün bir dünyanın inşası açısından, Sosyalist teoriye ve sosyalist harekete çok kritik bir rol düşüyor. Bu noktada, sosyalistlerin 60'lı yıllarda, 70'li yıllarda çok işlevsel olan bir dil ve konsept yerine, bugünün yeni koşullarına uygun bir dil ve yeni bir bakış açısı geliştirmeleri şart.

Sosyalistlerin Alevilerle ilgili nasıl bir siyaset belirlemesi gerektiğini düşünüyorsunuz?

Aleviler özgülünde; eşit yurttaşlık talebinin sadece Alevilere hoş görünmek için değil de, gerçekten ulaşılabilir bir hedef olarak sahiplenilmesi gerekir. Çok kimlikli ve eşit yurttaşlık eksenli, Demokratik Cumhuriyet'in altını çizen ve bu talep ekseninde de; Alevileri, kadınları, Kürt-leri kucaklama şansı olan yeni bir program çerçevesinde (elbette uzun vadeli hedeflerimizden, sosyalizm programından vazgeçmek gerekmiyor) Alevilerin tekrar olmaları gereken yere, sosyalistlerin yanına gönül rahatlığıyla korkusuz bir şekilde gelmelerini sağlayan bir dile, bir programatik yapıya ihtiyaç var.

Bu aynı zamanda Alevileri Kürtlerle, Kürt ve Alevileri Sünni ve Türk emekçilerle sosyalist bir program ve umut çerçevesinde birleştirmek için olmazsa olmazdır. Aynı şekilde Kürt hareketi için de geçerlidir bu durum. Çok kimlikli, eşit yurttaşlığa dayalı anayasal bir çerçeveyi savunmayan bir sosyalist hareket Kürtlerle asla sağlıklı ve kalıcı bir dil kuramaz ve bir ilişki geliştirme şansına sahip değildir.

Off-Shore Ülke, Mega Cari Açık, Dış Kaynak Bağımlılığı

KRİZİN AYAK SESLERİ

Sermaye birikimi Türkiye kapitalizminin en temel yapısal sorunudur. Bu zafiyet, Türkiye kapitalizminin dış kaynaklara şiddetle bağımlılığını yaratıyor. Zafiyetin "aşılması" için Türkiye bir yandan spekülatif sermaye merkezine dönüşüyor, öte yandan off-shore bir ülke haline geliyor. Borç çevrimi ancak dış kaynaklarla ve efektif operasyonlarla sağlanıyor.

VOLKAN YARAŞIR

Türkiye kapitalizmi 2012'ye ciddi risklerle girdi. Ekonominin kırılganlığı artıyor.

Buna rağmen AKP iktidarı "ihracat rekorları" ve "yüksek büyüme" vurgularıyla kitleleri manipüle ediyor. Burjuva basının yoğun mistifikasyonu, kolektif yanılsamaları güçlendiriyor. Finans kapitalin en başat örgütü TÜSİAD da benzer bir yaklaşım gösterdi. TÜSİAD "Türkiye Ekonomisi 2012" başlıklı raporunda ekonominin durumunu pozitif olarak ortaya koydu. Ve 2012'ye ilişkin projeksiyonunda olumlu bir tablo çizdi. Ne var ki raporun içindeki veriler ve bazı vurgular "tehlikeleri" işaretliyor. Bu "istikrarsızlık ve risk hali" TÜSİAD'ın 2012 için üçlü bir senaryo ortaya koymasına yol açtı.

Mega Cari Açık

Türkiye'de cari açık son bir yıllık süreçte olağanüstü arttı. 2010'da 46 milyar dolar olan açık, 2011'de 78 milyar dolara yükseldi. Öyle ki milli gelirin yüzde 10'unu geçti.

Cari açığın bir alt bölümünü oluşturan, dış ticaret açığı da dikkat çekici noktaya ulaştı. Türkiye'nin 2011'de ihracatı 135 milyar dolar düzeyinde gerçekleşti. İthalatı ise 237 milyar dolar oldu. İhracat, ithalatın sadece yüzde 56'sını buldu. Yani 102 milyar dolarlık dış ticaret açığı oluştu.

Kısacası "ihracat rekoru" denilen şey aslında 102 milyar dolarlık "ithalat rekoru". Ayrıca ithalat, kritik sektörlerde yüzde 70'e yakın bir bağımlılık düzeyinde seyrediyor. İthalatı etkileyecek herhangi bir gelişme kritik sektörlerde seri blokajlara yol açabilir.

Ekonominin kırılganlığını yaratan en önemli faktörlerden biri de dış borç oranıdır. Türkiye'nin dış borcu 300 milyar dolara ulaştı. Özel sektörün (banka ve şirketlerin) borcu 200 milyar doları buldu. Bu durum cari açıkla birlikte Türkiye'nin döviz ihtiyacını arttırıyor. Döviz ihtiyacını yakıcı bir sorun haline getiriyor. Sermaye birikimi Türkiye kapitalizminin en temel yapısal sorunudur. Bu zafiyet, Türkiye kapitalizminin dış kaynaklara şiddetle bağımlılığını yaratıyor. Zafiyetin "aşılması" için Türkiye bir yandan spekülatif sermaye merkezine dönüşüyor, öte yandan off-shore bir ülke haline geliyor. Borç çevrimi ancak dış kaynaklarla ve efektif operasyonlarla sağlanıyor.

"Yasal" olarak off-shore bankacılığının olmadığı Türkiye'ye, 2011 yılında kaynağı belirsiz, kayıt dışı 12,4 milyar dolarlık para girdi. Yabancı sermaye girişi, efektif ve off-shore müdahaleler TC'nin "büyüme" trendinin gerçek kaynaklarını oluşturuyor.

Fakat bu yönler aynı zamanda Türkiye ekonomisini aşırı kırılganlaştıran faktörler olarak öne çıkıyor.

Yabancı sermaye girişi, dış borç ve sıcak para, ekonominin bir anlamda üç ana kolonunu oluşturuyor. Kolonların birinin yıkımı demek, senkronize bir şekilde diğer kolonların yıkılması anlamına gelecektir. Bu TC'nin iflasının ilanıdır.

2011'in tablosu bütün yaldızlı "büyüme" ajitasyonlarına rağmen, iç açıcı değildi. 2012'de küresel düzeyde büyüme oranlarında düşüş, ABD'de mali kriz olasılığı, AB'nin Akdeniz havzasında borç krizi senkronunun yayılması, TC'yi hızla finansal bir anaforun içine sürükleyebilir.

TC'nin AB ile entegrasyon düzeyi yüksektir. AB, TC'nin en önemli ihraç pazarını oluşturuyor. AB pazarında yaşanacak sert talep düşüşü, ekonomiyi şiddetle sarsacaktır (TÜSİAD yayınladığı raporda bu riskin altını özellikle çiziyor). Ayrıca avro krizinin derinleşmesine bağlı olarak AB'de yaşanacak finansal şıkışma ve banka iflasları, Türkiye'de finans sistemini çökertebilir. TC'nin "güvenli yatırım alanı" olma özelliğini kaybetmesi, sıcak paranın hızlı çekilmesine neden olabilir. Bu TC'nin kriz kıskacı içine girmesi anlamına gelecektir.

2012'de AB ve küresel düzeyde yaşanacak bir dizi gelişmeye bağlı olarak (buna Suriye savaşı da eklenebilir) TC'nin sarsıcı bir kriz içine girme olasılığı yüksektir.

Foto: Ezequiel Scagnetti

Kıdem ihbar tazminatının gaspı, özel istihdam büroları, asgari ücretin bölgeselleştirilmesi finans kapitalin en temel saldırı hedeflerini oluşturdu. Finans kapital sınıfı bütünüyle savunmasız bırakmaya, atomize ve amorfe etmeye çalışıyor. Tarihsel bir saldırıyla sınıfı bir enkaz haline getirmeyi amaçlıyor.

İşçi Sınıfına Stratejik Saldırı

Finans kapital, kriz koşullarını sermayenin yeni tahakküm ve iktidar ilişkileri geliştirme zemini olarak kullanıyor.

Finans kapital işçi sınıfına yönelik stratejik bir saldırı başlattı. Bu stratejik saldırının hedefi, emeğin atomize edilmesi ve sistematik işten çıkarmalar oldu.

İşçi sınıfının tarihsel kazanımları ve savunma mevzileri, sermayenin cepheden saldırılarına maruz kaldı. Kıdem ihbar tazminatının gaspı, özel istihdam büroları, asgari ücretin bölgeselleştirilmesi finans kapitalin en temel saldırı hedeflerini oluşturdu. Finans kapital sınıfı bütünüyle savunmasız bırakmaya, atomize ve amorfe etmeye çalışıyor. Tarihsel bir saldırıyla sınıfı bir enkaz haline getirmeyi amaçlıyor.

Bu yönde önemli adımlar attı. OECD'nin yeni raporunda Türkiye, üye ülkeler içinde, gelir dağılımının en eşitsiz olduğu ülkelerden biri olarak yer aldı. Aynı grupta Şili, Meksika, İsrail, Portekiz ve ABD de bulunuyor.

Sınıfın sendikal örgütlenme düzeyi de son derece çarpıcı bir noktaya ulaştı. 2001 yılında yüzde 10'u bulan sendikal örgütlülük, 2009 yılında yüzde 5.9'a indi. Türkiye'de işsizlik resmi verilerle yüzde 9 olarak gösterilse de, Avrupa İstatistik Ofisi yüzde 17 olduğunu açıkladı. Kısacası finans kapital gücünü sınıfın kronik örgütsüzlüğünden alarak; sınıfa işsizleştirme, sendikasızlaştırma, taşeronlaştırma, sistematik güvencesizleştirme ve esnekleştirme politikalarıyla cepheden saldırıyor. Ve sınıfı açlıkla, yoksullukla ve işsizlikle "terbiye" etmeye ve "ehlileştirmeye" çalışıyor.

ÖYM'ler Yeni Rejimin İstiklal Mahkemeleri

DEVLETİN ZOR ARACI HUKUK

AKP yargısı, toplumsal muhalefetin demokratik alandaki tüm kazanımlarını suç olarak tanımladı. Bu bütün bir toplumsal muhalefetin, demokratik tüm hakların yargı yoluyla gasp edilmesinden başka bir anlam taşımamaktadır.

AHMET SAYMADİ

"Türkiye Cumhuriyeti İstiklal Mahkemeleri'nde kurulmuştur" dersek yanlış söylemiş olmayız. Yeni rejimin muhaliflerini yargıladığı, kendi iktidarını konsolide ettiği bu mahkemelerde binlerce insan idam edilmiş, on binlercesi hapis cezası almış veya sürgün edilmiştir.

Burada devletin ve onun hukuk kurallarının işlevine dair bir alıntı yapmak, yazının bundan sonrası için ön açıcı olacaktır: "Devlet, sınıf karşıtlıklarını frenleme gereksinmesinden doğduğuna, ama aynı zamanda, bu sınıfların çatışmasının ortasında doğduğuna göre, kural olarak en güçlü sınıfın, iktisadi bakımdan egemen olan ve bunun sayesinde, siyasal bakımdan da egemen sınıf durumuna gelen ve böylece ezilen sınıfı boyunduruk altında tutmak ve sömürmek için yeni araçlar kazanan sınıfın devletidir.

İşte bundan ötürüdür ki, antik devlet, her şeyden önce, köleleri boyunduruk altında tutmak için, köle sahiplerinin devletiydi: Tıpkı feodal devletin, serf ve angaryacı köylüleri boyunduruk altında tutmak için soyluların organı ve modern temsili devletin ücretli emeğin sermaye tarafından sömürülmesinin aleti olması gibi." (F. Engels)*

İstiklal Mahkemeleri'nden Özel Yetkili Mahkemelere

İstiklal Mahkemeleri işlevini yerine getirmesinin ardından 1927'de kaldırılmıştır. Askeri darbelerin ardından kurulan Sıkıyönetim Askeri Mahkemeleri aynı niteliktedir. Ancak devlet, sadece sıkıyönetim dönemlerinde kurulan "Sıkıyönetim Askeri Mahkemeleri'ni" kalıcı bir hale dönüştürmek için, ilk kez 1973 yılında Devlet Güvenlik Mahkemeleri'ni (DGM) kurmuştur. DGM'ler, devrimcilerin, aydınların, DİSK'in yürüttüğü mücadele sonucu 1975'te kapatılmıştır.

DGM'lerin yeniden kurulması için 12 Eylül askeri faşist darbesinin gerçekleşmesi gerekmiştir. Darbeciler, 1982'de kabul edilen Anayasa'ya dayanarak 1983'te yasasını çıkarıp 1984'te DGM'leri yeniden açmıştır.

Görüldüğü üzere devlet, her zaman için "Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğü, hür demokratik düzen ve nitelikleri Anayasa'da belirtilen Cumhuriyet aleyhine işlenen ve doğrudan doğruya devletin iç ve dış güvenliğini ilgilendiren suçlara ilişkin davalara bakmak üzere" çeşitli mahkemeler kurmuş, rejimin güvenliğini sağlamaya çalışmıştır.

Hal böyle olunca; emeğin sömürülmesine karşı çıkan, özgür ve eşitlikçi bir düzen isteyen devrimciler, özgürlük mücadelesi veren Kürt halkı, erkek egemenliğine karşı çıkan kadınlar bu mahkemelerin ve rejimin birinci dereceden muhatapları olmuştur.

Bugün ise yukarıda saydığımız mahkemelerle aynı işlevi gören Özel Yetkili Mahkemeler'le (ÖYM) karşı karşıyayız. İstiklal Mahkemeleri'nde idam sehpalarında kurulan Cumhuriyet, Özel Yetkili Mahkemeler'de yeniden tesis ediliyor.

İktidardan kopmak istemeyen siyasal İslam, İstiklal Mahkemeleri'nde iktidardan zorla dışlanmıştı. İktidara yaklaştığı ikinci eşikte bir darbe daha yedi! Ama günümüzde, 28 Şubat'ın 15. yıldönümü geride kalırken, siyasal İslam daha önce kendisini yargılayanları yargılıyor. Her dönemde yargılananlar arasında değişmeyen bir grup var sadece: Kürt ve Türk Devrimciler!

Gayri nizami harp kurallarının Türkiye'nin ve Kürdistan'ın her yerinde uygulandığı 1990'lı yıllarda, burjuva hukuk o kadar çok çiğnenmişti ki, siyasal İslamcıların da içinde bulunduğu çeşitli gruplar "hukukun üstünlüğü" ilkesini çokça dile getiriyordu. Şimdi iktidardaki yerini sağlamlaştıran, kendi "hukuk"unu kuran ve yargı mekanizmasına hakim hale gelen AKP muhaliflerini bastırmak için ağırlıklı olarak "Yargı"dan, "hukuk"tan yararlanıyor.

Bunun anlamı, "hukuk" üzerinden verilecek mücadelenin öneminin artmasıdır. Burada, eski kaba şiddete dayalı ve "yasadışı" yöntemlerin tamamen terk edildiğini söyleyemeyiz. Sadece, 90'lı yıllara oranla epeyce azaldığını veya rafa kaldırıldığını söyleyebiliriz. Tabii ki, toplumsal muhalefetin sertleştiği anda raftan yeniden indirilebileceğini aklıda tutarak!

AKP, iktidarın önemli ortağı olan Fethullah Gülen ekibinin İçişleri ve Adalet Bakanlıklarındaki örgütlenmesinden de güç alarak faşizan uygulamalara başladı. Tek başına iktidar olmasının gücüyle Türk Ceza Kanunu (TCK), Terörle Mücadele Kanunu (TMK), Ceza Muhakemeleri Kanunu (CMK) gibi kanunları değiştirdi.

AKP Yargıyı Ele Geçirdi

2004'te kapatılan Devlet Güvenlik Mahkemeleri'nin (DGM) yerine, benzer işleyiş ve yetkilerle kurulan Özel Yetkili Mahkemeler ise bu üç kanunun amansızca uygulandığı yerler haline geldi. 12 Eylül 2010 tarihindeki Anayasa değişikliği referandumunun ardından yapılan HSYK seçimleriyle yargıda tüm hâkimiyeti ele geçiren AKP, verdiği kararlarda daha da pervasızca davranmaya başladı.

AKP yargısı, toplumsal muhalefetin demokratik alandaki tüm kazanımlarını suç olarak tanımladı. Bu bütün bir toplumsal muhalefetin, demokratik tüm hakların yargı yoluyla gasp edilmesinden başka bir anlam taşımamaktadır.

Bu noktada, TMK ve ÖYM'lerin kaldırılmasını talep etmek devrimcilerin en önemli görevlerinden birisidir. Hukuk kurallarını, ezilenlerin, emekçilerin, kadınların, Kürtlerin, Alevilerin taleplerine doğru çekmek, anti demokratik uygulamaların kaldırılması yönünde mücadele etmek gerekiyor.

Burada son bir alıntıya başvurmakta fayda var: "Bu sözlerimle sosyalistlerin belirli hukuki taleplerde bulunmaktan feragat edeceklerini ileri sürmek istemiyorum. Aktif bir sosyalist parti, bütün siyasal partiler gibi bu tip hukuki talepler var olmaksızın düşünülemez. Bir sınıfın ortak yararlarından çıkan talepler, ancak bu sınıfın siyasal iktidarı fethetmesi ve taleplerine yasalar kılığında genel bir yürürlülük sağlaması sayesinde gerçekleştirilebilirler. Mücadele eden her sınıf programında taleplerini hukuki talepler kılığında formüle etmek zorundadır." (Karl Marx, Friedrich Engels)**

Hal böyle olunca, devletin tutsak aldığı tüm devrimci tutsaklarla dayanışmak hayati bir anlam taşıyor. Bu hatta örgütlenen tutuklu gazeteciler ve tutuklu öğrencilerle dayanışma gibi inisiyatifler oldukça önem kazanıyor. Bu mücadelenin vuku bulacağı en önemli politik mecra da mahkeme önleri, cezaevi önleri oluyor.

** F. Engels, "Ailenin, Özel Mülkiyetin, Devletin Kökeni".*

*** K. Marx, F. Engels, "Devlet ve Hukuk Üzerine", May Yayınları, 1977, İstanbul, s. 179.*

Emeğin sömürülmesine karşı çıkan, özgür ve eşitlikçi bir düzen isteyen devrimciler, özgürlük mücadelesi veren Kürt halkı, erkek egemenliğine karşı çıkan kadınlar bu mahkemelerin ve rejimin birinci dereceden muhatapları olmuştur.

Düğümün Nasıl Çözüleceği Dünyanın Geleceğini Etkileyecek

SURİYE'DE KÜRESEL GÜÇLER PATİNAJ YAPIYOR

Suriye satrancının bir tarafında Çin, Rusya ve İran otururken, diğer tarafında ise ABD, AB ve bölgesel taşeronları yer alıyor. Ancak her ülkenin patinaj alanları oluşmuş durumda. AB ülkeleri özellikle de Almanya askeri müdahaleden yana değil, bunun bir nedeni petrol ihtiyacının önemli bir kısmını bölge ülkelerinden karşılaması, diğer nedeni ise AB'nin içine girdiği finans krizinde Çin'in çok ciddi desteğine ihtiyaç duyması.

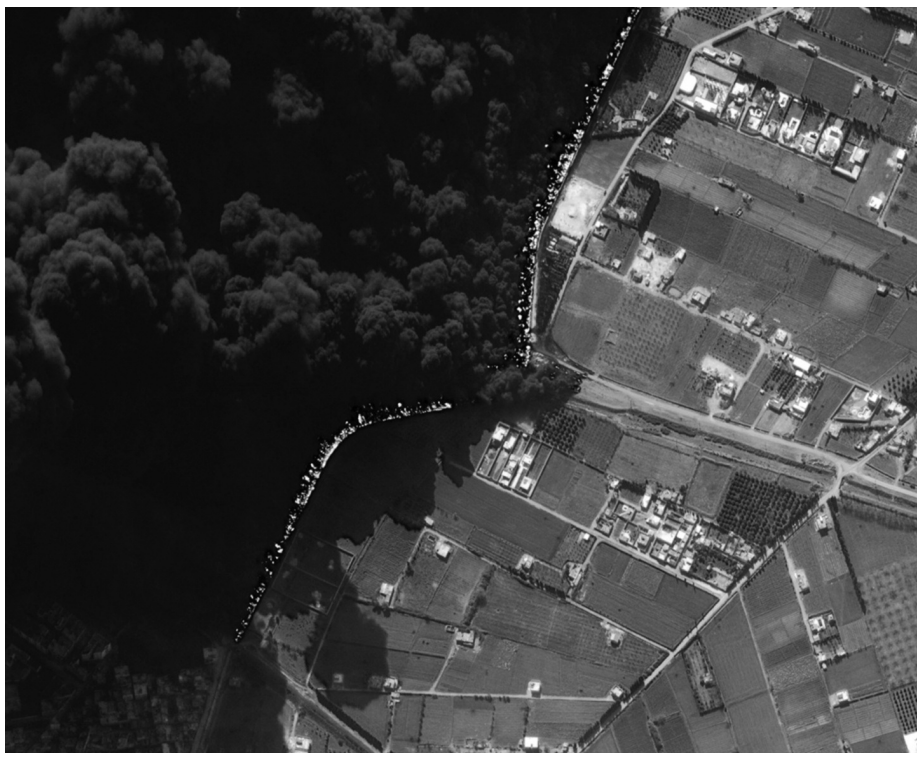

M. RAMAZAN

"Suriye'nin Dostları" girişimi toplantısı 70'e yakın ülkenin katılımıyla 24 Şubat'ta Tunus'ta gerçekleştirildi. Rusya ve Çin'in katılmadığı toplantı fiyaskoyla sonuçlandı. Girişim ikinci toplantısını Mart ayının sonunda Türkiye'de gerçekleştirecek.

Dengeleri değiştirecek bir gelişme yaşanmadığı takdirde Tunus'taki toplantının tekrarına dönüşecek gibi gözüküyor. Suriye'ye yönelik askeri müdahale bölgenin tamamına yayılacak bir etki yaratma tehlikesi barındırıyor. Şu ana kadar küresel güçler bunu göze alabilmiş görünmüyor.

Rusya ve özellikle Çin uzun yıllar boyunca Afrika'da kazandıkları ekonomik ve siyasi inisiyatiflerini, Libya müdahalesi sonrası ABD ve AB'ye kaptırmış durumdalar. Suriye ya da İran'a yönelik yapılacak bir askeri operasyona onay vermeleri durumunda Ortadoğu siyasetinde büyük oranda güç kaybedeceklerinin farkındalar ve oyuna gelmiyorlar.

Rusya, Suriye ile geçmişten gelen stratejik ilişkileri ve bölgesel çıkarları üzerinden, Esat rejiminin hamisi pozisyonuna girmiş durumda. Suriye'nin Akdeniz'deki Tartus ve Lazkiye limanlarında savaş gemilerini tutarak ABD ve AB'ye net bir mesaj göndermiş oluyor. Bu arada bölgesel gerilimin bütün nimetlerinden de faydalanıyor. Bölgenin silahlanma yarışı pastasındaki payını büyütmeyi başardı. Bugün Suriye'de Kalaşnikof 1500 dolara alıcı bulabiliyor. Yakın zamana kadar Irak'ta Kalaşnikof 100 dolardan satılırdı.

Suriye Üzerinde Güçler Çatışması

Aynı şekilde, bugüne kadar daha çok ekonomik faaliyetler üzerinden inisiyatif alan Çin, askeri ve politik zeminde güç devşirebileceği bir fırsat yakalamış durumda. Çin, hem ABD'nin kendisini çevreleme hamlesine cevap vermek, hem de gittikçe büyüyen ekonomisinin enerji açığını kapatmak için küresel satranç tahtasının öteki tarafına oturdu. Çin enerji ihtiyacının yarısından fazlasını (yüzde 58) bölge ülkelerinden sağlıyor. Ve o ülkelerin başında İran geliyor. İran merkezli eksenden Suriye halkasının kopmasının ne anlama geldiğinin farkında.

Suriye satrancının bir tarafında Çin, Rusya ve İran otururken, diğer tarafında ise ABD, AB ve bölgesel taşeronları yer alıyor. Ancak her ülkenin patinaj alanları oluşmuş durumda. AB ülkeleri özellikle de Almanya askeri müdahaleden yana değil, bunun bir nedeni petrol ihtiyacının önemli bir kısmını bölge ülkelerinden karşılaması, diğer nedeni ise AB'nin içine girdiği finans krizinde Çin'in çok ciddi desteğine ihtiyaç duyması.

Fransa yakın zamanda Şam elçisini çekti, ama o da Yunanistan'ın borçlanma meselesinde ortaya çıkan tabloda kontrolü Almanya'ya kaptırmış görünüyor. İngiltere çok istekli ama bir adım geriden ABD'ye bakıyor. ABD ise Irak ve Afganistan deneyimlerinden sonra doğrudan bir askeri seçeneğe tek başına başvurmak istemiyor.

Mezhep Çatışması Tehlikesi

Suriye'deki çatışmalar mezhep görünümüne bürünmüş durumda. Bunun temel nedeni asıl çatışmaların Arap Birliği dolayısıyla Suudi Arabistan-İran arasında olmasıdır. Ancak Arap ülkelerinin çoğunda hatırı sayılır Şii toplulukların bulunması Arap Birliği'nin hem İran'a hem de Suriye'ye yönelik olası askeri müdahalesini zorlaştırmakta, Birlik'in politikalarını ABD ve AB eksenine endekslemektedir.

Geriye Türkiye kalmaktadır. ABD, Türkiye'yi Suriye'ye müdahaleye zorluyor. Ancak Türkiye gerek iç gerekse dış politikada sıkışmış durumda. Tüm komşularıyla sıfır sorun siyasetini terk edip yüksek gerilimli bir siyasi ilişki yürütüyor. Kürt sorunu ve Ermeni sorununda bir çıkmaza girmiş durumda.

Ayrıca Esat'ın devrilmesinden yana açık bir tutum almasına rağmen, Esat rejiminin doğrudan müdahaleyle yıkılmasının sonuçlarını (Rusya ve Çin'le karşı karşıya gelme gibi) göze alamıyor. Suriye'deki Kürt azınlığın her iki durumda kazanabileceği statü, içerde kurulmaya çalışılan tüm dengeleri altüst edecek bir potansiyel ortaya çıkarabilir. (Tunus'ta yapılan konferansta muhalifler Suriye Kürtlerine yeni bir statü/özerklik vaadinde bulundu. Ancak Kürtler şu an için buna meyletmiş değiller.)

ABD, Türkiye'yi Suriye'ye müdahaleye zorluyor. Ancak Türkiye Esat'ın devrilmesinden yana açık bir tutum almasına rağmen, Esat rejiminin doğrudan müdahaleyle yıkılmasının sonuçlarını (Rusya ve Çin'le karşı karşıya gelme gibi) göze alamıyor. Suriye'deki Kürt azınlığın her iki durumda kazanabileceği statü, içerde kurulmaya çalışılan tüm dengeleri altüst edecek bir potansiyel ortaya çıkarabilir.

Dünya Nereye Gidecek?

Buna karşılık Esat'ın ordusu muhaliflerin kazandığı mevzilerde teker teker zor kullanarak yeniden kontrolü sağladı. Esat rejimi son yapılan anayasa referandumunda ortaya çıkan tabloya göre hâlâ halkının en az yarısının desteğine sahip görünüyor. Bunun temel nedeni Esat rejimini benimsemelerinden ziyade, Alevi, Hristiyan, Dürzi ve Kürtlerin, çoğunluğu Sünni olan muhalif güçlerin iktidara gelmesi halinde kendilerine ne olacağından duydukları kaygıdır. Esat rejimi halen Suriye burjuvazisinin desteğini de arkasında hissediyor.

Ancak Esat rejimi bir taraftan politik ve ekonomik olarak sıkışırken, diğer taraftan İran desteğiyle ayakta durmayı başarıyor. Müslüman Kardeşler, Selefiler gibi silahlı mücadeleyi temel alan muhalifler, Özgür Suriye Ordusu çatısında birleşme kararı aldı. Irak Sünnilerinden ve Katar'dan silah desteği alıyorlar. Suudi/Katar denetimindeki Körfez basını da Suriye'deki olayları çarpıtarak ya da abartarak dünya basınına servis ediyor.

Suriye'nin eskisi gibi olmayacağı kesin. Ancak ne olacağı ve nasıl olacağı konusu çok su götürür durumda. İpler dönüp dolaşıp Suriye'nin iç dengelerinde kördüğüm haline geliyor. Suriye düğümünün nasıl çözüleceği, dünyanın nereye doğru gideceğini de gösterecek.

Kapitalist Sistem Kriz İçinde Merkezileşiyor

KÜRESEL SİSTEMİN YENİ SÖMÜRGECİLİK POLİTİKASI: YUNANİSTAN

DR. MUSTAFA PEKÖZ

AB üyesi ülkelerin içerisinde bulunduğu mali kriz olarak tanımlanan süreç, dünya kapitalist sisteminin merkezindeki olası ekonomik ve politik gelişmeler bakımından bize bir fikir vermektedir.

Küreselleşme olarak tanımlanan yeni tarihsel evre, dünya kapitalist sistemi ile ezilen halkları arasında politik mücadele biçimleri ve araçları bakımından çok önemli değişiklikleri gündeme getirirken, aynı zamanda kapitalist sistemin kendi iç ilişkilerini yeniden düzenlemeyi de kaçınılmaz kılmaktadır.

Küresel sermayenin yapısal krizinin, bugünkü verili koşullar içerisinde incelendiğinde, kapitalist sistemin yönetimsel gücünün çok daha fazla merkezileşmesine yol açtığına dair bir çok somut veri bulunmaktadır. Küreselleşme sürecine tekabül eden finans krizi, kapitalist sistemin stratejik ülkeleriyle, eksen ülkeler arasındaki ekonomik ve politik ilişkileri de yeniden tanımlamaktadır. Bu aynı zamanda küreselleşme sürecinin yeni bir halkası olan sömürgeciliğin alacağı biçim bakımından da bir fikir vermektedir. Örneğin İtalya gibi küresel krizi yaşayan birinci gruptaki ülkeler-le, Yunanistan gibi küresel sömürgecilik ilişkileri içerisinde yer alan eksen ülkelerin durumları birbirleriyle bağlantılı olmakla birlikte, aralarında ciddi farklılıklar bulunuyor.

Yunanistan Bağımsızlığını Satıyor

Independent on Sunday gazetesinde Patrick Cockburn imzalı bir yorumda, "Yunanistan, borç yükünden kurtulmak için bağımsızlığını satıyor" biçiminde yapılan değerlendirme, küresel sistemin sömürgecilik ilişkilerine dair bize bir fikir vermektedir. Cockburn: "Yunanistan'ın yarın Euro bölgesi ülkeleriyle bağımsızlığını sona erdirecek bir uzlaşmaya varması bekleniyor.

Bu anlaşmayla Yunanistan, Almanya ve müttefiklerinin ekonomik ve önemli ölçüde de siyasi sömürgesi haline gelecek. Berlin, ülkenin başbakanının kim olacağından eczanelerin hangi ilacı dağıtabileceğine kadar her şeyde söz sahibi olacak. Demokrasinin beşiği Yunanistan'da kendi kaderini tayin hakkı, dışarıdan dayatmalara yenik düştü. Her zaman olduğu gibi en ağır bedeli yoksullar ödeyecek."

Avrupa Birliği, Uluslararası Para Fonu (IMF) ve Avrupa Merkez Bankası'nın birlikte hazırlamış oldukları ekonomik ve siyasal planın bütün ayrıntılarının Yunanistan tarafından kabul edilmesinden sonra 130 milyar euroluk mali yardım serbest bırakıldı. Ancak bu paranın nerede ve nasıl kullanılacağı yine AB merkez bürokrasisi tarafından sıkı bir şekilde denetlenecek.

Uluslararası kredilendirme kuruluşu Fitch, Belçika'nın kredi notunu AA, Slovenya'nın A, İspanya'nın (A), İtalya'nın (A-), İrlanda'nın (BBB+), Kıbrıs'ın (BBB-) ve Portekiz'in (BB+) negatif kademesine indirildiğini açıkladı. Mali krizin aşılması için yaklaşık olarak 1,2 trilyon euro kriz bölgelerine aktarıldı. Yardım finans gücünü elinde tutan Almanya, Fransa'yı da yanına alarak hazırlamış olduğu ekonomik-politik planları söz konusu ülkelere bir bakıma dikte ettirdi.

Yunanistan AB'nin Sömürgesi

AB eksenli geliştirilen küresel sömürgecilik politikaları, Yunanistan somutunda özellikle Euro bölgesini kapsayan 17 ülkede fiilen uygulamaya konuldu. Ülkelerin ekonomik "bağımsızlığını" özellikle "mali yapılandırmasını" içeren yetkilerinin önemli bir kısmı, Brüksel merkezli AB bürokrasisine devre edildi.

Almanya Başbakanı Merkel, Euro bölgesinde olan ve finans kriziyle karşı karşıya olan "Portekiz, İspanya, İtalya ve İrlanda'nın Yunanistan'ın yolundan gitmeleri durumunda" aynı politikaların bu ülkelere de dikte ettirileceğini çok açık bir şekilde ifade etti.

Cockburn'in belirttiği gibi Yunanistan, başta Almanya olmak üzere AB'nin merkez ülkelerinin fiili bir "sömürgesi" haline gelmiş buluyor. Yunanistan'da uygulanan esasen küresel kapitalist sistemin "yeni" sömürgecilik modeli olup, özellikle Doğu Avrupa ve Balkanları kapsayan AB üyesi diğer ülkelere fiilen dayatılmaktadır.

Yunanistan'da kimin başbakan olacağına dahi Almanya'nın karar verecek durumda olmasını, AB içerisindeki sömürgecilik ilişkilerinin bir versiyonu olarak değerlendirmek gerekir. Bu bakımdan küresel sistemin merkezi olan Avrupa Birliği'nin, sömürgecilik ilişkilerinde de merkezi rolünü oynaması bir tesadüf olmayıp, onun geçmiş tarihsel rolüyle bağlantılıdır.

devamı arka sayfada

Küreselleşme sürecine tekabül eden finans krizi, kapitalist sistemin stratejik ülkeleriyle, eksen ülkeler arasındaki ekonomik ve politik ilişkileri de yeniden tanımlamaktadır. Bu aynı zamanda küreselleşme sürecinin yeni bir halkası olan sömürgeciliğin alacağı biçim bakımından da bir fikir vermektedir.

Küresel kapitalist sistem kendi iç ilişkilerini düzenlerken, egemenlik ilişkilerini de yeniden planlamaktadır. Sömürgeleştirme stratejisini belirleyen küresel sistem, enerji yataklarının bulunduğu bölgeleri askeri işgallerle denetim altına alırken, kendi içerisinde ise tersine bunu ekonomik-politik egemenlik ilişkileriyle içten kuşatarak gerçekleştirmektedir.

sayfa 13'ten devam

AB Merkezileşiyor

Yunanistan örneği daha somut olarak neyi ifade eder:

Birincisi, küresel kapitalist sistem kendi iç ilişkilerini düzenlerken, egemenlik ilişkilerini de yeniden planlamaktadır. Sömürgeleştirme stratejisini belirleyen küresel sistem, enerji yataklarının bulunduğu bölgeleri askeri işgallerle denetim altına alırken, kendi içerisinde ise tersine bunu ekonomik-politik egemenlik ilişkileriyle içten kuşatarak gerçekleştirmektedir.

İkincisi, söz konusu devletler, kendilerini var eden "mali" egemenlik haklarının önemli bir kısmından vazgeçmek zorunda kalmaktadırlar. Bir başka ifadeyle ulus-devletlerin kurumsal yapılarının değişmeye başladığı ve yeniden şekillendirildiği görülüyor.

Üçüncüsü, egemenlik haklarından vazgeçilmesinin, AB merkezli bürokratik sistemin çok daha güçlenmesi anlamına gelmesidir. Örneğin Avrupa Merkez Bankası'nın artan gücü, tek tek ülkelerin mali sistemini düzenleyen yeni kurumsal bir yapının oluşturulması, özellikle dış politikada tek sesliliğin sağlanmasına ilişkin alınan stratejik kararlar, aynı zamanda AB'nin çok daha fazla merkezileşmesine yol açmaktadır. Böylece sık sık vurgulanan AB'nin dağılabileceği tezinin aksine giderek daha fazla güçlenen bir sisteme doğru evrildiğini görüyoruz.

Dördüncüsü, üretimin farklı sektörlerindeki küresel sermaye gruplarının birleşmeler yoluyla giderek merkezileşmeye başlamaları ve devletlerin fonksiyonel yapılarının da sermayenin ihtiyaçlarına göre yeniden dizayn edilmesi, küresel sömürgecilik sisteminin bir eğilimi olarak karşımıza çıkmaktadır. Yunanistan'da yaşanan somut gelişmeler, bu ülkenin söz konusu politikaların pratik uygulama, dahası deneme alanı olduğunu göstermektedir.

AB merkezli mali kriz, Avrupa toplumunda ciddi bir yoksullaşmaya yol açmakta, işsizlik son yılların en üst seviyesine çıkmış bulunmaktadır. Buna paralel olarak toplumsal çelişkilerin hızla geliştiğine en iyi örnek yine Yunanistan'dır. Burada toplumsal bir devrimin örgütlenmesinin nesnel zemini oldukça güçlüdür.

Sorun, bunu örgütleyecek toplumsal kuvvetlerin olup olmamasıdır.

Gokyuzu9@aol.com

İsviçre Emek Partisi Yeni Bir Hamleye Hazırlanıyor

İSVİÇRE'DE KÖKLÜ BİR SİYASİ GELENEK:

İşçi sınıfının yoğun göç dalgası çerçevesinde değişen ve farklılaşan yapısını dikkate alan PDA, göçmen emekçilerle bütünleşme ve işçi sınıfının bu önemli bileşenini kendi özgül talepleri çerçevesinde örgütleme hedefi ile yeni bir kampanya başlatmaya hazırlanıyor.

MURAT DÜZGÖR

İsviçre siyasi hayatında sol yelpazenin en bilinen ve en köklü geleneklerinden birini İsviçre Emek Partisi (PDA) temsil ediyor. PDA, kökleri Komünist Enternasyonal'e dayanan İsviçre Komünist Partisi'nin 1942 yılında doruğa çıkan baskı politikaları sonucu kapatılmasının ardından bir araya gelen grupların örgütlediği bir parti.

Enternasyonal Dayanışma Geleneği

İsviçre Komünist Partisi ve daha sonraki süreçte PDA, tarihleri boyunca, gerek İsviçre'deki işçi hareketinin gerekse de ilerici aydın hareketinin öncülerini saflarında toplamış, uluslararası işçi hareketi ve komünist hareketlerle canlı bir dayanışma ilişkisi kurmaya çalışmıştır. II. Dünya Savaşında Avrupa çapında gelişen anti-faşist direniş sürecinde direnişçilerle pek çok alanda bütünleşen PDA, özellikle İtalyan ve Fransız direnişçilerinin önemli dayanak noktalarından birisi konuma gelmiştir.

İsviçre Komünist Partisi'nin yüzlerce üyesi II. Dünya Savaşının hemen öncesinde İspanya iç Savaşında ön saflarda savaşmış, önemli görevler almıştır. Bu geleneği izleyen PDA, Vietnam'dan Cezayir'e, Küba'dan Nikaragua'ya, Filistin'den Meksika'ya direnen ve mücadele eden tüm ezilenlerle sıcak ve canlı bağlar kurmuş, enternasyonal dayanışmayı yükseltmeye çalışmıştır.

İsviçre'nin özellikle Fransızca konuşulan kantonlarında siyasi etkisi daha güçlü hissedilen PDA, dünya ekonomik krizinin derinleşme eğilimine girmesiyle birlikte gelişme olasılığı yükselen işçi sınıfı muhalefetini örgütleme hedefini öncelikli olarak gündemine almış durumda. İşçi sınıfının yoğun göç dalgası çerçevesinde değişen ve farklılaşan yapısını dikkate alan PDA, göçmen emekçilerle bütünleşme ve işçi sınıfının bu önemli bileşenini kendi özgül talepleri çerçevesinde örgütleme hedefi ile yeni bir kampanya başlatmaya hazırlanıyor.

Göçmen Emekçiler Siyasetin Ön Saflarına

İsviçre'de güçlü kampanyalar düzenleyen ırkçı parti SVP'nin, göçmen emekçiler karşıtı yeni yasa tasarısına karşı her düzeyde mücadeleyi gündemine alan PDA, bu yasa tasarısına karşı tüm göçmenlerin siyasi, ekonomik ve sosyal haklarını genişletmeyi temel talepler olarak gündemleştiren bir siyasi kampanyanın zeminini örmeye çalışıyor.

Göçmenlere yönelik entegrasyon-uyum politikasının bir tür asimilasyon politikasına dönüştürüldüğünü savunan PDA, göçmen emekçilerin sorunlarının asli kaynağının emperyalist dünya sisteminin işleyiş biçimi olduğunu saptıyor ve bu saptamaya bağlı olarak, emperyalist-kapitalist dünya sistemine karşı mücadelenin dar ulusal sınırlar içine sıkıştırılmaması gerekliliğinin altını çiziyor.

Göçmen emekçilerin siyasi haklardan mahrum bırakılmasının, işçi sınıfının önemli bir bileşeninin siyasi süreçlerin dışına itilmesi anlamını taşıdığı saptamasını yapan PDA, gerçekleştireceği kampanyanın temel hedeflerinin başında bu eşitsizliğin giderilmesi talebinin yer aldığını belirtiyor. Göçmen emekçilerin siyasi katılımının önündeki engeller kaldırılmadan gerçek anlamda bir demokrasiden söz edilemeyeceği, kampanyada dile getirilen temel gerçeklerden birisi.

İsviçre Komünist Partisi ve daha sonraki süreçte PDA tarihleri boyunca, gerek İsviçre'deki işçi hareketinin gerekse de ilerici aydın hareketinin öncülerini saflarında toplamış, uluslararası işçi hareketi ve komünist hareketlerle canlı bir dayanışma ilişkisi kurmaya çalışmış.

Anti-Kapitalist Alanın Birliği

Son yıllarda yeni gençlik kuşaklarından taraftar kazanan PDA, gençliğin taşıdığı dinamizm ile örgütlenmeye ve mücadele alanlarında daha canlı yer almaya çalışırken, siyasi-teorik bir yenilenme sürecini de önüne koymuş durumda. Bu çerçeve içinde, kadın özgürlük hareketi ve ekolojik yıkım karşıtı muhalefet hareketleri ile diyalog ve ortak mücadele perspektifleri geliştirmeye başlamış.

Anti-kapitalist alanın temel bileşenleri olarak tarif ettiği bu yeni mücadele dinamikleri ile işçi sınıfı mücadelesini ortak bir zemine yerleştirmek ve yeni dönemin devrimci öznesini bu mücadeleden çıkarmak biçiminde okunabilecek bir siyasi-teorik yaklaşımı benimsemiş olan PDA, mücadele programını da bu anlayış doğrultusunda şekillendirmiş.

Enternasyonal dayanışma ilkesini her dönem yaşama geçirmeye çalışan PDA, bu anlayış doğrultusunda adımlar atmaya devam ediyor. Türkiyeli devrimci-sosyalist güçlere karşı geliştirilen siyasi komplolara karşı Türkiyeli devrimci-sosyalist güçlerle dayanışma geliştirmeye çalışan PDA, mahkemeleri izleyen üyeleri aracılığıyla Türkiye'de yaşanan siyasi gelişmeleri İsviçre'de gündeme taşımaya çalışıyor. Yayın organları Vorwarts ve Gauchebdo'da Türkiye'de yaşanan politik gelişmeleri ve devrimci-sosyalistlerin mahkeme süreçlerini ele alan yazılara yer vererek, gelişmeleri okurlarına aktarıyor.

Komşulardan Yararlanma ve Küçük Çaplı Operasyonlar Tercih Edilecek

ABD'NİN YENİ STRATEJİSİNDE ORTADOĞU

ABD'nin stratejisinde Ortadoğu yaşamsal önemde bir bölge ve İran baş hedef olmayı sürdürüyor. Ancak Bush dönemi stratejisinden farklı olarak, yeni stratejide büyük çaplı askeri operasyonlardan, işgal-savaşlardan zorunlu olmadıkça kaçınılacağı anlaşılıyor. Bunun iki nedeni var: Birincisi, askeri yığınağın Çin'in etrafında yapılması ve ilgi odağının Pasifik'e kayması. İkincisi ise "savunmanın ihtiyaçlarıyla mali koşulların dengesinin tutturulması" yani ekonomik nedenler.

HALİT ELÇİ

ABD Başkanı Barack Obama'nın 2012 yılının ilk günlerinde Pentagon'da yaptığı açıklamayla ilan ettiği yeni ABD stratejisi, kuşkusuz çeşitli yönleriyle tartışılmayı gerektiriyor. Toplumsal Özgürlük'ün önceki sayısında yeni stratejinin genel hatlarına işaret etmiştik. Bu yazıda ise daha dar bir alanda kalıp Ortadoğu'ya nasıl yansıyacağını ele alacağız.

George W. Bush zamanında belirlenen ve bir süre uygulanmaya çalışılıp yine Bush'un yönetiminin son yıllarında geri adımlar atılan "imparatorluk" amaçlı, tek-taraflılık, saldırganlık üzerine kurulu strateji de (yenisi gibi) öncelikli hedef olarak Çin'i (Rusya ve bir ölçüde AB'nin yanı sıra) görüyordu. Oradaki mantık, ABD'nin olası küresel rakiplerinin önünü kesmenin en önemli unsuru olarak, enerji (yanı sıra hammadde ve su) kaynaklarını kontrol altına almaktı. Bu bakış açısı, hem genel olarak dünya hem de özel olarak Çin ekonomisinin vazgeçilmez enerji kaynağı petrolün büyük bölümünün çıkarıldığı "Genişletilmiş Ortadoğu"yu kontrol etmeyi öncelikli görev haline getiriyordu. Afganistan ve Irak işgalleri ile İsrail'in Filistin ve Lübnan'a yönelik saldırıları bu çerçevede görülmelidir.

ABD'nin Suriye konusunda tutumu, yeni stratejiyle uyum içindedir. ABD doğrudan askeri müdahalede bulunmak yerine Esat rejiminin muhaliflerini destekliyor ve gerektiğinde müdahale etmesi için Türkiye'yi sıkıştırıyor. Daha büyük hedef olan İran'a karşı da topyekün bir saldırı yerine ekonomik/askeri ambargoyla İran yönetimini zayıflatıp muhalefeti güçlendirmeyi, nisbeten küçük askeri operasyonlar/bombardımanlarla İran'ın nükleer ve askeri kapasitesini geriletmeyi hedefliyor.

ABD'nin yeni stratejisindeki önemli bir değişiklik, Çin'in enerji ve hammadde kaynaklarını kontrol altına almaya çalışmakla yetinmeyip, doğrudan bu ülke üzerinde askeri baskı oluşturma, kuşatma altına alma politikasının öncelik kazanmasıdır. Bunun anlamı, ABD askeri gücünün daha büyük bölümünün Çin'in sınırlarına, kıyılarına konuşlandırılması, Ortadoğu'daki büyük çaplı operasyonlardan, işgal-savaşlardan olabildiğince kaçınılmasıdır.

"Savunma Rehberi"nde Ortadoğu

Bu bölge, ABD'nin savunma belgesinde önemli bir yer tutuyor. ABD'nin ve müttefiklerinin/ortaklarının çıkarlarına yönelik tehditlerin önemli bölümünün Ortadoğu'dan kaynaklandığı tespit ediliyor. Ortadoğu, stratejik önemi nedeniyle ABD'nin genel askeri faaliyetinin yoğunluğunun süreceği bir bölge olarak görünüyor.

Arap Ülkelerindeki Halk Hareketleri: Belgede "Arap Uyanışı"nın ABD açısından hem stratejik fırsatlar hem de tehlikeler yarattığı, reform baskısı altındaki ülkelerin içindeki ve ülkeler arasındaki gerilimlerin geleceği belirsiz hale getirdiği, ancak bu gelişmelerin ABD açısından daha güvenilir ve istikrarlı ortaklar olan yeni yönetimlerin kurulmasıyla sonuçlanabileceği belirtiliyor.

İran: Bu ülke, savunma belgesinde Ortadoğu'daki en önemli tehlike şeklinde beliriyor. İran'ın nükleer silah geliştirmesini engellemenin ve onun bölge ülkelerindeki "istikrarsızlaştırma politikaları"na karşı koymanın gerekliliği vurgulanıyor. Yine bu ülkenin (Çin'le birlikte anılarak) ABD'nin bölgedeki askeri faaliyetini engelleme amacıyla asimetrik araçlar (elektronik ve siber savaş, füzeler, gelişkin hava savunma sistemleri vb) geliştirmek için uğraştığı ve ileri silah ve teknolojileri Hizbullah gibi örgütlere verdiği belirtiliyor.

Daha Az "Büyük-Çaplı Operasyon"

ABD'nin stratejisinde Ortadoğu yaşamsal önemde bir bölge ve İran baş hedef olmayı sürdürüyor. Ancak Bush dönemi stratejisinden farklı olarak, yeni stratejide büyük çaplı askeri operasyonlardan (işgal-savaşlardan) zorunlu olmadıkça kaçınılacağı anlaşılıyor. Bunun iki nedeni var: Birincisi, askeri yığınağın Çin'in etrafında yapılması ve ilgi odağının Pasifik'e kayması. İkincisi ise "savunmanın ihtiyaçlarıyla mali koşulların dengesinin tutturulması" yani ekonomik nedenler. Bu yeni yaklaşım, önceki stratejideki "iki savaşı birlikte yürüterek kazanmak" yerine, "bir bölgede savaşırken diğer yerlerde caydırıcı bir güç olarak kalmak" şeklinde tarif ediliyor.

Bu yaklaşımla uyumlu olarak, ABD'nin dünyanın her yerinde "küresel liderliğin maliyetini ve sorumluluklarını paylaşacak" ortaklar/müttefikler bulmaya/oluşturmaya çalışacağı anlatılıyor. "Mümkün olan her yerde, güvenlik hedeflerimize ulaşmak için yaratıcı, düşük maliyetli ve sınırlı güç yaklaşımını geliştireceğiz" deniyor.

Bu demektir ki, ABD önümüzdeki dönemde kendisinin ve müttefiklerinin çıkarları için bir tehdit oluştuğunda tehdit kaynağına doğrudan ve büyük askeri güçlerle kendi başına müdahale etmek yerine, olabildiğince o bölgedeki müttefik veya ortaklarını müdahale etmeye teşvik edecek, zorlayacaktır. Askeri müdahale gerektiğinde ise bunu en küçük ölçekte yapmayı tercih edecek, daha çok ilgili ülkelerin iç (ekonomik-politik) dengelerini bozmaya, muhalifleri para ve silahla desteklemeye ve düşman iktidarları muhaliflerinin veya komşularının eliyle devirmeye öncelik verecektir.

İşte ABD'nin Suriye konusunda tutumu, bu yeni stratejiyle uyum içindedir. ABD doğrudan askeri müdahalede bulunmak yerine Esat rejiminin muhaliflerini destekliyor ve gerektiğinde müdahale etmesi için Türkiye'yi sıkıştırıyor. Daha büyük hedef olan İran'a karşı da İsrail'in kontrol dışı ve erken bir saldırı yapmasını, topyekün bir savaşa yol açma tehlikesi nedeniyle -en azından şimdilik- engelliyor, topyekün bir saldırı yerine ekonomik/askeri ambargoyla İran yönetimini zayıflatıp muhalefeti güçlendirmeyi, nisbeten küçük askeri operasyonlar/bombardımanlarla İran'ın nükleer ve askeri kapasitesini geriletmeyi hedefliyor.

Kuşkusuz, bölgesel ortaklar/işbirlikçi devletler eliyle ve sınırlı güçlerle yapılan politik/askeri müdahalelerin tercih edilmesi, ABD'nin gerektiğinde topyekün saldırı yapmayacağı, büyük çaplı savaşlara girmeyeceği anlamına gelmez. Bunlardan hangisinin gerçekleşeceğini, ABD'nin stratejik çıkarlarının büyüklüğü ve önceliği belirleyecektir.

Öte yandan AKP yönetimindeki Türkiye'nin son yıllarda hızlandırdığı "Yeni Osmanlıcılık" veya "bölgesel liderlik" girişiminin ABD'nin yeni stratejiyle nasıl uyumlu olduğu, onun icazetiyle başlayıp himayesiyle sürdürüldüğü de not edilmelidir.

Sermaye Gülmeye Devam Ediyor

Sendika Yasaları: Özgürlükler Başka Bahara

12 Eylül'le hesaplaşma adına yapılan değişiklik sonucu hazırlanan tasarı birçok konuda 12 Eylül yasasından bile geridedir. Tasarı, işçi sendikalarını eskiden olduğu gibi yine baskı altına almayı, özgürlüklerini kısıtlamayı, sermayenin ve devletin baskı, kontrol ve güdümünde tutmayı hedeflemektedir.

İRFAN KAYGISIZ

1983 yılı öncesi 2821 ve 2822 sayılı yasalar henüz taslak aşamasındayken, TİSK Başkanı Halit Narin işçileri kastederek; "20 yıldır biz ağladık onlar güldü, şimdi gülme sırası bizde" demiş; nitekim yasalar da "işçileri ağlatıp, sermayeyi güldürme" içerikli çıkarılmıştı. 2821 Sayılı Sendikalar Kanunu ile 2822 Sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanunu birleştirilerek hazırlanan Toplu İş İlişkileri Kanun Tasarısı, TBMM'ye sunuldu. Yeni tasarıda sermayeyi güldürme içeriğini aynen korumaktadır.

Çalışma Bakanlığı tarafından Bakanlar Kurulu'na sunulan tasarı da esasa ilişkin olmasa da, bir takım olumlu düzenlemeler varken, bu maddeler TBMM'ye sunulan tasarıdan çıkarılmıştır. Örneğin, ilk tasarı da, sendika iş yeri temsilcisi ve sendika yöneticilerine güvenceler getirilirken, grev esnasında işçilerin baraka, çadır vb. kurma yasağı kaldırılırken, TBMM'ye sunulan tasarıda yasaklar yerini korumuştur. Sendika temsilcilerini patronların baskısından korumayan, sendikal faaliyet özgürlüğünü güvence altına almayan bir yasanın demokratikliğinden söz edilemeyeceği açıktır.

İstifada ve üyelikte noter şartı ise kaldırılmaktadır. Üyelik e–devlet sistemi ile yapılacaktır. Noter şartının kaldırılması olumlu olmakla birlikte, üyeliğin e-devlet aracılığı ile yapılacak olması birçok sorun yaratabilecek; sendikal örgütlenmeden kurtulmak isteyen patronların, işçilerin e-devlet şifrelerini alarak, onları herhangi bir sendikaya üye yapması ya da özellikle istifa ettirmesi pratikte oldukça mümkün olabilecektir.

Sendika kurmak ve sendikalara üye olmak, işçilerin özgürce verdiği kararlar çerçevesinde gerçekleşmeden, toplu pazarlık hakkını sınırlandırıp, etkisiz kılacak düzenlemeler ortadan kaldırılmadan, grev biçimleri üzerinde sınırlama kaldırılıp ve grevin sadece toplu sözleşme sürecinin sonunda gerçekleşmesi durumuna son verilmeden, sendika yasalarında gerçek anlamda bir değişiklikten söz edilemez.

Sınıf Mücadelesinin Önündeki Barajlar Yükseltiliyor

Tasarı ile, sendika üyeliği yine sadece işçiler için tanımlanmaktadır; emekliler, gençler, köylüler, ev işçileri, ev eksenli çalışanlar gibi, halen çalışan ya da işsizler gibi çalışma ihtiyacı içinde olan geniş bir kesimin sendika kurma ve sendikalara üye olma hakları yoktur.

Toplu sözleşme görüşmelerine ilişkin mevcut yasada yer alan bürokratik işlemler ve süreler tasarıda da aynen korunmaktadır. Hükümet, tasarıda sendika seçme hakkına yönelik referandum hakkını düzenlememiştir.

Yeni tasarıda işkolu barajı kaldırılmayıp yüzde 3 olarak belirlenmişken, işyeri barajı korunmuş, işletme düzeyinde baraj yüzde 40'a düşürülmüş, halen toplu sözleşme yetkisi olan sendikalar yeni istatistiklerden 5 yıl muaf tutulmuştur.

Ülke barajının yüzde 10'dan yüzde 3'e düşürülmesi mevcut durumu daha da geriye götürecek sonuçlar doğurmaktadır. Yetkili sendikanın belirlenmesinde Çalışma Bakanlığı istatistikleri değil Sosyal Güvenlik Kurumu istatistikleri esas alınacaktır. Bu nedenle istatistiklere esas işçi sayısı 2 katına çıkacaktır. Halen Çalışma Bakanlığı verilerine göre toplam beş milyon 400 bin işçi ve bu işçilerin işkollarına dağıtılması ile yetki tespiti yapılırken, bu sayı Sosyal Güvenlik Kurumunda 11 milyon beş yüz bine çıkmaktadır.

Buna ek olarak, işkollarının 28'den 18'e düşürülmesiyle de işkolunda çalışan sayısının artacak olması nedeniyle yüzde 3 bile olsa işkolu barajını geçmek birçok işkolunda olanaksız hale gelecektir. Halen 51 sendikanın toplu sözleşme yapma yetkisi vardır. Yüzde 3 barajı ile ise 20 sendikanın barajı aşacağı ve 31 sendikanın baraj altında kalacağı belirtilmektedir. Bu baraj sistemiyle toplu sözleşme yapma hedefiyle yeni sendika kurulması da tümüyle olanaksız hale gelmektedir.

Tarım ve balıkçılık işkolunda mevcut yasada baraj yokken tasarı ile bu işkoluna da baraj getirilmektedir.

Grev Yasakları Devam Ediyor

Grev kararı şimdiki yasalarda olduğu gibi ancak toplusözleşme görüşmelerinde uyuşmazlık çıkması halinde alınabilecektir; siyasi grev, dayanışma grevi ve genel grev yasağı devam etmektedir. Ayrıca, hava ulaşımı alanında faaliyet gösteren işyerlerinde, grev esnasında işveren faaliyetinin yüzde kırkının sürdürüleceği belirtilmiş ve çalıştırılacak işçi listesini belirleme görevi de işverene verilmiştir. Grevde işverenlerin hava ulaşımında faaliyetlerinin yüzde 40'nı sürdürmesine olanak sağlanması fiilen grev hakkının ortadan kaldırılmasıdır.

Tasarıda şehir içi toplu taşıma hizmetleri ve bankacılık sektörü gibi pek çok işkolunda grev yasakları devam etmektedir. Ayrıca, gerçek anlamda sendikal özgürlüklerden yana olan bir yasal düzenlemede lokavtın bir hak olarak yer almaması gerekirken, tasarıda lokavt uygulaması devam etmektedir.

Tasarı ile, grev yasakları ve ertelemeleri devam ettirilirken "genel hayatı etkileyen doğa olayları gerçekleştiğinde" ve "genel sağlığı ve ulusal güvenliği bozucu nitelikte" gibi muğlak, keyfi yoruma açık gerekçelerle grevler ertelenebilecek ya da yasaklayabilecektir. Bu da yetmezmiş gibi, ertelenen bir grev sonrası yeniden grev hakkı tanınmamakta, zorunlu olarak Yüksek Hakem Kurulu devreye girmekte ve bu kurulun kararı bağlayıcı olmaktadır.

12 Eylül'le hesaplaşma adına yapılan değişiklik sonucu hazırlanan tasarı birçok konuda 12 Eylül yasasından bile geridedir. Tasarı, işçi sendikalarını eskiden olduğu gibi yine baskı altına almayı, özgürlüklerini kısıtlamayı, sermayenin ve devletin baskı, kontrol ve güdümünde tutmayı hedeflemektedir.

Sendika kurmak ve sendikalara üye olmak, işçilerin özgürce verdiği kararlar çerçevesinde gerçekleşmeden, toplu pazarlık hakkını sınırlandırıp, etkisiz kılacak düzenlemeler ortadan kaldırılmadan, grev biçimleri üzerinde sınırlama kaldırılıp ve grevin sadece toplu sözleşme sürecinin sonunda gerçekleşmesi durumuna son verilmeden, sendika yasalarında gerçek anlamda bir değişiklikten söz edilemez.

Adana Ayakkabı İşçilerinin Mücadelesinden Öğrenelim

SAYA İŞÇİLERİ DİRENEREK KAZANDI

SERKAN NAR

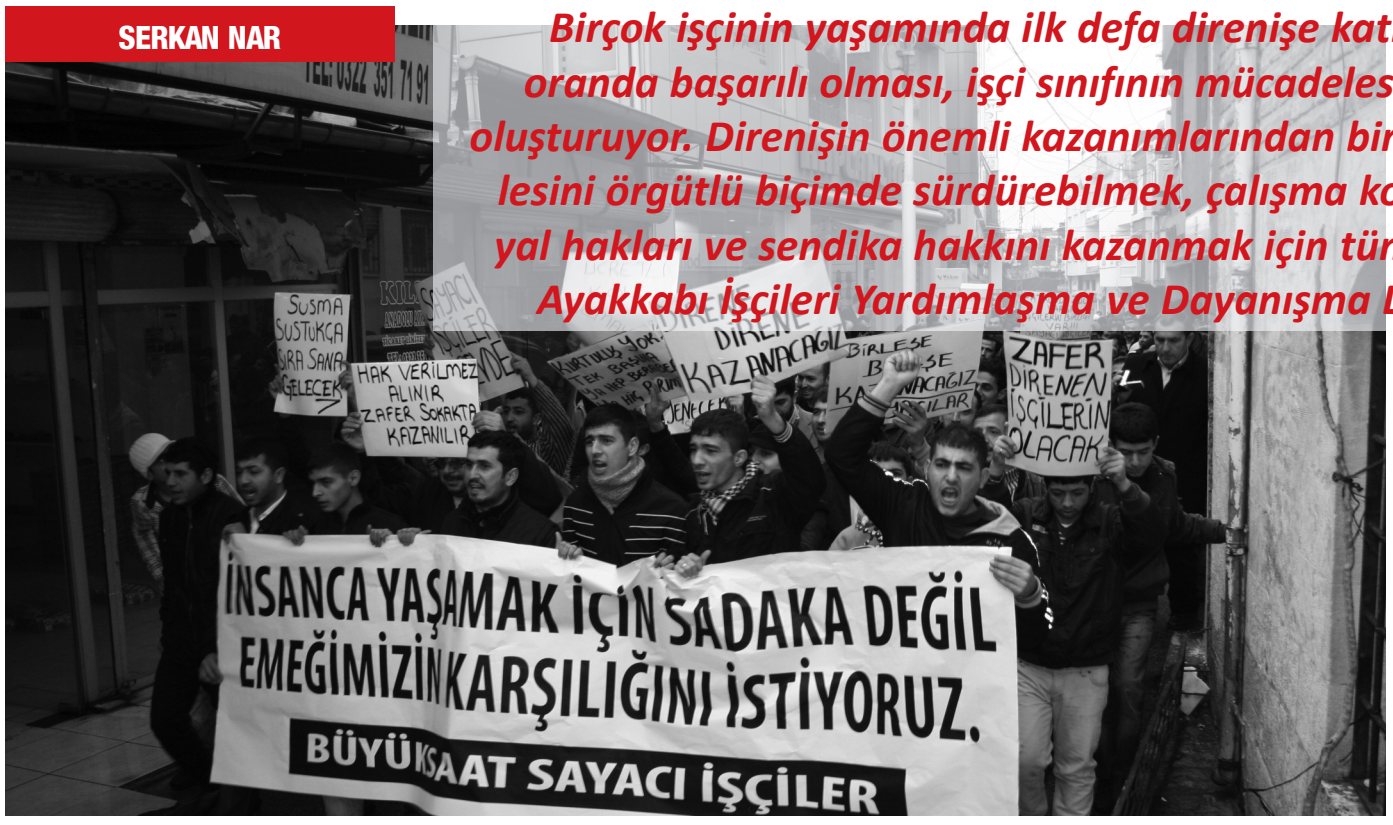

Birçok işçinin yaşamında ilk defa direnişe katılması ve direnişin büyük oranda başarılı olması, işçi sınıfının mücadelesi için önemli bir deneyim oluşturuyor. Direnişin önemli kazanımlarından biri de hak arama mücadelesini örgütlü biçimde sürdürebilmek, çalışma koşullarını düzeltmek, sosyal hakları ve sendika hakkını kazanmak için tüm işçilerin ortak talebiyle Ayakkabı İşçileri Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği'nin kurulmasıdır.

Adana'da Büyük Saat Ayakkabıcılar Çarşısı sermaye açısından ayakkabı üretiminde önemli ve özel bir yere sahiptir. Türkiye ve Ortadoğu ayakkabı üretiminde önemli bir paya sahip olan bu çarşıyı sermaye için özel kılan tabii ki tarihi ve kültürel özellikleri değil, buradaki ucuz ve nitelikli işgücüdür.

Bu çarşıyı gezdiğimizde, genel olarak işçilerin çalışma koşulları, kapitalizmin gelişim dönemlerindeki vahşi üretim yöntemlerini akla getiriyor. Çarşıda ayakkabı işçilerinin yoğun olarak çalıştığı yerler pasajlar halinde. Her pasajın içerisinde yaklaşık 20-25 metrekarelik atölyeler bulunuyor ve her atölyede yaklaşık 8-10 işçi çalışıyor Birçok işçi ise bodrum katlarda yeterli oksijenin dahi alınamadığı ve kanserojen maddeler (yapıştırıcı, deri boyası, ayakkabı boyası) soluduğu bir ortamda can güvenliği ve sosyal güvencesi olmaksızın günde 13-14 saat çalışarak çok ağır koşullarda üretim yapıyor. Görülüyor ki, bir işçinin sağlığı ve yaşama hakkı sermayenin kar hırsı karşısında tamamen değersiz.

Direniş Komitesi günde iki defa toplantı yapıp alınan kararları işçilere sunuyordu, işçilerin görüşlerini de alarak yolumuzu belirliyorduk. Komite kendi başına göre hareket edemiyor ve karar alamıyordu. Özellikle de direnişin kırılmaması için Komite tüm pasajları dolaşarak, üretime devam eden atölye varsa, direnişe katılmaları için ikna ediyordu. Direniş boyunca hiçbir atölyede üretim yapılmadı.

Statü ve Milliyet Farklılığı Ortak Mücadeleye Engel Değil

Geleneksel üretimin kalıntılarıyla neo-liberal dönemin esnek üretiminin yaratmış olduğu parçalı sınıf yapısı kendini ayakkabı üretim yerlerinde de gösteriyor ve bu sayede sendika, sigorta, ücret artışı gibi birçok hak arayışının önüne geçilmiş oluyor. Ayakkabı işçileri sayacı olarak (ayakkabının üst kısmını dikenler), kalfa olarak (ayakkabının üst kısmıyla tabanını birleştirenler) ve çırak olarak (ayakkabıyı temizleyenler) üretim yapıyorlar ve sınıfın bu kesimleri arasında önemli statü farklılıkları bulunuyor.

Ayakkabı işçilerinin çoğunluğunu Arap ve Kürtler oluşturuyor, daha düşük oranda ise Türk işçiler bulunuyor.

Saya işçilerinin önemli bir bölümü fason olarak parça başına belirlenen fiyat üzerinden üretim yapıyorlar; yani doğrudan herhangi bir büyük işverene bağlı değiller. İşçiler, mağazalar arasında "usta" diye tariflenen ayakkabı tüccarlarından işi alır ve ustanın belirlediği saya birim fiyatlarıyla işi yaparlar (belirlenen fiyatlar ülke ortalamasının oldukça altındadır).

Direniş Başlıyor

Tam da bu noktada saya işçileri, patronlara ve ağır sömürüye karşı doğal, tarihsel sınıf refleksleriyle kendilerine dayatılan bu koşulları sorgulamaya ve değiştirmek için ses çıkarmaya başladı. Bir kaç önder işçinin çağrısıyla iş bırakıp eyleme geçen bini aşkın işçi, Büyük Saat Çarşısını trafiğe kapattı. İnsanlık dışı çalışma ve ücret koşullarını değiştirmek için seslerini yükselten işçiler, devletin kolluk kuvvetleriyle karşı karşıya geldiler. 1 saat kadar süren eylem Çevik Kuvvet polislerinin müdahalesiyle sona erdi. Ancak direniş yeni başlıyordu.

Eylemin ardından haklı mücadelemizde nasıl bir yol izleyeceğimizi bir pasajın bodrum katında yaklaşık 20-25 kadar işçiyle yaptığımız toplantıda belirledik. Saya birim fiyatına 1 TL eklenmesini, saya birim fiyatları belirlenirken işçilerin de görüşlerinin alınmasını, tüm saya işçilerinin iş bırakmasını, saya birim fiyatı zamlanana kadar hiç kimsenin üretim yapmamasını kararlaştırdık. Direnişimizin şiarını da "İnsanca yaşamak için sadaka değil emeğimizin karşılığını istiyoruz" olarak belirledik. Bundan sonraki işimiz, bunu kamuoyuyla paylaşmak ve Büyük Saat Ayakkabıcılar Çarşısı'nı direniş alanına çevirmek olacaktı.

Mücadele Örgütlü Yürütülür

Hak arama mücadelemizi yaklaşık 1000 işçiyle yaptığımız basın açıklamasıyla kamuoyuyla paylaşarak direnişimizi başlattık. Direnişin ilk gününde her pasajdan birer işçi önderinin katıldığı 20 kişilik Direniş Komitesini oluşturduk. Eylemin ilk önderleri -direnişe katılmakla birlikte- Komitenin içerisinde yer almadı. Yer almayışlarının sebepleri; eylemin direniş boyutuna geçmesi, direnişin tüm pasajlara yansımasıyla iş hacmi daha büyük olan atölyelerden öncü işçilerin gelmesiydi. (Direnişi ilk başlatanlar çoğunlukla Kürt işçilerdi; Komite ise genel etnik dağılıma uygun biçimde oluştu.)

Komite günde iki defa toplantı yapıp alınan kararları işçilere sunuyordu, işçilerin görüşlerini de alarak yolumuzu belirliyorduk. Komite kendi başına göre hareket edemiyor ve karar alamıyordu. Özellikle de direnişin kırılmaması için Komite tüm pasajları dolaşarak, üretime devam eden atölye varsa, direnişe katılmaları için ikna ediyordu. Direniş boyunca hiçbir atölyede üretim yapılmadı.

Direniş tam bir hafta sürdü ve yapılan pazarlıklarla saya birim fiyatına yüzde 25 zam yapıldı. Ocak ayına kadar bu fiyat geçerli olup Ocak'tan sonra tekrar fiyat belirlenecek. Zamma uymayan ustalara saya dikilmemesi yönünde kararlar alıp direnişi sonlandırdık.

Birçok işçinin yaşamında ilk defa direnişe katılması ve direnişin büyük oranda başarılı olması, işçi sınıfının mücadelesi için önemli bir deneyim oluşturuyor.

Direnişin önemli kazanımlarından biri de hak arama mücadelesini örgütlü biçimde sürdürebilmek, çalışma koşullarını düzeltmek, sosyal hakları ve sendika hakkını kazanmak için tüm işçilerin ortak talebiyle Ayakkabı İşçileri Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği'nin kurulmasıdır.

Adana Büyük Saat ayakkabı işçileri, Bolu Gerede deri işçileri, Hey Tekstil işçileri, Balcalı Hastanesi çalışanları, İzmir Büyük Şehir Belediye çalışanları gibi Türkiye'nin birçok yerinde işçilerin direnişi bize kaderimizin ortak olduğunu ve dolayısıyla kurtuluşumuzun da ortak olacağını öğretiyor. Bizlere yaşam hakkı tanımayan, zulmü reva gören, bedeller ödeyerek sahip olduğumuz tüm haklara gözünü diken, bizleri köleleştirmeye çalışan sermayenin fütursuzca saldırıları karşısında, şimdi örgütlü mücadele ile birleşme zamanı.

Kapitalizmin Doğaya Saldırısı Sınır Tanımıyor

KAZ DAĞLARI DİRENİYOR

Çanakkale ve Balıkesir sınırları içerisinde kalan Kaz Dağları, insanın doğayla kurduğu metabolik ilişkinin önemli bir örneğidir. Yüzyıllardan beri insanların, üzüm, zeytin, çam fıstığı, hububat, sebze üreterek yaşadığı, 82 nadir bitki türüne ev sahipliği yapan (bunların 37'si Kaz Dağlarına özgü bitkilerdir) ve kuşların ikincil göç yollarından biri olan bölge, şimdi sermaye eliyle bir mezarlığa çevrilmeye çalışılıyor.

H. DURKAL

Doğa katliamı son hızla devam ediyor. 2007 yılından günümüze altın arama faaliyetlerinin hedefinde olan Kaz Dağları yaşam mücadelesi veriyor. 2006 yılında Kaz Dağları'nda altın bulunmasıyla beraber başlayan süreç, çeşitli zamanlarda dursa da şimdi yeni bir saldırı dalgasıyla devam ediyor.

Kapitalizmin yağmacı kimliği Karadeniz'de Hidroelektrik Santral (HES), Mersin ve Sinop'ta Nükleer Santral, yine Sinop'ta Termik Santral ve Kaz Dağları'nda ise altın işletmeciliğiyle kendini açığa çıkarıyor.

Köylülerin İnorganik Bedeni Kaz Dağları

Çanakkale ve Balıkesir sınırları içerisinde kalan Kaz Dağları, insanın doğayla kurduğu metabolik ilişkinin önemli bir örneğidir. Yüzyıllardan beri insanların, üzüm, zeytin, çam fıstığı, hububat, sebze üreterek yaşadığı, 82 nadir bitki türüne ev sahipliği yapan (bunların 37'si Kaz Dağları'na özgü bitkilerdir) ve kuşların ikincil göç yollarından biri olan bölge, şimdi sermaye eliyle bir mezarlığa çevrilmeye çalışılıyor.

2007 yılında başlayan süreç zaman zaman duraklasa da 2011 yılının Ağustos ayında çeşitli firmaların altın arama ruhsatı almasıyla yeniden başladı.

Maden İşleri Genel Müdürlüğü İzleme Daire Başkanlığı'nın açıkladığı Çanakkale bölgesinde altın arama ve işletme ruhsatı alan şirketler listesine göre, toplam 16 firma 34 ayrı nokta için altın arama ve işletme ruhsatı aldı.

Bu ruhsatların 13'ü direkt işletme, 13'ü işletme talepli arama ve 8'i ise arama olarak alındı. Ruhsatların 10'unun Kaz Dağları'nın kuzey yamaçlarının yer aldığı Bayramiç sınırları içinde olması ise çevrecilerin endişelerini bir kat daha arttırdı. Ruhsatlardan 10'u Çan, 5'i Çanakkale Merkez, 4'ü Lapseki, 2'si Biga, 1'i Ezine, 1'i Ayvacık ve 1'i Yenice ilçeleri için alındı.

Köylüler Tepkili

Yapılan sayısız sondajla Kaz Dağları'nın delik deşik edilmesi çevrecileri ve köylüleri ayağa kaldırdı. Altın arayan şirketler, bölge halkıyla birlikte yapmak zorunda oldukları Çevre Etki Değerlendirme toplantılarında pek beklemedikleri durumlarla karşılaştılar. Geçtiğimiz Şubat ayında Çanakkale'nin Çan ilçesine bağlı Kızılelma ve Kirazlı köylerinde yapılması planlanan iki ayrı ÇED toplantısı köylülerin yoğun tepkisi sonucu yapılamadı. Onlarca jandarmanın Çanakkale ve diğer köylerden gelenleri Vali'nin talimatı ile sokmamaya çalıştığı köye tepelerden ve tarlalardan girilirken, köylüler altıncı şirketin görevlilerini teneke çalarak köylerinden kovdular.

Daha önce de Çan ilçesi Söğütalan Köyünde Kanadalı Golder Associates Ltd. Şti.'nin yürütmekte olduğu, Alamos Gold Inc.'nin Türkiye'de kurulu alt şirketi olan Kuzey Biga Madencilik AŞ'nin başlattığı sondaj çalışmalarının bitmesiyle, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nca 27 Eylül'de yapılması planlanan ÇED Değerlendirme Toplantısı, köylülerin Köy Konağını açtırmaması dolayısı ile ileri bir tarihe ertelenmişti.

Köylerde yapılan ÇED bilgilendirme toplantılarına çevreci örgütlerin girmesinin valilikçe yasaklanması ve kolluk kuvvetlerin devreye sokulması tepkileri iyice alevlendirirken, bu olaylar valinin ve devletin safını da belli etti.

Karadeniz halkının yaktığı direniş meşalesi şimdi Kaz Dağları köylülerinin elinde. Kapitalizm karşıtı hareket günümüz özgünlüğünde mecrasını bulmuş akıyor. Doğa ve yaşam hakkı mücadelesi bu hareketin bir kanadını oluşturdu bile.

Karadeniz halkının yaktığı direniş meşalesi şimdi Kaz Dağları köylülerinin elinde. Kapitalizm karşıtı hareket günümüz özgünlüğünde mecrasını bulmuş akıyor. Doğa ve yaşam hakkı mücadelesi bu hareketin bir kanadını oluşturdu bile.

Siyanür ve Etkileri

Zehirli metallerin aksine siyanür bir element değil, yalnızca nitrojen ve karbondan oluşmuş bir bileşiktir. Siyanür, altın, gümüş ve diğer metallerle bağ yapar ve bu nedenle madencilikte kullanılmaktadır. Katı siyanür suda çözündüğünde zehirli siyanür gazı açığa çıkmaktadır. Dünya üzerindeki en zehirli bileşiklerden biri olan siyanürün az bir miktarı dahi insan ve diğer canlı türlerinin çoğu için zehirlidir. İkinci Emperyalist Paylaşım Savaşı sırasında Nazi toplama kamplarında biyolojik silah olarak da kullanılmıştır. Zehirli etkisi anlık ve akuttur, etkisini gösterdikten sonra ise çok az iz bırakır. Bu nedenle bir maden kazasından sonra ne miktarda ve hangi tip siyanürün doğaya yayıldığını analiz etmek güçtür.

Eldeki bilgilere göre 2,2 ton toprak işlendiğinde 1 ons* altın elde edilebilmektedir. Bu akıldışı uygulamanın zirve noktasıdır. Elde edilme şekli ise şöyledir: Büyük yığınlar halinde istiflenen atık toprak, toprağa ve yeraltı suyuna asitli bileşikler ve ağır metaller sızdırma tehlikesi yaratır. Kaz Dağları'nın verimli toprakları ve temiz suyu dikkate alınırsa ne kadar büyük bir felaketin eşiğinde olduğumuz anlaşılır. Bir diğer nokta da sondaj çalışmaları sonucunda kesilen ağaçlar. Binlerce ağaç sırf iş makinelerini içeri geçirmek için kesilmektedir.

*ons: değerli elementlerin ölçü birimi, 1 ons yaklaşık 31 gramdır.

Doğayı Yağmalayacak "Talancı" Nesil Yetiştiriliyor

ÇEVREYİ KİRLETMEMELİYİZ ÖĞRETMENİM

E. YILMAZ

Yazımızın başlığı, okullarda öğretmenin ekolojik sorunları anlattıktan sonra "Peki biz ne yapmalıyız?" sorusuna en sık verilen yanıttır. Bu cevap aslında yazımızın temel dayanak noktalarından birini oluşturacak olan, ilköğretim müfredatının bir sonucudur. Neredeyse her kademede bulunan çevre sorunu konularında, nedense sorunun varlığı kabul ediliyor ama hiçbirinde sorunun nedeninden söz edilmiyor. Evet, müfredattaki hiçbir konuda sorumluları/ sorumluyu bulamazsınız!

Aslında müfredat başlı başına incelenmesi gereken bir konu olarak önümüzde durmaktadır. Biz burada sadece ekolojiyle ilgili olan kısmını alacağız, çünkü kapitalizmin doğaya saldırısı ve yarattığı kriz neredeyse toplumun farklı yaşlardaki her kesiminde, kendi sınıfsal ve bilinç düzeylerinde, bir şekilde gündeme gelmektedir. Özellikle ilköğretim düzeyindeki öğrenciler de kendi bilinç düzeyleri, yaşanmışlıkları ve medya aracılığı ile kendi çevre gündemlerini oluşturmaktadırlar. Bu oluşturulan çevre duyarlılığı ne yazık ki müfredatlarla kısıtlanmakta, sistemin istediği kalıba sokulmakta ve çarpıtılmaktadır.

Aslında bir şekillenme dönemi sistem tarafından böylece kendi lehine atlatılmaktadır. Bu noktada genel bir yanılsama olan "öğrenciler anlamaz, onlar daha çocuklar" zırvalığı da halen kendini korumaktadır. Ama Bertell Olmann'ın yerinde tespitiyle, zaten öğrenciler özellikle ilköğretim ikinci kademeden başlayarak ilk bilinçli eylemleri olan sınavları eleştirmeye başlamaktadırlar. Yani sorunları görebilecek, algılayabilecek dönemdedirler. Şimdi müfredata kısaca bir göz atabiliriz.

Müfredata Göre Suçluyuz

İlköğretim müfredatının bütün temalarında neredeyse ekoloji ile ilgili bir konu bulunmaktadır. Sistem o kadar pişkin ki, katlettiği doğanın resimleriyle boyadığı kitaplarda GDO'dan tutun da, tanker kazalarına, türlerin yok olmasına kadar birçok kıyımı müfredat programına yerleştirmiş. Konuların içeriği ise gazete-dergi haberleriyle desteklenerek sunuluyor. Gayet etkileyici bir görüntü ama gelin görün ki bütün bunları yapan ortada yok, olan da kötü niyetli kişiler!

İkinci kademenin ilk konularında sorumlunun biz olduğu ve sorunları aşmada bizlerin ve belediyelerin görevi olduğu bilgisiyle şimdilik bazı

sorumlulara ulşamış oluyoruz. Diğer bir noktaysa, genelde görsellerde ve konularda işlenen ekolojik sorunlar TC dışından seçilmiş olmaları. Amazon yağmur ormanları, G. Afrika yağmur ormanlarının ve Endonezya'da tür çeşitliliğinin yok olması, bunlardan sadece birkaçı. Yani ülkemiz doğaya saygılı ve diğer ülkelerde olan çevre sorunları bizde yok!

Burada çarpıtma olduğu kadar, konuların milliyetçi dürtüleri ne kadar da içerisinde barındırdığı açıkça görülüyor. TC'den örnekler yok mu peki?

Sistem o kadar pişkin ki katlettiği doğanın resimleriyle boyadığı kitaplarda GDO'dan tutunda, tanker kazalarına, türlerin yok olmasına kadar birçok kıyımı müfredat programına yerleştirmiş. Konuların içeriği ise gazete - dergi haberleriyle desteklenerek sunuluyor.

Girişimcilik, kalkınma gibi konuların çevre konularından daha ağırlıkta olduğu bir programı da düşünürseniz zaten eğitim sisteminin her alanında rastlanan milliyetçilikle birleşerek gümbür gümbür akan barajların gerekliliğinden başlayarak bütün ekolojik kıyımları bir kıyım olarak değil, ülkemizin kaynaklarının etkili kullanması olarak görebilirsiniz.

Var. Örneğin bizim haberimiz yokken Hasankeyf kurtulmuş! Nedeni ise turizm gelirleriymiş, talep varmış. 6. sınıf Sosyal Bilgiler ders kitabında konu şu cümleyle özetleniyor : "Başbakanımız 'Hasankeyfler sular altında kalmayacak' dedi ve tartışmalara son noktayı koydu." Yani şu an gözlerimizin önünde su toplamaya başlayan Ilısu Barajı diye bir şey yok!

Bu örnekler çoğaltılabilir. Sadece göçler ve gecekondu konusu başlı başına bir yazının konusu. Çünkü bütün altyapı eksikliklerinin sebebi ve aynı zamanda şehrin görüntüsünü de bozan gecekondu sahipleriymiş ve bunlar modern bir ülkeye yakışmıyormuş.

Milli Eğitim Bakanı Ömer Dinçer

Ayrımcı, Milliyetçi, Doğa Düşmanı Müfredat Teşhir Edilmeli

Eğitimin ve öğretimin insanın şekillenme sürecinin bir parçası olduğundan hareket edersek, eğitim sisteminin öğrencileri egemenlerin istediği şekilde nasıl hazırladığını görmüş oluruz. Sorumlunun aslında görünmeyen bir şey olması maddi sorunlara, mistik kabuller üretilmesinin önünü açar.

Eğitim programında girişimcilik, kalkınma gibi konular çevre konularından daha fazla yer tutuyor. Bu durum zaten eğitim sisteminin her alanında rastlanan milliyetçilikle birleşince barajların gerekliliğinden başlayarak, bütün ekolojik kıyımları bir kıyım olarak değil, ülkemizin kaynaklarının etkili kullanılması olarak görebilirsiniz. Yani sistemin istediği şey olursunuz. Yani sistem için üretilmiş ve onun kalıpları/duvarları dışına çıkmayan/çıkamayan bir şeyin farkına varmadan parçası oluyorsunuz.

Mevcut sistem içerisinde ayrımcı, milliyetçi, doğa düşmanı olan eğitim programlarını teşhir etmek gerekliliği gün gibi ortada durmaktadır. Bu noktada müfredat dışına çıkabilecek, pedagojik dille örtük öğrenme sağlayabilecek, sistemin meşruiyetini bozacak olan devrimci, demokrat, yurtsever ve ekososyalist öğretmenlere çok iş düşmektedir. Eğitimciler yerelden evrensele bir ekolojik perspektif sunarak bu ihtiyacı giderebilirler. Buradan kurulacak olan bir bağ eğitim–öğretimi okul dışına çıkarabildiği gibi, sınıfsal bir zemine de uzanmış olur.

Gençlik Mücadelesinin Örgütlenme Dinamikleri

ÖĞRENCİ GENÇLİK MÜCADELESİNİN İÇİNDEN BAKABİLMEK

BARIŞ ÖZER

Öğrenci gençliğin mücadelesi üzerine yazarken, geçen senelerin aksine dönemin hassasiyetleri ve farklılıkları dikkate alınmalıdır. Yaratılan baskı ortamı sonucu farklı dizilişlerin ve geçen yıllara göre daha az eylemselliğin olduğu aşikar. Aslında yalnızca gençlik mücadelesi açısından değil, toplumsal muhalefetin geneli hakkında da aynı tabloyu görmek mümkün. Ama tabii ki, bu durumu bir yenilgi ve geri çekiliş mantığı ile değil, dönemselliği içinde ele almalıyız. Politik atmosferle ilgili bir durum olduğunu anlamak ve meseleleri böyle yorumlamak gerek.

Daha önceki birçok yazımızda uzun uzadıya değerlendirmesini yaptığımız güncel siyasal atmosfer, uygulanan baskı ve tasfiye politikaları ile durağanlaşmış eylemselliklerden öte kendini savunma zemininde var etme çabasına yol açmış bulunmakta.

Gençlik Cephesi

Yukarıda belirtilen durum dönemin özetini bizlere yansıtmakta. Fakat gençlik mücadelesi diğer toplumsal güçlere oranla, belirtilen sınırların dışına taşmayı başarabilmiştir. Gençlik kendi mücadelesini harekete geçirecek dinamikler üzerinden belli bir süreci ilerletmektedir. İlerleyen süreçlere özne olabilmek, mücadeleyi marjinalleştirip kampüslerden soyutlama gayesi güdenlere inat, mücadelenin içinden bakabilmek bu dönemde elzem olandır.

Her ne kadar yeterli olmasa da, minimum derecede gündemi kendi mücadelesi üzerinden belirleyen gençlik, geride bıraktığımız süreçte işgalden boykota, YÖK karşıtlığından üniversite içi hak ihlallerine karşı mücadeleye kadar, her alanda süreci örgütlüyor. Mücadelesinin üstüne tutuklamalar, soruşturmalar vb süreçlerle set çekilmeye çalışılan gençlik, bu dönemi kitlelere daha çok giderek ve kendi güncel dinamikleri üzerinden harekete geçerek, baskıları tersine çevirecek gücü açığa çıkaracaktır.

Geçen yılın tersine olumsuz olan da, mücadelenin çok parçalı sürdürülmesi. Bu hem konjonktürel olarak tutuklu öğrencilik gündemi için, hem de öğrenci gençliğin kendi esas daimi gündemleri için geçerli. Tutuklu öğrencilik gündemi bir şekilde birçok kurum ve kuruluşla yan yana kolay gelinebilecek, TMY ve ÖYM karşıtı oluşumlar gibi bir araya gelişlerle ortaklaştırılabilinecek çalışma. Fakat öğrenci gençliğin kendi dinamikleri üzerinden giden daimi çalışma için bu kadar kolay konuşmak mümkün değil.

Parçalı Siyasetin Başrol Oyuncusu: GENÇ SEN

Bütünün çıkarının güdülmesinin her zamankinden daha kıymetli ve önemli olduğu bir dönemde, salt kendi çıkarları doğrultusunda hareket edenlerden oluşan Genç Sen yönetimi, şu an geldiği konum itibari ile parçalı yürütülen gençlik mücadelesinin birinci dereceden sorumlusudur.

Gençlik, geride bıraktığımız süreçte işgalden boykota, YÖK karşıtlığından üniversite içi hak ihlallerine karşı mücadeleye, dört bir yanda süreci örgütlüyor. Mücadelesinin üstüne tutuklamalar, soruşturmalar vb süreçlerle set çekilmeye çalışılan gençlik, bu dönemi kitlelere daha çok giderek ve kendi güncel dinamikleri üzerinden harekete geçerek, baskıları tersine çevirecek gücü açığa çıkaracaktır.

Biz Özgürlükçü Gençleri, "kaçak" dövüşmekle suçlayıp, kendileri de 10 Aralık'ta yapılan "olağan" kongreden sonra sendikaya uğramayanlarca son halini alan Genç Sen, zamanında politik hedef olarak belirleyip, adım adım örgütlediği kampüslerden geri çekilmekte. Sadece kampüslerden değil kampüsün nabzını tutan siyaset yapma iddiasından da uzaklaşmaktadır. Şu an geldiği konum itibari ile İstanbul merkezli kitle çalışması yapan Genç Sen'in yanından hak ihlalleri, işgal, kantin boykotları ve gizli harç zamları gelip geçmekte.

HDK Gençliği Alternatif Olabilir mi?

Birçoğu daha önce belli kitle örgütlenmelerinde birlikte çalışma yapmış, belli hattı savunan gençlik yapılanmalarını yan yana getiren HDK gençliği, başta Genç Sen'in şu an ki konumlanışı ile oluşan boşluğu doldurabilecek alternatif olabilir mi? Şu zamana kadar geçen süre zarfında bu durum zor gözüküyor. Hala kendi yapılanması üzerine tartışma yürütmekte ve bunu uygulamakta oldukça ağır ve etkisiz kalmakta.

Boykottan YÖK Karşıtı Mücadeleye, Özgürlükçü Gençler Kampüse,

Elbette tespitlerini yaptığımız parçalı siyasetten ve güncel politik ortamdan kendi payına düşeni alan Özgürlükçü Gençler, var olan güçleri ile kampüslerde öğrenci gençliğin mücadelesinin içinde. Topyekün saldırıların aksine parçalı, üniversite yönetimlerinin inisiyatifinde gelişen çeşitli saldırı biçimleri üniversiteleri kuşatmakta. Bu tarz çeşitli ve kapsamlı saldırılara karşı, çok yönlü ve çeşitli mücadele araç ve yöntemlerine sahip olmak gerek.

Tüm bu atmosfer içinde Özgürlükçü Gençler ODTÜ boykotundan OMÜ ve Pamukkale Üniversitelerinde yaşanan soruşturma terörüne, Mersin Üniversitesi'nde uygulanan gizli harç zamlarından MKÜ'de uygulanan hak ihlaline karşı öğrenci gençliğin mücadelesini örme noktasında rol oynamakta.

Başta İstanbul, Ankara, İzmir ve Eskişehir gibi öğrenci merkezlerinde Tutuklu Öğrencilerle Dayanışma İnisiyatifi ile mücadelesini yükselten Özgürlükçü Gençler öğrenci gençliğin nabzını tutmakta.

Etkinliklerle Başka Bir Boyuta

Her yıl düzenli olarak gerçekleştirdiğimiz etkinliklerin bu yıl 6.'sını organize ediyoruz. Gençlik çalışmasında hamle yapacak derinliği ve niteliği yakalamak için tüm gücümüzle etkinlikleri 6 ayrı yerde örgütlemeye başladık. Alana dair doğru politikayı uygulamak, gençliğin mücadelesinde ön açıcı özne rolünü oynayabilmek için etkinliklerimiz kritik bir yerde durmakta.

Konferansımıza giderken yaşanan gelişmelere öğrenci gençliğin içinden bakabilmek, gençlik mücadelesinin görünmez kılınmaya çalışılan dinamikleri üzerinden gençliği örgütlemek biz Özgürlükçü Gençlerin esas ve daimi görevleri olacaktır.

Biz Özgürlükçü Gençleri, "kaçak" dövüşmekle suçlayıp, kendileri de 10 Aralık'ta yapılan "olağan" kongreden sonra sendikaya uğramayanlarca son halini alan Genç Sen, zamanında politik hedef olarak belirleyip, adım adım örgütlediği kampüslerden geri çekilmekte. Sadece kampüslerden değil kampüsün nabzını tutan siyaset yapma iddiasından da uzaklaşmaktadır.

Gençlik Geleceğine Tarihinden Aldığı Güçle Sahip Çıkıyor

KİMLİĞİMİZ TARİHİMİZDE GİZLİDİR

YİĞİTHAN KAVUKÇU

Kapitalizmin mağduru oldukları perdelenerek, polemik konusu haline getirilen "tinerci gençler"i tenzih ediyor ve cevap veriyoruz: "Hayır Tayyip, cevabımız 'hiçbiri'dir. Tercihimiz ise 19 Şubat 1969'da üzerine saldırdığınız devrimci gençlerin tercihidir." Kimliğimiz tarihimizde gizlidir.

Halk nezdinde meşruiyet sağlamasının ancak halkı yanıltmakla mümkün olacağını bilen her burjuva politikacı gibi, Tayyip Erdoğan'ın da demogojiyi bir siyaset yapış tarzı olarak benimsediğini görmek zor değil.

Dünden Bugüne "AKP'nin Dindarlığı"

Erdoğan, Şubat başındaki AKP il başkanları toplantısında "Dindar bir nesil yetiştirmek istiyoruz" dedi ve hatta dindarlığa alternatif olarak tinerciliği gördüğünü ima etmekten de geri durmadı. Erdoğan'ın bu açıklama ile muhafazakar AKP tabanına hoş görünmeyi amaçladığı açık.

Elbette, insanın insana kul olmasına itiraz eden dindarlarla bir sorunumuz yok, ancak yakın tarihten bihaber olmayan herkes, Erdoğan'ın "dindar nesil"den anladığı şeyin, "emperyalizmin Ortadoğu'daki bekçi köpekliğini yapmaktan utanmayan bir nesil" olduğu konusunda hemfikir. Çünkü gençliklerini mercek altına aldığımızda, Abdullah Gül, Tayyip Erdoğan, Bülent Arınç, Ahmet Davutoğlu, Beşir Atalay, Hüseyin Çelik, Ömer Dinçer, Cemil Çiçek gibi isimlerin çeşitli zamanlarda Milli Türk Talebe Birliği (MTTB) içinde çalışmalar yaptıklarını görüyoruz.

MTTB denilince akla, gericilerin "6. Filo"yu geldiği yere gönderme kavgası veren devrimci gençlere, polis nezaretinde bıçaklarla saldırdıkları, 16 Şubat 1969 tarihli Kanlı Pazar katliamı geliyor. Bu katliamın organize edildiği toplantıların MTTB binalarında yapıldığı biliniyor.

Belki de son yıllarda, AKP'li ağabeylerinden icazet alarak, aynı isimle yapılanmaya başlayan MTTB ile Erdoğan'ın kabaran "dindar nesil" yetiştirme hevesini bir arada ele almak gerekiyor. Her ne kadar günümüzdeki MTTB, paramiliter bir yapılanma görünümü vermese de, yumuşak karnı sokak olan AKP'nin "her ihtimale karşı" elinin altında hazır bir gençlik teşkilatı bulundurmasını anlamak mümkün. Ne de olsa Erdoğan'ın, ÖSYM'deki şifre skandalına tepki gösteren liselileri kastederek "Biz de kalkarız, onların karşısına beş bin, on bin tane genci koyarız" dediğini unutmuş değiliz.

Zaten söz konusu olan, halkın yaşam hakkını savunması olduğunda, sokakların kullanılmasına ateş püsküren Hükümet'in gözleri önünde, Hocalı katliamını anma bahanesi ile Taksim Meydanı'nda toplanan ırkçı güruhun alenen nefret suçu işlediğine tanık olduk. Söz konusu güruh, engellenmek bir yana, göreve geldiği günden beri yaptığı açıklamalarla mizahçılara sayfalar dolusu malzeme hediye eden İdris Naim Şahin tarafından da cesaretlendirildi.

Dini, imanı para olan bir sistemin bekasını sağlamayı temel görev bilen AKP'nin gençlerin dindar olup olmamasını önemsemesi beklenemez. Erdoğan, emperyalizmin kanatları altında Suriye halkına karşı savaş naraları atılmasına karşı duran, "Füze kalkanlarını bu coğrafyada istemiyoruz" diyen gençlere, "Kimsenin namusu değiliz" diye haykıran kadınlara, özgürlük için bedel ödemekten çekinmeyen Kürtlere, asimilasyona karşı çıkan Alevilere, "Hrant kardeşimdir" diyen yüz binlere karşı satırlarla hücum eden bir nesil istiyor olabilir ancak.

4. 3. 2012

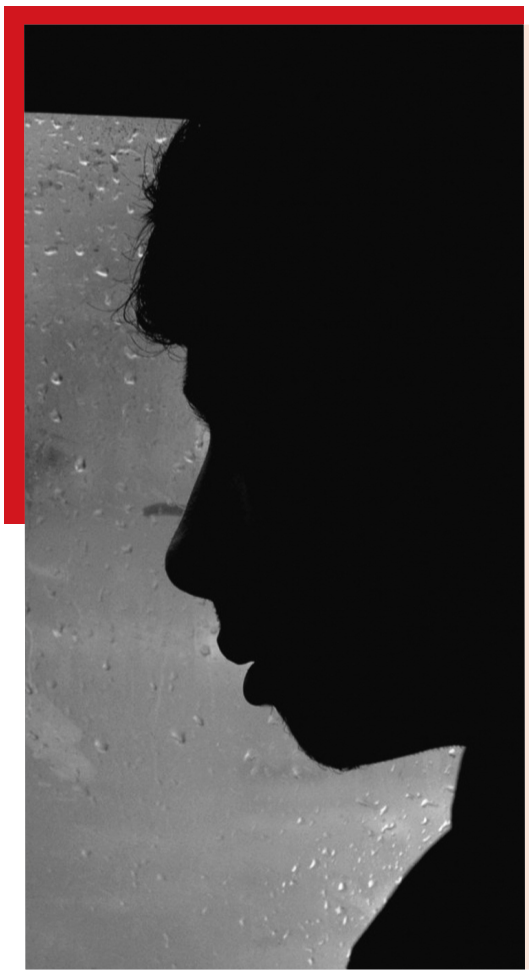

Gençliğe Reva Görülen Sadece Sömürüdür

AKP kurmaylarının, demagojik söylemler ile gündemi meşgul ederken, "köle gençlik" yaratmak için var gücüyle çalıştığını gözden kaçırmamak gerek. Şubat ayında Meclise sunulan, zorunlu eğitimi düzenleyen ve kamuoyunda "4+4+4" olarak bilinen yasa tasarısı, yeni nesle reva görülen kölece yaşamı ete kemiğe büründürüyor.

Gündeme geldiği andan itibaren kamuoyunda tepki gören, zorunlu eğitimi fiilen 4 yıla düşürerek, kız çocuklarına "çocuk gelin", erkek çocuklarına "çocuk işçi" olmaktan başka yol bırakmayan yasa tasarısı, söz konusu tepkiler neticesinde meclis alt komisyonunda makyajlanarak yeniden düzenlendi. Hem de yapılan sözde düzeltmelerin arasına, yeni saldırılar sıkıştırılarak.

Yasa teklifinin düzenlenmiş hâli, meslek liselilerin emeğinin sınırsızca sömürülmesini serbestleştiriyor. Mevcut Mesleki Eğitim Kanunu'na göre, bir iş yerine, o iş yerindeki çalışanların onda biri kadar stajyer öğrenci çalıştırma izni verilirken, yeni düzenleme ile on çalışanı olan iş yerine, sınırsız sayıda stajyer öğrenci çalıştırma imkanı tanınıyor.

Öğrencilerin zincirlendiği mevcut sömürü çarkını yeterli bulmayan sermaye güçlerinin adına konuşan, emek sömürüsünden sorumlu bakan Nihat Ergün ise organize sanayi bölgeleri içinde meslek lisesi kuracak olan patronlara, öğrenci başına 1700- 2000 lira arasında teşvik verilmesini yasalaştırmak için çalıştıklarını beyan etti.

Tüm bu gelişmeler AKP'nin, ensesine vurup lokmasını alabileceği bir gençliğin özlemi içinde olduğunu gösteriyor.

Yanlış Hesap Gençlerden Döner

Erdoğan, televizyon ekranından gözlerimizin içine bakarak soruyor: "Taş attıysan hapishanede cinsel istismara maruz kalacaksın. Okula giderken yumurta taşıdıysan yumurta başına 44 ay hapis istemiyle yargılanacaksın. Eğer meslek lisesinde okuyorsan "işçisin sen işçi kal" şarkısını dinlemekte, genç bir kadınsan, eve kapanıp en az üç çocuk doğurmakta özgürsün. Yoksa tinerci olmayı mı tercih edersin?"

Kapitalizmin mağduru oldukları perdelenerek polemik konusu haline getirilen "tinerci gençler"i tenzih ediyor ve cevap veriyoruz: "Hayır Tayyip, cevabımız 'hiçbiri'dir. Tercihimiz ise 19 Şubat 1969'da üzerine saldırdığınız devrimci gençlerin tercihidir." Kimliğimiz tarihimizde gizlidir.

Patriarka ve Kapitalizmin Krizi

OCCUPY PATRİARKA

Patriarkanın reforme edilmesi mümkündür, daima bu tür reformlar olur. Ancak kapitalist sistem içinde patriarkanın reformlarla ortadan kaldırılması mümkün müdür? Patriarka reformlarla geriletilse bile bu kazanımlar kapitalist sistem içinde kadınların kalıcı kazanımları mıdır?

HİKMET SARIOĞLU

Marksizmle Feminizmin Mutsuz Evliliği makalesinin yazarı Amerikalı feminist yazar Heidi Hartman, geçen yıl SFK'nın düzenlediği "Kadın Emeği Konferansı"nda yaptığı konuşmasında "Bakım işlerinde, kapitalizmin devlet eliyle kontrol edilebilmesi ya da kapitalizmi daha sağlıklı hale getirmek gerekli" diyerek patriarkanın etki alanının daraltılabileceğine dikkat çekmişti. Evet patriarkanın reforme edilmesi mümkündür, daima bu tür reformlar olur. Ancak kapitalist sistem içinde patriarkanın reformlarla ortadan kaldırılması mümkün müdür? Patriarka reformlarla geriletilse bile bu kazanımlar kapitalist sistem içinde kadınların kalıcı kazanımları mıdır?

Hiç kuşkusuz kapitalizm ve kapitalizme içerilmiş patriarkanın, kadınlar lehine geriletilmesinin kendi tarihselliği içinde değerlendirildiğinde, batılı ülkelerdeki feminist hareketlerin önemli bir başarısı olduğu ortadadır. Pek çok Avrupa ülkesinde kadınların, kamusal alanda sağlanan destekler ve kazanılan sosyal haklar konusunda bizim gibi ülkelerle kıyaslandığında daha ileride oldukları bir gerçek. Ancak bu kazanımlara paralel olarak batılı feminist hareket sokaklardan çekildi; radikal eylem ve taleplerden uzaklaştıkça da kurumsallaştı ve patriarkal kapitalist düzenle bir anlamda barıştı.

Batıdaki feminist hareketin başarılarının (patriarkayı geriletmelerinin) ardında kendi dinamikleri dışında bir faktör daha vardı. Özellikle akçeli konularda kapitalizmin esnemesini, içeride görece istikrarlı büyüme, ve dışarıda halkların emperyalist sömürüsü mümkün kılıyor/kolaylaştırıyordu. Nitekim 1970'li yıllarda başlayan, 2008'de güçlü bir ivme kazanan dünya çapındaki ekonomik kriz, kapitalizmi bir kez daha patriarkanın olanaklarından sonuna kadar yararlanmaya yöneltti.

Feministler Sokaklara Dönüyor

Kapitalizmin son küresel kriziyle birlikte batılı feminist kadınlar da kendi mücadele tarihlerinde yeni bir dönemece girdiler. Kurumsallaşan ve radikal söylemlerini kaybeden feministler yeni sloganları ve pankartları ile sokaklara geri dönüyorlar. 2008 yılında ABD'de başlayan bankalar krizinin hızla AB ülkelerine yayılıp, AB projesinin iflas eşiğine gelmesi bunda en büyük paya sahip.

Avrupa, ülke iflasları ile yüz yüze. Özellikle Yunanistan, İtalya ve İspanya AB içinde ekonomik krizi en derin yaşayan ülkelerin başında geliyor. Bu ülkelerde uygulamaya konulan kurtarma paketlerinin ortak bir özelliği var: krizin faturasını emekçilere ödetmek.

Ardı ardına uygulamaya konulan krizden çıkma önlemlerinin başında, sosyal hakların kesintiye uğratılması, işsizlik ödentilerinin düşürülmesi, maaşlarda azaltmaya gidilmesi, emeklilik yaşının yükseltilmesi, haftalık çalışma saatlerinin artırılması, kamu işyerlerinin kapatılması, eğitime sağlanan desteğin azaltılması sayılabilir.

Kapitalizm ABD ve Avrupa'da emekçi sınıflara doğrudan saldırırken, bundan en büyük zararı hiç kuşkusuz kadınlar görüyor. Krizin ivme kazanması ile patriarka kadınlar karşısındaki tarihten gelen rolünü oynamaya başlıyor.

Kadın-erkek eşitliğinin maliyeti, kadınların kamusal alanda ayakta kalabilmesi için sağlanan sosyal destekler artık neredeyse lüks tüketim olarak görülüyor. Sosyal politikalardaki tüm bu çöküşe ve kadınların özel alandaki geleneksel rollerine geri itilmeye çalışılmasına bağlı olarak, zaten ortadan kalkmamış olan erkek şiddetinin daha da artacağını görmek için müneccim olmaya gerek yok.

Ancak tam da bu noktada hatırlanması gereken bir gerçek var, batılı "gelişmiş" ülkelerde kadınların patriarkaya karşı kazanımları, 1990'lı yıllardan bu yana uygulanan neoliberal politikalarla zaten, deyim yerindeyse yavaş yavaş tırtıklanmaya başlamıştı.

Kapitalizmin son kriziyle kadınlara yönelik saldırılar tehlikeli boyutta arttı. Bu saldırıları somutlamak gerekirse, ABD'de krizin ilk etkisi atlatıldıktan sonra yeniden işe alımlarda işsiz erkeklerin yüzde 30'u yeniden işe girerken, işsiz kadınların sadece yüzde 10'u iş bulabildi. AB ülkeleri yaşlıların, hastaların ve çocuk bakımının maliyetlerini karşılamak istemediği için bakım emeğinden desteğini, yardımları azaltarak çekiyor. Ailelerin yaşlı kadın bireyleri çocuk bakıcılığına geri dönüyorlar, çünkü torunları ücretsiz kreş ve anaokulu hizmetinden yararlanamıyor...

Kadın sığınma evleri, şiddete uğrayan kadınlara destek veren merkezler kamu desteği sağlanamadığı için birer birer kapanıyor. İngiltere'deki en etkin feminist topluluklardan Fawcett Society'nin yaptığı açıklamaya göre, İngiltere'de işsiz kadın sayısı 1.09 milyona ulaşmış. İngiliz hükümetinin bütçe açığını azaltmak için aldığı önlemlerin başında kadınları emek piyasasından uzaklaştırma kararı var. İngiliz hükümetine göre yılda 11 milyar pound çocuk yardımları, ucuz kreş, hasta-yaşlı-engelli yardımları, konut sübvansiyonları, ücretsiz eğitim, kadın destek merkezleri, ücretsiz veya ucuz sağlık hizmetleri olarak kadınların cebine giriyor!

Kadınlar Eve Gitsin!

Kadın-erkek eşitliğinin maliyeti, kadınların kamusal alanda ayakta kalabilmesi için sağlanan sosyal destekler artık neredeyse lüks tüketim olarak görülüyor. Sosyal politikalardaki tüm bu çöküşe ve kadınların özel alandaki geleneksel rollerine geri itilmeye çalışılmasına bağlı olarak, zaten ortadan kalkmamış olan erkek şiddetinin daha da artacağını görmek için müneccim olmaya gerek yok.

Anlaşılacağı üzere kadınlar açısından kazanılmış hakların bir kısmının değil, tümünün kaybedilme tehlikesi var. Bu gerçeği gören kadınlar yeniden sokaklara çıkmaya başladılar. İtalya'da 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Günü'nde binlerce kadın "Occupy Patriarka" sloganıyla eylem yaptı. 19 Kasım'da İngiltere'de binlerce kadın "Kadın eşitliğinde zamanı geriye döndürmeyin" sloganıyla sokaklara çıktılar. Gene İtalya'da 11 Aralık'ta "Kadınlar yoksa kim?" diyen kadınlar ekonomik önlem paketini protesto ettiler. ABD'deki "Wall Street'i işgal et" hareketinin en önemli bileşenlerinden biri kadınlar.

Kapitalizm ve patriarka birbirinden beslenen, birbirini üreten, zaman zaman birbirleriyle çelişki yaşasalar da, kadınlar karşısında her zaman güç birliği yapacak iç içe geçmiş iki sistem. Kadınların kurtuluşunu patriarkal kapitalist sistem içinde olanaklı görmek mümkün mü? Batıda feminist hareketin yaşadığı bu deneyimden sonra yeni sorulara ve yeni yanıtlara ihtiyacımız var.

Kadın Kurtuluş Mücadelesinin İhtiyacı

ZORUNLULUKTAN DEĞİL OLASILIKTAN OLANAK YARATMAK!

Kadınlar, bırakın sosyal haklar koparmayı, erkeklerce katledilmemek için sürekli mücadele etmek zorunda. Cinsiyetçi politikalarıyla AKP her fırsatta patriarkayı daha da azgınlaştıracak uygulamalara imza atarken, kadınların emeği hane içine hapsedilip daha da ucuzlatılmaya çalışılırken kadınlar yan yana olmak zorunda.

FİLİZ Ç.

Geçen yıl KESK'te yaşanan taciz ayrışmasından sonra bu yıl 8 Mart Kadınlar Günü'nü birlikte kutlamak herkesin ortak temennisi oldu. Ancak temelde herkesin olduğu yerde durduğu bir gerçek. Geçen yıldan bugüne Kürt Kadın Hareketi tacize karşı ortak bir yaklaşım belirleyemezken; DÖKH'ün -beklendiği gibi- kadının beyanını esas alan yaklaşımdan yana tavır almayışı, doğal olarak Feminist Hareketle olan bağını zayıflattı. Feminist Hareketten kadınlarsa, birkez daha Kürt kadınlarla özel olarak, karma yapılardan kadınlarla ise genel anlamda -yaşadıkları hayal kırıklığından olsa gerek- kendilerini daha da ayıran bir yola girdiler.

Sosyalist karma örgütlerden kadınlar açısındansa değişen birşey yok. Aynı ezber yaklaşımlarla Feministlerle mesafeyi koruyan, Kürt kadınlarıyla dayanışmanın önemini -feministler bunu bilmezmiş gibi- sürekli hatırlatan bir durumda kaldılar.

Herşeye Rağmen Yan Yana

Bütün bu kastlaşmaya rağmen mücadele içindeki Kürt kadınların birçoğunun KCK operasyonları ile tutuklanmaları, Kürt sorununda demokratik bir yolla çözüm yerine savaşın tırmandırılması, kadın hareketinin tamamında barışın gecikeceği ve bu ortamdan en çok yine kadınların olumsuz etkileneceği endişesini arttırdı. Öte yandan artarak devam eden kadın katliamlarına AKP hükümetinin caydırıcı önlemler almak bir tarafa, kadını yok sayan, kadın örgütlerinin taleplerini umursamayan tavrı, kadınların yan yana durmasını zorunlu kıldı. İşte bu zorunluluk her kesimi ayrılıkları-gayrılıkları "sineye çekip" mümkün olduğunca birlikte söz üretmeye meyilli kıldı.

Bu eğreti duruş, bazı illerde yıllardır aynı platformda birlikte olan yapıları daha fazla bir arada tutamadı. Ayrılıklar yaşandı. Platformlar bölündü. 8 Mart ayrı ayrı kutlandı. Burada esas ayrılan tarafların yine Kürt Kadın Hareketi ve Feministler olduğuna dikkat etmek gerekir. Bu yıl İzmir'de, Eskişehir'de ve Adana'da yaşanan bu ayrılıklar, aradaki sorunların çözümlenmek bir yana daha da derinleştiğini gösteriyor.

Olasılıklar Olanağa Dönüşmeli

Kadın kurtuluş mücadelesinde, ayrı kulvarların olması doğal. Feminist Hareket bu alanın öznesi olarak kendi mücadele argümanlarını oluşturuyor; platformlar kuruyor, eylem ve etkinlikler düzenliyor. Patriarkal kapitalizme dönük teorik yaklaşımlarını güncelleyerek derinleştirmeye çalışıyor. Ancak havayı kadın algısı ile koklarken, feminizmi esas özne olarak görmeyen kesimleri de içerebilecek kalıcı politik hamleler yapmıyor. Sürekli bir kendini oluşturma aşaması devam ediyor. Bunun iki nedeni olabilir; biri hala yeterince güç kazanamamış olması, bir diğeri ise kendi öznel kulvarının dışında bir yerle uğraşmak istememesi. Üstelik feminizme mesafeli duran yapılarla ortak bir zemin yakalamanın beyhude bir çaba olduğu inancı sürüyor.

Tersinden Kürt Kadın Hareketinde her ne kadar Feminizme inanmış kadınlar var olsa da ağırlık "bizim durumumuz farklı, biz kendi işimize bakarız" yaklaşımında. Kürt kadınları, her alanda önceliğin Kürt mücadelesine verilmesini istiyor. Devletin saldırıları arttıkça kimlik sorununu temel alan politikalara hapsoluyor.

Sosyalist kadınların önemli bir kısmı tamamen kendi politik gündemlerinin doğrultusunda kadın politikası yapmaya çalışıyor. Feministlerle bir arada olmayı yalnızca bazı eylemlerde ortamı paylaşmaya indirgiyor. Halbuki bu ülkede kadınlar, bırakın sosyal haklar koparmayı, erkeklerce katledilmemek için sürekli mücadele etmek zorunda.

Cinsiyetçi politikalarıyla AKP her fırsatta patriarkayı daha da azgınlaştıracak uygulamalara imza atarken, kadınların emeği hane içine hapsedilip daha da ucuzlatılmaya çalışılırken kadınlar yan yana olmak zorunda. Savaş ara vermeden sürerken, barışı birlikte haykırmak zorunda. Oysa ki bu 8 Mart'ta Kürt kadınlar sırf kimlik sorunlarını içeren ayrı mitingler düzenlerken, Feministler de zayıf katılımlarla miting alanlarında oldular. Bu gidişle gelecek yıl da farklı olmayacak. Çünkü, kadınların kurtuluşuna yürürken olasılıkları olanaklara çevirmenin mücadelesi yeterince verilmiyor. Alanın öznesi biz Feministlerin -mücadeleyi yükseltirken- her kesimle iş yapmayı başarabilir bir duruma gelmemiz gerekiyor. Nasıl ki Türkiye'nin bir orjinalliği olarak; sosyalist feministler, radikal feministler vd ayrımı keskin bir şekilde yoksa, birey ya da kurum, feminizm adına birçok işi birlikte sıkıntı yaşamadan yapabiliyorsak, bu anlayışın diğer halkaları da kurulmalı. Sadece 25 Kasım ve 8 Martlarda eklektik bir şekilde ve herkesin kendi doğrusunu dayattığı bir tarzla olmaz. Biz feministlerin bu alanın özneleri olarak bir odak oluşturması gerekiyor. Kadınların beden, emek ve kimlik mücadelelerindeki parçalı duruşun ortak bir duruşa dönüşmesi bence çok zor olsa da öncelikle biz feministlerin görevi. Bu odağın feminist bir özneyle nasıl yapılacağını tartışmak ise başka bir yazının konusu.

Bu 8 Mart'ta Kürt kadınlar sırf kimlik sorunlarını içeren ayrı mitingler düzenlerken, Feministler de zayıf katılımlarla miting alanlarında oldular. Bu gidişle de gelecek yılda farklı olmayacak. Çünkü, kadınların kurtuluşuna yürürken olasılıkları olanaklara çevirmenin mücadelesi yeterince verilmiyor. Alanın öznesi biz Feministlerin - mücadeleyi yükseltirken- her kesimle iş yapmayı başarabilir bir duruma gelmemiz gerekiyor.

"Devlet, sanatı kamu iyiliği ya da kamu yararı için destekler ya da engeller" mottosu, çubuğu devletten yana büken bilinçli muğlaklığı ve sanata kol-kanat geren devlet olumlayıcı algısıyla 25 yüzyıl sonra bugün bile değişik biçimlerde geçerliliğini korumaktadır.

Muhalif Sanatçılar Tutuklanma Tehlikesiyle Karşı Karşıya

KILIÇTAN KESKİN KALEM; TERÖR DELİLİ!

GÖKSEL ILGIN

"Çoğunluktasınız -sayıca ve zekaca. Demek ki siz güçsünüz, güç de adalettir...

...bazılarınız âlim bazılarınız mülk sahibi. Âlimlerin mülk sahibi, mülk sahiplerinin de âlim olacağı bir gün de gelecek. O zaman gücünüz tamamlanacak ve kimse ona meydan okuyamayacak...

*... o halde burjuvalar, bu kitap haliyle size ithaf edilmiştir; çünkü -sayıca ve akılca- çoğunluğa seslenmeyen her kitap aptalca bir kitaptır."**

Baudelaire'in 1846 salonu için yazdığı sergi kılavuzundan alınan bu cümleler o günden bugüne okunmuş bir yıldız falının ara satırları gibi. Avrupa modernizminin Paris topraklarında yeşermeye başladığı dönemin en önemli figürlerindendir Baudelaire ve hatta birçok eleştirmenin kaleminde, sanatta modernizmin babası ünvanına layık görülmüştür. Sanatçıların hamilerinden (himayesi altında bulunarak bir alıcıya erişebildikleri, kendilerine sanat siparişi veren aracı-patronlardan) kurtulup eserlerini arz edebildikleri bir sanat piyasasına kavuştukları bu dönemde hami, piyasa ve para için değil sanat için sanat üretmek isteyenlerin henüz yüksek bir yankıya erişmeyen çığlıklarının yükselişi, modern devletin ve burjuvanın tarih sahnesindeki repliklerinin artışıyla eş zamanlıdır. Benjamin'e göre günün koşullarını okumayı iyi beceren Baudelaire yükselen burjuva'ya seslenirken sanat-devlet ilişkisinin geleceğini önceden sezmiştir.

Yasalar sanatı değil, sanatçı karşısında devletin bekasını gözetiyor. Her iktidar kendi sanatçısını ve sanat anlayışını yaratmak ve kendisine muhalif olan sanatı sindirmek için sözde sanata destek yasalarına yaslanıyor.

Devletin sanatla kurduğu ilişki elbette XIX. yüzyılda başlamış değildir. Antik Yunan ve Roma'da dahi devlet toplumun sanat üretimiyle yakından ilgilenmiştir; kutsal şenliklerde gerçekleştirilen tiyatro etkinlikleri bizzat devlet tarafından finanse edilmiş ve denetime tabi tutulmuştur. Erdemli ve iyi insanın hallerini anlatmakla mükellef tragedyalar kahramanlarını soylu sınıftan seçmek zorundaydılar. Erdemsiz veya iyi olmayan davranışlar tragedyalara dahil edilmeyen alt sınıf mensuplarının sahneye taşındığı komedyalara konu olabilirdi.

Teatral türler arasında kurulan bu formülasyon, sanatın eğitici ve "sağaltıcı" yönüne yapılan vurgulamalarla birlikte dönemin ve tarihin ilk sanat kuramı metni sayılan Poetika'da sınıf-devlet-sanat ilişkisinde devletin hegemonik rolünü yansıtmaktadır. "Devlet, sanatı kamu iyiliği ya da kamu yararı için destekler ya da engeller"** mottosu, çubuğu devletten yana büken bilinçli muğlaklığı ve sanata kol-kanat geren devlet olumlayıcı algısıyla 25 yüzyıl sonra bugün bile değişik biçimlerde geçerliliğini korumaktadır.

İktidar Kendi Sanatçısını Yaratmak İster

Türkiye de dahil birçok ülkede sanatın devlet tarafından desteklenmesi veya özel teşebbüslerin yanı sıra devletin de mutlaka sanat üretmesi yasal muhafaza altındadır. TC Anayasası'nda I. Kısım 64. Madde'de "Devlet, sanat faaliyetlerini ve sanatçıyı korur. Sanat eserlerinin ve sanatçının korunması, değerlendirilmesi, desteklenmesi ve sanat sevgisinin yayılması için gereken tedbirleri alır" ifadeleri yer almakta. Ne var ki bu çeşit yasal belirlemeler Türkiye'de sanat-devlet tartışmalarına çözüm sunmaktan çok uzaktır.

Her iktidar kendi sanatçısını ve sanat anlayışını yaratmak ve kendisine muhalif olan sanatı sindirmek için aynı yasalara omuz dayamaktadır. Piyasa koşullarında sanat üretmek günbegün zorlaşırken, devletten destek beklentisi iktidarın ideolojisini üretmeye boyun eğmeyi gerektirdiğinden sanat yolu ile muhalif bir ses çıkarmak imkansız kılınmakta.

Yıllardır hiçbir icraatta bulunmadıkları halde devlet sanatçılığı kadrosundan maaş alanlar, resmi ideolojiyle barışık üretimleri için sınırsız imkanlar denizinde kulaç atan iktidar yanlısı sanatçılar ve üretim yollarının tümü kendilerine kapandığı yetmezmiş gibi, terörist olmakla yaftalanıp hedef gösterilen, gözaltına alınan, tutuklanan sanatçılar aynı yasalar tarafından koruma altındadır! KCK soruşturması kapsamında gözaltına alınan fotoğrafçı, şair **Mehmet Özer** ve yönetmen **Mizgin Aslan** muhalif kimlikli sanatçıya tahammülsüzlüğün en taze örneklerindendir.

** Baudelaire, Charles; Modern Hayatın Ressamı, İletişim Yyn.*

*** Tekerek, Nurhan-İsmet; Devlet, İşletmecilik, Meta-Ürün ve Tiyatro İlişkisi; Tiyatro Araştırmaları Dergisi, 25:2008*

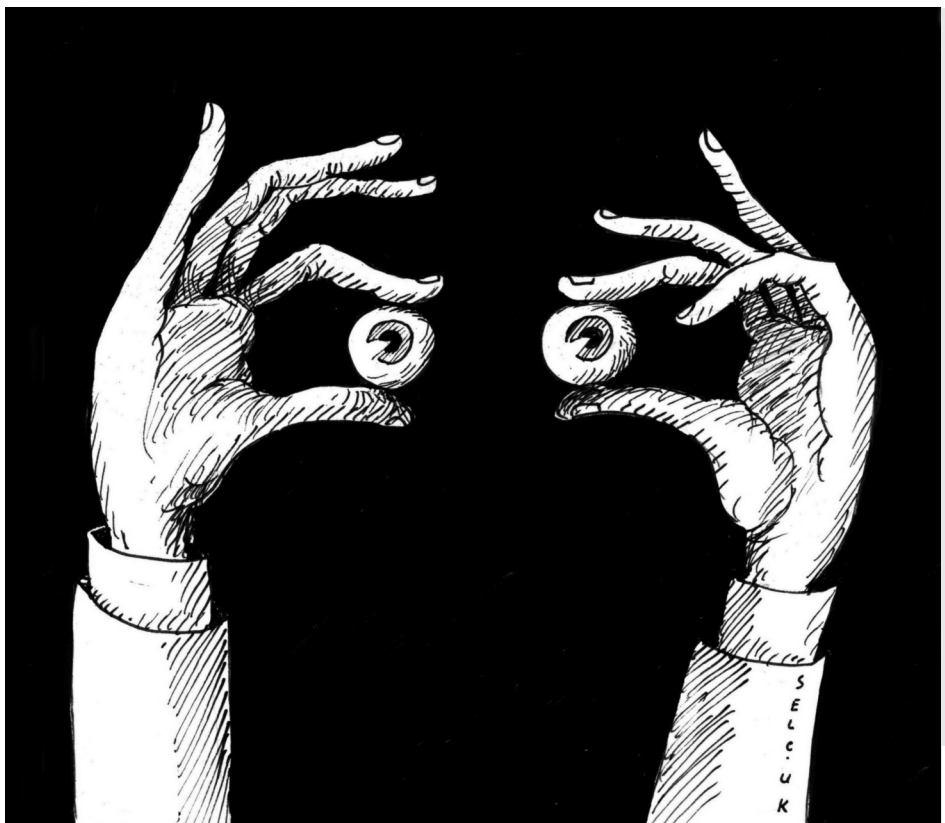

Platon ve Terörist Sanatçılık!

Muhtemel ki, İçişleri Bakanı'nın yakın bir tarihte ifade ettiği "terörü masum ve haklı gösterme" gayreti gösteren sanatçılar tarifine uyan daha birçok sanatçı tutuklanma ihtimaliyle yüz yüzedir. Öyle görünüyor ki, iktidar güçleri kendi ideolojisine ters düşen her işi ve sanatçıyı mahkum etmekte daha da ileri gidecektir.

Yüzyıllar önce Platon'un tanrıdan gelen esinle ürettiğine inanılan sanatçılara ve sanat üretimine tepkisini dile getirişi, bugün iktidarın muhalif sanata yönelttiği toplum düşmanlığı ithamı ile belli açılardan benzeşiktir. Platon sanatın, insanları esrikleştirmesi ve aşırılığa sevk etmesi nedeniyle zararlı olabileceğini savunurken, iyi ve erdemli bir toplum için sanatın eğitici yönünü vurgulamıştır.* İktidarın toplumu yönlendirmek için başvurduğu hitabet becerisinin kaba kuvvetle baskı becerisini aştığını göz önüne alırsak; çok yakında Meclis kürsüsünde Platon'u referans gösteren terörist sanatçılık nutukları işitmemiz olası görünüyor.

Başvuru için: *Tahsin Konur; Devlet Tiyatro İlişkisi, Dost Yayınları*

** ŞENER, Sevda; Dünden Bugüne Tiyatro Düşüncesi; Dost Yayınları*

12 Yıldır Sayısı Yirmiyi Bulan Oyunla Yaratılan Yeni Bir Dil

TİYATRONUN "BOYALI KUŞ"LARI

REHA KESKİN

Kadınlarla erkekler arasında toplumsal cinsiyete dayalı ayrımcılığın sistematikleştiği, kadınların erkekler tarafından ezilip sömürüldüğü bir yapı olarak ataerkinin iz düşümlerini bilim, siyaset, felsefe ve diğer alanda olduğu gibi sanat alanında da görmek mümkün. Ataerkil sistem, bir yandan sanat ürünlerinin üretim sürecine sirayet ederken bir yandan da sanat ürünleri aracılığıyla bu sistemin içselleştirilmesine ve yeniden üretilmesine sebep oluyor.*

Bununla birlikte diğer alanlarda olduğu gibi sanat alanında da kadınların ataerkil yapıya karşı duruşlarına şahit olduğumuz örnekler azımsanmayacak kadar çok. Bu karşı duruşu ifade eden örneklerinden bir tanesi de 2000 yılında hayat bulan Tiyatro Boyalı Kuş.

yapıya ve onun eril egemen söylemine karşı on iki yıldır sayısı yirmiyi bulan oyunla yeni bir dil ve yeni bir bakış açısı yaratma çabasını ifade ediyor.

"Ferhat ile Şirin"(2001), "Aşk İhanet Yalnızlık Vesaire"(2003), "Dış Ses" (2004), Böyle Bir Aşk Masalı (2004), Kadınlar Savaşı (2006) Bavullar (2006), Çernobil'den Sesler (2007), Tahterevallide Aşk (2008), Seni Seviyorum Diyecek Kadar Sarhoş (2010), Tiyatro Boyalı Kuş'un sergilediği oyunlardan bazıları. "Dar Alan" isimli oyunları ise 2009'da gerçekleştirdikleri bir forum tiyatrosu örneği. Topluluk ayrıca feminist dramaturji ile okuma tiyatroları da yapıyor. Geçtiğimiz yıllarda Tanzimat ve Meşrutiyet dönemine ait "Vatan yahut Silistre", "Şair Evlenmesi", "Çıkmaz Sokak" gibi eserleri feminist dramaturji ile yeniden yorumladı.

Tiyatro Boyalı Kuş, bir yandan ataerkil bakış açısının hâkim olduğu ana metinleri feminist bakış açısı ile yorumlarken, bir yandan da tiyatro tarihi içinde görünmez kılınmak istenen kadınların eserlerini sahneye taşıyor. Bununla birlikte kadınların yaşam deneyimlerinden yola çıkarak oyunlar yazıp sergiliyor.

Tiyatro Boyalı Kuş, bir yandan ataerkil bakış açısının hâkim olduğu ana metinleri feminist bakış açısı ile yorumlarken, bir yandan da tiyatro tarihi içinde görünmez kılınmak istenen kadınların eserlerini sahneye taşıyor. Bununla birlikte kadınların yaşam deneyimlerinden yola çıkarak oyunlar yazıp sergiliyor.

** Sanat-ataerki ilişkisi ayrıntılı değerlendirmeleri hak eden bir konu olduğu ve esasen bu yazıda ataerkil yapıya sanat alanından karşı çıkışı önüne koyan Tiyatro Boyalı Kuş'u konu edindiğimiz için sanat-ataerki ilişkisi ile ilgili ayrıntılı değerlendirmelere gazetemizin gelecek sayılarında yer vermeyi uygun buluyor ve konuya çok kabaca değinerek geçiyoruz.*

Feminist Bir Tiyatro Örneği

Tiyatro Boyalı Kuş, 2000 yılından bu yana feminist tiyatro yapan profesyonel bir tiyatro topluluğu. Feminist tiyatro deyince akıllar karışıyor biraz. Yalnızca kadınlardan oluşan, kadınların öykülerinin anlatıldığı ve kadınlar için oyunlar yapan bir tiyatro topluluğu olarak algılanabiliyor.

Ancak bir tiyatro topluluğunu yahut bir oyunu feminist yapan şey oyuncu ekibinin kadınlardan oluşması, seçtiği konular itibariyle kadınları sahneye taşıması gibi unsurları barındırmasının ötesinde topluluğun, ataerkil sisteme karşı politik bir duruşa sahip olması, feminist tarzda örgütlenmesi ve herhangi bir konuyu feminist bakış açısıyla yorumlamasıdır diyebiliriz.

Bu yönüyle Tiyatro Boyalı Kuş, kadınların özgürlük mücadelesine sanat alanı üzerinden dâhil olup; genel olarak yaşamın tamamına özel olarak da tiyatro alanında nüfuz eden ataerkil

"İç Ses" oyunu, öznenesne, erkek-kadın ilişkisini yazan ve yazılan dolayımıyla sorgulamaya olanak sağlayan bir oyun. Böylece bir taraftan Eski Ahit'in yazımındaki erkek egemen bakış ve buna bağlı olarak kadını nesneleştiren, kadınlığa olumsuz anlamlar yükleyen ataerkil dil açık edilirken, diğer taraftan tiyatrodaki eril yapıya, metin yazarının ve yönetmenin otoritesine vurgu yapılıyor.

Modern Bir Adem İle Havva Hikayesi: İç Ses

Topluluğun son oyunu "İç Ses" ise deneysel bir oyun ve topluluk, bu oyunda da kanon olarak ifade edebileceğimiz bir ana metinden, Eski Ahit'ten, yola çıkarak günümüzün Adem ile Havva'sına uzanıyor. Hikâye bilindik:

Adem yalnız kalmasın diye Adem'in kaburga kemiğinden yaratılan "yardımcı" [Havva], kır hayvanlarının en "hilekarı" olan yılana kanarak, Aden bahçesinin ortasında duran yasaklı ağacın meyvesinden yiyerek ve Adem'e yedirerek büyük bir "günah" işler. Bu günden sonra Adem'in de Havva'nın da gözleri açılır ve iyiyi ve kötüyü görürler. İşlenen suça karşılık yılana karnının üzerinde yürüme ve bütün ömrü boyunca toprak yeme cezası verilirken, kadına da ağrı ile çocuk doğurma ve kocası tarafından hükmedilme cezası verilir. Bundan böyle Adem ile Havva da birbirine düşman olacaktır. (Eski Ahit Bap 2)

Eski Ahit'ten seslendirilen bölümlerin ardından sahnede bir kadın, bir erkek, iki sandalye ve Adem ile Havva'dan bu yana kadınla erkek arasında süregelen amansız kavgayı görürüz. Kırk beş dakika süren oyun, yaşamın ve kadın-erkek ilişkilerini anlatan oyunların klişeleri üzerine kurulmuş. Ancak bu klişeleri izlerken/dinlerken aslında klişelerin nasıl da yaşamın içinde olduğunu, binlerce yıldır kadınlara ve erkeklere yüklenen rollerin aslında zaman zaman biçim değiştirse de devam ettiğini fark ediyor ve bu gerçekle yüzleşmenin huzursuzluğunu yaşıyorsunuz.

Diğer yandan "İç Ses" oyunu, öznenesne, erkek-kadın ilişkisini yazan ve yazılan dolayımıyla sorgulamaya olanak sağlayan bir oyun. Böylece bir taraftan Eski Ahit'in yazımındaki erkek egemen bakış ve buna bağlı olarak kadını nesneleştiren, kadınlığa olumsuz anlamlar yükleyen ataerkil dil açık edilirken, diğer taraftan tiyatrodaki eril yapıya, metin yazarının ve yönetmenin otoritesine vurgu yapılıyor.

Tiyatro Boyalı Kuş, "İç Ses" oyunu ile tiyatronun genel kalıplarının da dışına çıkıyor. Tiyatrodaki diyalogların, monologların aksine oyuncuların oyun boyunca hiç konuşmadığı, iç seslerin sahne üzerindeki oyuncuların dışında başka oyuncular tarafından seslendirildiği ve sahne üzerindeki oyuncuların beden performanslarının öne çıktığı bir oyun olma özelliği taşıyor. Bununla birlikte oyunda mekânın kullanımında da bir farklılık söz konusu. 46 kişilik salonda seyirci farklı açılardan oyunu izleyebiliyor.

Tüm bunlarla birlikte, Tiyatro Boyalı Kuş, "İç Ses" oyunuyla binlerce yıldır ataerkil sistem tarafından kurgulanan ve tekrar tekrar sunulan kadınlık ve erkeklik algısını –bir yandan da tiyatronun kalıplarına karşı çıkarak- sorgulamaya açıyor ve bu algıyı kırma noktasında tiyatro vasıtasıyla bir adım atıyor.

Gece Yürüyüşleri, Mitingler, Sevk Eylemleri

8 Mart'ın Ardından

Devletin, 8 Mart'a öncesi kadın sendikacıları tutuklayarak başlattığı saldırılara kadınlar 8 Mart'ta Türkiye'nin her yerinde gerçekleştirdikleri eylemlerle cevap verdiler. KESK Kadın Meclisi'nin kararıyla bu yıl KESK'li kadınlar 8 Mart'ta sevk eylemi yaptı. 8 Mart günü binlerce KESK'li kadın işe gitmeyip, alanlara çıktı.

İstanbul'da 8 Mart Perşembe akşamı yüzlerce kadın Feminist Gece Yürüyüşü için Taksim'de bir araya geldi. 11 Mart 2011 Pazar günü 8 Mart Kadın Platformu'nun İstanbul'da düzenlemiş olduğu mitinge binlerce kadın katıldı. "Bedenimiz, Emeğimiz, Kimliğimiz için, Erkek Egemen Sisteme Karşı, Yaşasın Örgütlü Mücadelemiz" pankartının arkasında yürüyen kadınlar Türkçe ve Kürtçe pankartlar taşıdılar.

Hatay'da çok sayıda kadın 4 Mart'ta bir araya gelerek 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nü polis barikatlarına rağmen şarkılar ve halaylarla kutladı. Ulus Meydanı'na yürümek üzere Eğitim Sen binası önünde toplanan kadınlara polis barikat kurarak engel oldu. Barikata yüklenen kadınlara biber gazı ve coplarla saldıran polis, kadınların kararlı tutumu karşısında geri adım atarak barikatı açmak zorunda kaldı.

Kadın Emeği Kolektifi, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü dolayısıyla Denizli Belediyesi önünde açıklama yaptı. 7 Mart'ta, "Babaya kul, sisteme kurban olmayacağız" pankartı açan kadınlar, Belediye binası önünde oturma eylemi gerçekleştirdi.

Kocaeli Kadın Platformu 200'e yakın kadınla 8 Mart yürüyüşünü yaptı. Kadınlar Belediye İş Hanı önünden İnsan Hakları Parkı'na yürüyerek basın açıklaması yaptılar.

8 Mart'ta, Eskişehir Demokratik Kadın Platformu'nun çağrısıyla bir araya gelen yüzlerce kadın Hamamyolu Yediler Parkı'ndan Adalar'a kadar yürüdü ve ardından bir basın açıklaması yaptı.

Mersin Kadın Platformu'nun 8 Mart mitingi şehirden uzak güzergahlar verilerek engellenmeye çalışıldı. Şehir içinde yürüyüşlerini gerçekleştirmek isteyen kadınlara polis müdahale etti. Kadınlar 2 saat boyunca yolu trafiğe kapatarak sloganlarını haykırdı, şarkılarını söyledi ve halaylarla eylemlerini bitirdiler.

Adana Kadın Platformu, 8 Mart öncesi cezaevlerinde tutuklu bulunan kadınlara kart yolladı. Platform 8 Mart günü 5 Ocak Meydanında yüzlerce kadının katılımı ile yürüyüşünü gerçekleştirdi.

MİT RAPORU İÇİN BASIN TOPLANTISI

TÖPG üye ve sözcülerinin de yargılandığı Devrimci Karargah (DK) davasının dosyasına eklenen MİT Raporunun çok sayıda suç içerdiği, bu konuda ilgililer hakkında suç duyurusunda bulunulacağı, 13 Mart günü İstanbul'da yapılan bir basın toplantısıyla açıklandı.

Basın toplantısına Avukat Gülizar Tuncer ve Avukat Ercan Kanar, TÖPG Sözcüsü Halit Elçi, BDP Parti Meclisi üyesi Şamil Altan, bağımsız feminist yazar Gülfer Akkaya, Türkiye Gerçeği yazarı Bülent Parmaksız konuşmacı olarak katıldı. Ercan Kanar, "Tüm muhalif kesimleri potansiyel suçlu göstermeye çalışan bu raporda, ben dahil diğer avukatlar da cezaevindeki müvekkillerimizle görüştüğümüz için örgüte kuryelikle suçlanıyoruz" dedi.

TÖPG Sözcüsü Halit Elçi ise, DK davasının ve MİT raporunun açık/meşru alanda sosyalist siyaset alanını daraltmayı ve

yok etmeyi amaçladığını, sosyalistlerin üzerinde bir Demokles Kılıcı haline geldiğini söyledi ve "Açık/meşru alanda sosyalist siyaset yapma özgürlüğümüzü ağır bedeller ödeyerek kazandık. AKP-Cemaat'in baskılarına boyun eğmeyeceğiz, açık/meşru alandaki mevzilerimizi savunacağız" dedi.

Gazi'den Uludere'ye Hesap Sormaya!

Gazi katliamı, 17. yılında yüzlerce kişinin katılımıyla Gazi Mahallesi'nde yapılan yürüyüşle lanetlendi.

Halkların Demokratik Kongresi bileşenleri sabah saatlerinde eski karakol durağında bir araya geldi. En önde HDK imzalı "Gazi'den Roboski'ye katleden devlettir" yazılı pankart açılırken, arkasında HDK bileşenleri kendi pankartları ile yer aldı.

Eylemde, Gazi'den Uludere'ye devletin katliamlarının devam ettiği belirtildi. Katliamda yaşamını yitiren Zeynep Poyraz'ın babası Kemal Poyraz, "Başka gençlerin, çocuklarımızın ölmemesi için birlikte hesap sormamız lazım" dedi.

MKÜ Öğrencileri Akıllı Kartlara Karşı Yürüdü

Mustafa Kemal Üniversitesi öğrencileri, zorla Halk Bank müşterisi yapılmalarını protesto etmek ve zorunlu kart uygulamasının kaldırılması amacıyla Tayfur Sökmen Kampüsü içerisinde yürüyüş düzenlediler.

MKÜ'de banka kartı almayanların sınava alınmamakla tehdit edilmesi, kişisel bilgilerinin kendilerinden izin alınmadan kullanılması ve üniversitenin kendi adlarına bir bankayla anlaşma yapmış olmasına istinaden kampüste bir yürüyüş ve basın açıklaması gerçekleştiren öğrenciler, eğitimin bir hak olduğunu dile getirdiler.

Öğrencilerin rektörlük binası önünde yürüyüş yapmasına izin verilmezken, konuyla ilgili öğrenciler Genel Sekreterlik ile bir görüşme gerçekleştirdi.

Hatay'da Binler Barış İçin Yürüdü

Daha önce Hatay demokrasi güçleri tarafından başvurusu yapılan, fakat Valilik tarafından yasaklanan eylem, binlerce kişinin katılımı ile 19 Şubat Pazar günü gerçekleşti.

Suriye'ye yönelik baskılara ve emperyalist müdahalelere karşı, halkların kardeş olduğunu haykırmak ve barış istemek için eylem yapma kararı alan demokrasi güçlerine Hatay Valiliği engel olmaya çalışmıştı. Valilik, eylemi yasaklamış, tüm yerel basın eliyle baskı kurulmaya çalışılmış, radyolardan saat başı yapılan duyurular ile, televizyonlardan yapılan haberler ile mitinge katılım düşük tutulmak istenmişti.

Tüm bu baskılara rağmen, bölge halkı bugün eylemdeydi. Binlerce kişinin katıldığı eylem "Ortadoğu'ya ve Suriye'ye Emperyalist Müdahaleye Son" şiarı ile gerçekleşti. Eyleme DİSK, Eğitim-Sen, İHD, Halkevleri, ÖDP, EMEP, BDP, ESP, SDP, SP, TÖPG, SODAP, Partizan ve Halk Cephesi katılım gösterdi.

USTANIN TOKİ'Sİ VAR...

ÖNÜM ARKAM SAĞIM SOLUM TOKİ

PERİHAN K.

Yaşamakta olduğumuz şu dönemde Türkiye'de sermayenin en çok kar elde ettiği ve birikimini katlayarak varoluşunu güçlendirdiği alan apaçık ki kentsel dönüşüm projeleridir. Ve öyle görünüyor ki bu durum yalnız yaşadığımız döneme dair değil; önümüzdeki en az bir on yıl boyuca farklı tarzlarda karşımıza çıkacağı aşikar.

Başbakan Erdoğan yerel yönetimlerdeki tecrübeleriyle, rotasını kentsel toprak rantlarıyla büyüyecek sermaye birikimi için yerel/ülke düzeyindeki politikalarına, dolayısıyla mekan projelerine çevirmiştir. "Kentsel dönüşüm"ün en büyük silahı ve yeni dönemin altın çocuğu ise AKP'nin özene bezene yarattığı TOKİ'sidir. Hükümet TOKİ'yi sahaya sokarken, toprak rantının sadece ekonomik anlamda değil, toplumsal ilişkiler anlamında da ne denli önemli olduğunun farkındalığıyla stratejilerini belirledi. Kapitalist sistemin sürdürülebilirliği için bu yöntem çok yerinde ve önemli idi. Çünkü mekan projeleri sadece yerel sermaye için değil uluslararası sermaye için de öncelikli odak noktasıydı. AKP bu doğrultuda ulusal ve uluslararası güç gruplarını devreye sokarak, hızlıca ve cüretkarca çalışmalarını başlattı.

TOKİ Nedir? Ne Yapar?

Toplu konut uygulamalarını ilk başlatanlar özel sermaye ve yerel yönetimlerdi. 2000'li yılların başında AKP hükümeti Toplu Konut İdaresi'ni (TOKİ) dar gelirliler için barınma sorununa çözüm yolu olarak sunmuştu. Raporlara şöyle bir bakacak olursak; TOKİ'nin Türkiye'nin 81 ilinin 81'inde değişik alanlarda proje ürettiğini, metropol kentlerden en küçük illere kadar (coğrafi konum ve alt yapı ayırt etmeksizin) her yerde aynı tipte sağlıksız, kimliksiz mekanlar yarattığını görebiliriz.

Geldiğimiz süreçte ise sadece sosyal konut yapan bir kuruluş değil, piyasanın göbeğinde özerkliğini ilan etmiş devasa bir kurumdur.

Peki Bu Alanlar Denetlenmiyor mu?

Toplu Konut Müsteşarlığı ve Arsa Ofisi Genel Müdürlüğü'nün de kapatılmasıyla TOKİ denetimin dışında kalmış, planlama yetkileri alabildiğine genişletilmiş, devletin gücünü/kaynaklarını arkasına almıştır.

TOKİ karşımızda; kamu kaynaklarından beslenen, her alanda yatırım yapabilen dev bir projenin aktörüdür.

Kentin tarihi alanları da dahil her köşesi metalaştırılarak sermaye için verimli olacak şekillerde dönüştürülüyor. Özellikle kent merkezlerindeki yoksul gecekondu bölgelerinin artan toprak rantı ile birlikte ilk elden bu bölgeler dev projelerle AKP'nin TOKİ'si aracılığıyla büyük sermayeye sunuluyor. Dolayısıyla kentlerin/kamusal alanların tüm kullanım hakları doğrudan üst sınıflara tahsis ediliyor.

TOKİ Her Yerde İhaleler TOKİ'ye

Bir bakanlıktan farksız yetkilere sahip TOKİ projelerinin ardı arkası kesilmiyor. TOKİ Hazine arazilerini imara açıp lüks konutlar için arsa üretip satar, AVMler, oteller, hastaneler, camiler, işletmeler, okullar ve hatta karakol, hapishane bile yapar. AKP ve TOKİ'si, kentin ortasında kalmış, arazisi değerlenmiş konutları, okulları yıktırıp yerine AVM'ler, iş merkezleri kurar. Sermaye için güzel takas! Yaptığı projelerin açılışları, hemen her anahtar teslimine iştirak eden Tayyip Erdoğan'ın mitingi havasında geçer (aynı zamanda, iyi bir seçim çalışması). Ve her nedense sermaye için kar getirecek tüm ihaleleri TOKİ alır, tüm projelerin altında TOKİ imzası vardır; ki çoğu zaman diğer müteahhit gruplarının ihalelerden haberi bile olmaz.

Ustanın Tacı: Kentsel Dönüşüm Projeleri

Kentin tarihi alanları da dahil her köşesi metalaştırılarak sermaye için verimli olacak şekillerde dönüştürülüyor. Özellikle kent merkezlerindeki yoksul gecekondu bölgelerinin artan toprak rantı ile birlikte (kentlerin en önemli arsa stokları kent merkezindeki gecekondu mahalleleridir) ilk elden bu bölgeler dev projelerle AKP'nin TOKİ'si aracılığıyla büyük sermayeye sunuluyor. Dolayısıyla kentlerin/kamusal alanların tüm kullanım hakları doğrudan üst sınıflara tahsis ediliyor.

Bu durum hükümetin sınıfsal tercihinin bir sonucudur. Zaten yaşam mekanları farklı olan sınıfların artık kamusal mekanlarda da temas halinde olma ihtimali ortadan kaldırılmak isteniyor. Gecekondu mahalleleri pis, suçlu ve Erdoğan'ın söylemi ile tinerci(!) bölgeleri olduğu için kentsel dönüşüm projeleri hükümetin temizlik projeleridir aynı zamanda. Bir örnekle; Kars Belediye başkanı Nevzat Bozkuş TOKİ projelerini şöyle açıklıyor: "TOKİ konutlarında yaşayan çocukların ve gençlerin özgüvenleri ve devlete bakış açıları ile gecekondu mahallelerinde yaşayanlar arasında büyük fark var, TOKİ projelerinden sonra sosyal açıdan çok iyi bir noktaya geldik. TOKİ'lerde yaşayanların boşanma oranı, suça intikal oranı gecekondu mahallelerine oranla çok çok az.''

TOKİ Başkanı Erdoğan Bayraktar gecekondu mahallelerinin halkını "Yaşama yeni bir pencereden bakın" sloganıyla TOKİ'lere çağırıyor. Ancak yoksullara önerilen; ucuz, sağlıksız, niteliksiz, kimliksiz, yapay mekanlardan oluşan, ücra köşelerdeki yeni yaşam alanları. Sağlıklı ve nitelikli barınma hakkından uzak, sınıfları ayrıştıran, (sermaye için) kar odaklı yeni mekanlar.

Görülüyor ki, AKP hükümeti ustalık döneminde, girişimcilik manevralarını kentsel dönüşüm projeleri ile taçlandırıyor. Sermaye talep ediyor, hükümet uyguluyor.

Kentsel dönüşüm projeleri durdurulamaz bir noktaya geliyor, kamu otoritesinin emlak alanındaki yegane sahibi TOKİ yayılarak büyüyor. Sermaye, yoksulların/emekçilerin sınıf dayanışmasını rant projeleriyle yok etmeye niyetli görünüyor. Muhalefetin emek/sınıf eksenli kent örgütlenmelerini yaratması öncelikli bir görev olarak önümüzde duruyor.

''Çatışma sınıf boyutundan, sermaye sınıfı için daha az tehlikeli ancak emekçi sınıflar için esas tehlike olan sınıfsal dayanışmayı yok edecek sınıf dışı çatışma alanlarına kaydırılmaktadır. Kentsel mekanın 'özelleştirilmesi' sadece sınıfsal temasın olduğu zemini değil, aynı zamanda sınıfsal dayanışma ve kolektif eylemin zeminini de yok etmektedir.'' (Doç. Dr. Hatice Kurtuluş İÜ-SBF.)

Başbakan Erdoğan yerel yönetimlerdeki tecrübeleriyle, rotasını kentsel toprak rantlarıyla büyüyecek sermaye birikimi için yerel/ ülke düzeyindeki politikalarına, dolayısıyla mekan projelerine çevirmiştir. "Kentsel dönüşüm"ün en büyük silahı ve yeni dönemin altın çocuğu ise AKP'nin özene bezene yarattığı TOKİ'sidir.

Yeni Rejim Kendi Eğitim Sistemini Yaratıyor

4+4+4=0

Kanun teklifinin genel gerekçesinde yer alan ifadeler, düzenlemenin tek başına 8 yıllık kesintisiz eğitimi hedef almadığını, eğitimde yaşanan dinselleştirme uygulamalarını arttırmanın yanı sıra, eğitimde bir süredir yoğun bir şekilde yaşanan ticarileştirme ve özelleştirme uygulamalarını daha da yaygınlaştırmayı hedeflediği görülmektedir.

B. AKPOLAT

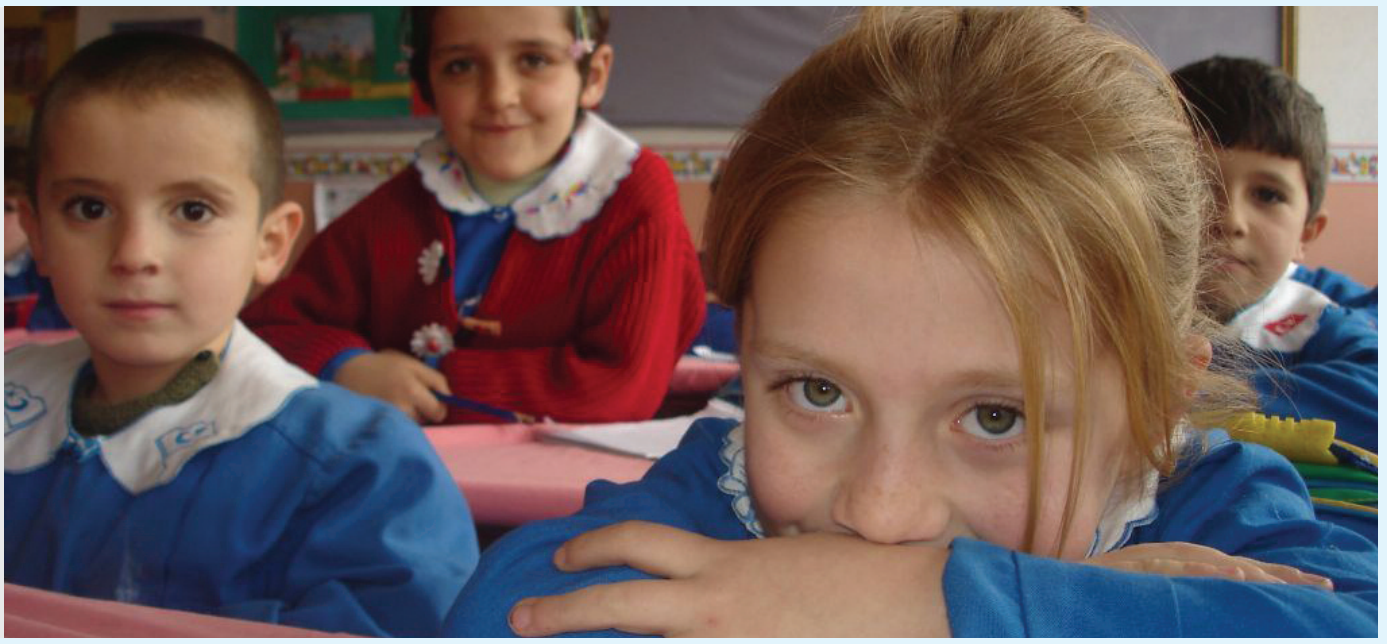

İstanbul'un kenar mahallerinden birinde bir ilköğretim okulu teftiş geçirir. Bu teftiş sırasında 65 öğrencinin olduğu bir sınıfta öğretmen, sınıfın kalabalıklığından rahatsız olduğunu söyleyince müfettiş "Hocam, bu ülkeye hep mühendis lazım değil ya biraz da çoban yetiştirin" diye lafını yapıştırıverir.

AKP'nin eğitime yaklaşımının özeti bu müfettişin lafıdır. AKP, devletleştikçe, hükümet olmaktan daha çok iktidar olmaya da başladıkça sermayenin tam egemenliğine dayanan gerici, liberal, piyasacı, muhafazakâr bir yeni rejim, siyasal düzen kurmaya başladı. Bu yeni rejimin kuruluşunun kazma kürek, bazen de dozer seslerini her alanda duymaya başladık.

Her yeni rejim kendi siyasal hedeflerine, dayandığı zümre ve sınıfa ve onun ideolojisine uygun olarak eğitim sistemini örgütler. Süslü, eğitim biliminin gereği gibi gösterilen lafların ardında kendi siyasal düzenlerine onay ve rıza üretecek beyinleri yetiştirme hedefi vardır. Bu genel doğru AKP için de, Kemalistler için de geçerlidir. Kapitalizmde eğitimden beklenen, bir torna tezgâhı gibi işleyip beyinleri tek tipleştirerek resmi veya egemen ideolojiye uyumlu kafalar yetiştirmesidir. Geçmişte Kemalist resmi ideolojiye uygun kafaların yetiştirilmesi planlanıyordu, şimdi ise egemen gerici liberal düşünce tarzına.

Zorunlu eğitimin kendi içinde kademelendirilerek 12 yıla çıkarılmasına ilişkin yasa teklifi, 25 maddelik bir "torba yasa" şeklinde içine başka düzenlemeler de katılarak Meclis'e sunuldu. AKP, yasanın önümüzdeki günlerde Meclis'te kabul edilerek yürürlüğe girmesini hedefliyor.

Hedef: Eğitimin Ticarileştirilmesi

Toplumun ve eğitim sisteminin ihtiyaçlarının tamamen dışında gündeme getirilen kanun teklifi hazırlanırken eğitim sendikalarının, eğitim alanında faaliyet yürüten kurum ve derneklerin görüş ve önerilerine başvurulmamış olması, önerinin tamamen siyasal hedeflerle hazırlandığını göstermektedir.

Kanun teklifinin genel gerekçesinde yer alan ifadeler, düzenlemenin tek başına 8 yıllık kesintisiz eğitimi hedef almadığını, eğitimde yaşanan dinselleştirme uygulamalarını arttırmanın yanı sıra, eğitimde bir süredir yoğun bir şekilde yaşanan ticarileştirme ve özelleştirme uygulamalarını daha da yaygınlaştırmayı hedeflediği görülmektedir.

Söz konusu kanun teklifinin her ne kadar zorunlu eğitimi 4+4+4 şeklinde kademeli olarak 12 yıla çıkaracağı iddia edilse de, uygulamada zorunlu eğitimin kendi içinde bölümlere ayrılarak kademelendirilmesi ile özellikle kız çocukları açısından örgün eğitimin (okulda eğitim) fiilen 4 yıla inmesi anlamına gelecekti. Kamuoyundan gelen yoğun tepkiler sonucu çocuk işçiliğini yaygınlaştıracak ve kız çocuklarının okullaşmasını engelleyecek bu madde geriye çekildi. Açıktan okula devam etme, üçüncü dörde bırakılmış gibi görünüyor.

Yoksulların Eğitimi: Zenginlerin 21'de 1'i

Türkiye'de öğrencilerin okula devam süresi fiilen 6,5 yıldır. Söz konusu kademeli zorunlu eğitim uygulaması hayata geçirilirse bu sürenin daha da kısalması kaçınılmazdır.

İlköğretime başlayan 17 milyon öğrenciden sadece 1,5 milyonunun sınav endüstrisini finanse ederek üniversiteye girdiği, dershane sayısının "paralel eğitim örgütü" gibi lise sayısını bin fazlasıyla geçtiği, ilköğretimde ve ortaöğretime devamda OECD'nin en geri ülkesi olan Türkiye'de yıllardır kamusal eğitim "veriliyormuş" gibi yapılıyordu.

Eğitim Reform Girişimi'nin (ERG) hazırladığı raporda toplumun en zengin kesiminin eğitime en fakir kesimin 21 katı daha fazla para harcadığı ve en düşük sosyoekonomik düzeydeki öğrencilerin yüzde 5'i Anadolu liselerine giderken, bu oranın en yüksek sosyoekonomik düzeydeki öğrencilerde yüzde 49'a vardığı belirtiliyordu.

Öte yandan 15 yaşındaki gençlerin yüzde 32'sinin okuduğunu anlamadığı ve yüzde 52'sinin ise en basit problemi çözemediği belirtiliyordu.

Tabletle bilgi teknolojileri atağı yaptığı ileri sürülen ülkemizde 15-19 yaş arası okula gitmeyen her 10 gençten 7'si kızdı.

Ayrıca eğitimde toplumsal ayrışmanın boyutlarını düz devlet okullarından izliyorduk. Zengin aile çocuklarının klimalı beyaz tahtalı badanalı sınıflarının yanındaki sınıflara varoş mülksüzlerinin çocukları doldurulu-yordu.

Şimdi devlet dört işlem yapmasını bile öğretemediği bu çocukları "açık öğretim"e yolluyor...

2 yılı okulöncesi, 9 yılı temel eğitim, 4 yılı ortaöğretim olacak şekilde bir zorunlu eğitim olmalıdır. Her çocuğun bir hak olarak eğitimden yararlanması sağlanmalıdır. Çocukların 18 yaşın sonuna kadar örgün eğitim süreci içinde kalması sağlanmalıdır. Aynı zamanda bu eğitim sürecinin parasız, bilimsel, demokratik ve anadilinde olması, olmazsa olmaz koşuldur.

Müşteri Değilsen İşçisin

Özel okullara ve dershane sektörüne "müşteri" olamayacak çocukları "yaşken" ayırıp, kız ise "ev içi bedava hizmetli" erkekse tarım ve küçük sanayi sitelerinde 200-300 TL'ye çırak yapmakla görkemli ekonomimize ucuz sömürü girdisi sağlanacak.

Sonuçta yoksullar için kalitesiz eğitime masraf yaparak diretmektense özel okullarda eğitim gören "hızlı doğru seçenek işaretleme" performansı yüksek, paralı çocukları piyasalara "faydalı, girişimci bireyler kastı" olarak yetiştirmeliydik.

Çocukları henüz 4. sınıfta "zekiler ve geri zekâlılar" diye ayrıştırmak her şeyden önce en temel çocuk hakları ihlali olarak görülmelidir. 4. sınıfın sonunda mesleki yönlendirmenin hiçbir bilimsel dayanağı yoktur. Kapitalizmin merkezlerindeki uygulama şimdi Türkiye'ye geliyor. Amerika'da okullar "zenci", "melez" ve "beyaz" okulları diye örtük bir ayrışıma tabi tutulmaktadır. Amerika'da, zenci ve melezlerin çocukları, Almanya'da Alman olmayanların çocukları genelde meslek okullarına gitmektedir.

2 yılı okulöncesi, 9 yılı temel eğitim, 4 yılı ortaöğretim olacak şekilde bir zorunlu eğitim olmalıdır. Her çocuğun bir hak olarak eğitimden yararlanması sağlanmalıdır. Çocukların 18 yaşın sonuna kadar örgün eğitim süreci içinde kalması sağlanmalıdır. Aynı zamanda bu eğitim sürecinin parasız, bilimsel, demokratik ve anadilinde olması, olmazsa olmaz koşuldur. Milli Güvenlik dersinin kaldırılması yetmez zorunlu din dersi de kaldırılmalıdır.